

Samen met, voor en door jongeren

Beleidsvisie 2020-2023

Stichting Jongerencentra Waalwijk
27 april 2020

Voorwoord

Hierbij presenteert het bestuur van Stichting Jongerencentra Waalwijk (SJW) hun beleidsvisie 2020-2023 met het voorstel prestatieafspraken voor het jeugd- en jongerenwerk voor 2020 en 2021. In het najaar van 2019 is gestart met de voorbereidingen van de door de gemeente voor 2020 aangekondigde wijzingen van de prestatieafspraken op basis van het nieuwe jeugdkader, 'Jeugdkader 2020', welke samen met stakeholders recent door de gemeente Waalwijk is opgesteld. De beleidskeuze voor het opstellen van een nieuw jeugdkader is gemaakt omdat de laatste jaren veel aandacht is uitgegaan naar regionale afspraken over de geïndiceerde jeugdzorg in verband met de decentralisatie.

Vooruitlopend op de vaststelling door de gemeenteraad, medio 2020, is bij het formuleren van de prestatieafspraken 'Jeugdkader 2020' als uitgangspunt genomen. Bij het maken van de afspraken hebben wij dankbaar gebruik gemaakt van de samenwerking vanuit de gemeentelijke organisatie. Om tot een goede implementatie te komen zal 2020 als overgangsjaar dienen, waarin de prestatieafspraken verder ontwikkeld en uitgerold zullen worden. We hopen dat met deze gezamenlijke inzet, inclusief die van de andere stakeholders, het lokaal (preventief) jeugdbeleid de komende jaren verder handen en voeten zal krijgen ten gunste van de lokale jeugd. Samen met de volwassenen vormen zij de basis voor de nabije toekomst. Aan ons de taak om daar een stevig fundament onder te leggen.

'Jeugdkader 2020' heeft tot doel richting te geven aan de ontwikkeling van een meer lokaal preventief en vooral ook meer positief jeugdbeleid. Met het voorstel voor de prestatieafspraken jeugd- en jongerenwerk 2020 en 2021 gaan wij deze mooie uitdaging graag aan. Wij maken van deze gelegenheid gebruik om het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad een helder inhoudelijk en financieel beeld te geven van de manier van werken van SJW. Met dit document streven wij naar een transparant, theoretisch en praktisch onderbouwd kader dat als leidraad kan dienen voor de jaarlijkse vormgeving van de prestatieafspraken.

Ter verduidelijking van onze prestatieafspraken geven wij een korte uiteenzetting van de essentie van het jeugd- en jongerenwerk anno 2020 en hoe onze organisatie daarmee bezig is (Hoofdstuk 1). Daarna wordt uitgebreid ingegaan op hoe SJW wil aansluiten op de achterliggende visie, de geselecteerde pijlers en programma's van 'Jeugdkader 2020' en de operationele uitwerkingen daarvan. Aan de orde komen dan verder de volgende aandachtspunten:

- Aansluiting op 'Jeugdkader' (Hoofdstuk 2)
- Doelgroepkeuze (Hoofdstuk 3)
- Functies en methodieken van jeugd- en jongerenwerk (Hoofdstuk 4)
- Programma's en Projecten (Hoofdstuk 5)
- Randvoorwaarden (Hoofdstuk 6)
- Verantwoording (Hoofdstuk 7)
- Kostprijs (Hoofdstuk 8)
- Prestatieafspraken in het kort (Hoofdstuk 9)
- Bijlage

Waalwijk, 27 april 2020

Het bestuur van Stichting Jongerencentra Waalwijk

Hoofdstuk 1. Jeugd- en jongerenwerk en SJW

Inleiding

In dit hoofdstuk geven we op beknopte wijze een schets hoe SJW het jeugd- en jongerenwerk invult.

1.1 Jeugd en jongerenwerk als pedagogische voorziening

Jeugd- en jongerenwerk is een professionele werksoort gericht op ondersteuning van opgroeiende jeugd bij hun persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijk vorming. Dit gebeurt in het milieu van vrije tijd/leeftijdsgenoten en openbare ruimte (tertiaire socialisatiemilieu) in aanvulling op het thuismilieu (primaire socialisatiemilieu) en het schoolmilieu (secundaire socialisatiemilieu) en is gericht op gelijke kansen voor volwassenwording en maatschappelijke participatie onder veilige condities.¹

Pedagogische visie

Jeugd- en jongerenwerk gaat tegenwoordig nadrukkelijk uit van een pedagogisch visie.² Het is een voorziening die jeugd pedagogisch begeleidt bij de overgang van kind naar volwassene. Waar mogelijk gebeurt dat in samenwerking met ouders en school. Het jongerenwerk functioneert op die wijze als een pedagogisch instrument in de leefwereld van jongeren tijdens de vrije tijd, hun aanwezigheid in de openbare ruimte en bij het informele contact met leeftijdsgenoten, volwassen en maatschappelijke partners.

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), onderschrijft deze pedagogische visie door nadruk te leggen op het bevorderen van de persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke participatie van jongeren. Daarnaast wordt in de praktijk van alledag ook veel waarde gehecht aan twee andere doelen, namelijk preventie van psychosociale zorgen en voorkomen van jeugdoverlast. Beide zaken - persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling enerzijds en psychosociale preventie en overlastaanpak anderzijds - zijn echter te beschouwen als twee kanten van dezelfde medaille. Goede aandacht voor persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling van jeugd draagt bij aan het voorkomen van hun eventuele zorgvragen en overlast gevend gedrag.

Door te werken vanuit de leefwereld van jeugd en zich te richten op hun brede, positieve ontwikkeling onderscheidt het jeugd- en jongerenwerk zich van de jeugdzorg, die zich vooral bezighoudt met voorkomen en oplossen van specifieke problemen. Jeugd- en jongerenwerk is een basisvoorziening die wordt ingezet om te voorzien in extra ontwikkelingskansen voor jeugdigen, met name ook wanneer de mogelijkheden daarvoor, of de personen die daarvoor van betekenis kunnen zijn, ontbreken.³

---

¹ J. Metz en D. Todorovic, *Opvoeden in de wijk. Pedagogische opdracht van het jongerenwerk. Literatuurstudie*, Hogeschool van Amsterdam/Lectoraat Youthspot, Amsterdam, 2019; Metz, J., *Wat is jongerenwerk? Infographic*, Nederlands Jeugdinstituut, Utrecht, 2019.

² Zie o.a. Metz, J. en D. Todorović, *Opvoeden in de wijk: pedagogische opdracht van het jongerenwerk. Literatuurstudie*, HvA/Lectoraat Youth Spot, Amsterdam, 2019; Veenbaas, R., J. Noorda en H. Ambaum, *Handboek modern jongerenwerk. Visie, methodiek en voorwaarden*, VU Uitgeverij, Amsterdam, 2011; Ketner, S., M. Flikweert en M. Steketeer, *Van faciliteren naar verbinden. De pedagogische opdracht van het jongerenwerk*, Verwey-Jonker Instituut, Utrecht, 2011; F. Cousse, F., *Jeugdwerk als sociaalpedagogische interventie. Pleidooi voor een verruim(en)de jeugdwerkdefinitie*, *Journal of Social Intervention*, 2006/3, p28-36.

³ Metz, J., *Jongerenwerk: partner in de wijk van de toekomst*. In: Clarijs, R.(red.), *Om de jeugd. Perspectief voor beleid en praktijk*. SWP, Amsterdam: SWP, 2015, p273-284.

Integraliteit

Behalve het pedagogisch karakter is ook integraliteit een wezenlijk kenmerk van jeugd- en jongerenwerk. Naarmate deze werksoort zich verder ontwikkelt komt dat ook steeds duidelijker naar voren. Hiermee wordt bedoeld dat de pedagogisch invloed die het jeugd- en jongerenwerk probeert uit te oefenen op jeugd een resultante is van een samenhangend geheel van programma's. Juist die sterke verwevenheid van vrijblijvend informeel contact dat zo typerend is voor jeugd- en jongerenwerk en een brede variëteit van activiteiten, levert bij tieners en jongeren de gewenste pedagogische effecten op. Losgekoppeld van elkaar in afzonderlijke functies en programma's lukt dat niet of nauwelijks. Een enkel voorbeeld kan dit verduidelijken.

Professioneel jongerenwerk staat of valt met het realiseren van een brede inlooppunt voor jeugd.⁴ Om redenen van biologische, ontwikkelingspsychologische en maatschappelijke aard willen jongeren vooral één ding: ontmoeten van leeftijdsgenoten. Dat is hun vraag. Het biologisch motief van partnerjacht behoeft geen nadere uitleg. Ontwikkelingspsychologisch gezien zoeken jongeren contact met elkaar om als leeftijdsgenoten buiten ouders en docenten om, de wereld van volwassenheid die hen wacht samen te verkennen. Naast wijze lessen meegekregen van deze opvoeders doet jeugd ook veel nieuwe kennis en vaardigheden op bij elkaar. Peereducation heet dat met een deskundige term.

Dat geldt voor trends op het gebied van jeugdcultuur, zoals muziek, mode en gamen. Maar ook is dat het geval bij nieuwe technische en maatschappelijke ontwikkelingen die bepalend zullen zijn voor belangrijke facetten van hun maatschappelijke toekomst, zoals de doorbraak van ict-technologie in communicatievormen en beroepen, en niet te vergeten de voortschrijdende emancipatie van vrouwen en minderheden. Door zich daar vaak tijdig met elkaar op te oriënteren en in voor te lopen, hopen zij daar later ook hun voordeel mee te kunnen doen.

Zonder brede ontmoetingsfunctie kan het jeugd- en jongerenwerk niet uitgroeien tot een volwaardige voorziening. Juist door voort te bouwen op de brede basisfunctie van ontmoeting en de contacten die daaruit ontstaan tussen doelgroep en jongerenwerkers, kunnen er andere functies worden aangeboden, zoals talent- en cultuurontwikkeling, voorlichting en tijdig inspelen op jeugdoverlast.⁵ Zonder een jeugdig publiek dat juist afkomt op de geboden brede ontmoetingsruimte, zijn deze verdere functies vaak niet realiseerbaar. Een jongerencentrum waar geen loop in zit, is een winkel met weinig of geen klanten. Dan wordt het zoals het meer en minder recente verleden heeft uitgewezen een dure ineffectieve voorziening voor een kleine doelgroep van risicjongeren of voor jongeren die het niet echt nodig hebben.

Verderop in deze tekst komen andere voorbeelden van de integrale samenhang van onderdelen van het jeugd- en jongerenwerk aan de orde. Geprobeerd is ook in dit verhaal over de prestatieafspraken van het jeugd- en jongerenwerk nader inzicht te bieden in de opbouw en werking van deze professie in het algemeen.

---

⁴ Metz, J. en J. Sonneveld, *De Inloop als ingang. Onderzoeksrapport over de werking en resultaten van de inloop als werkwijze binnen het grootstedelijk jongerenwerk*, HvA/Lectoraat Youth Spot, Amsterdam, 2012; Veenbaas, e.a., 2011.

⁵ Sonneveld, J. en J. Metz, Jongerenwerk, dat is toch een beetje kletsen en gamen met pubers? Of is jongerenwerk meer dan dat en helpt het jongeren om zich te ontwikkelen?, *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken*, 10 juli 2019; Clarijs, R., *Verbreed jongerenwerk*, Uitgeverij SWP, Amsterdam, 2017; Veenbaas, e.a., 2011; Hortulanus, R.P. en J.E.M. Machielse, *Ontmoeting, ontspanning en ontplooiing*, Elsevier, 's-Gravenhage, 2002.

1.2 Innovaties

Voorafgaand aan deze nadere uitleg van professioneel jeugd- en jongerenwerk willen we duidelijk maken dat SJW, met name met het jongerencentrum Tavenu, in de loop van jaren een goede naam heeft opgebouwd door meer dan eens een steentje bij te dragen aan het voortdurend innoveren van professioneel jeugd- en jongerenwerk in samenwerking met landelijke kenniscentra. SJW wil deze rol blijven vervullen in de noodzakelijke verdere professionalisering van deze pedagogische voorziening voor lokaal preventief jeugdbeleid. Bijzonderheden die het vermelden waard zijn betreffen de volgende innovaties:

- ***Jongerencentrum Tavenu, een doordacht gebouw***

In de aanloop naar de nieuwbouw van jongerencentrum Tavenu in Waalwijk, medio jaren negentig, is goed nagedacht over een agogisch verantwoord ontwerp voor jeugd- en jongerenwerk met idem dito inrichting en aankleding, in nauwe samenwerking tussen het jongerenwerk en de architect. Dit heeft geleid tot een multifunctioneel gebouw met ruimtes voor ontmoeting en een grote diversiteit aan activiteiten variërend van repetitieruimtes, een sleutelwerkplaats, leslokalen, een concertzaal voor 700 personen, spreekkamers, grote opslagruimtes, een keuken, de inloopruimte, een kantoor en nog meer.

Het gebouw en de inrichting zijn optimaal toegerust voor zowel actieve jeugdparticipatie bij de organisatie en uitvoering van programma's als de deelname aan activiteiten. Voor het ontwerp en de details is gedacht aan vele zaken. Zo is het gebouw dusdanig ingedeeld dat er zonder veel moeite altijd veel zicht is op jeugd die binnen verblijft vanaf de entree tot achterin het gebouw. Dat geeft jongeren een vertrouwd en veilig gevoel.

Het gebouw is vrij toegankelijk voor jongeren met verantwoordelijkheidszin in de vorm van een sleutel die toegang geeft tot bepaalde ruimtes.

Het gebouw is gemakkelijk schoon te maken, ook met inzet van vrijwilligers uit de doelgroep. Verder zijn bij de bouw degelijke materialen gebruikt die de duurzaamheid ervan ten goede komen zonder afbreuk te doen aan een gastvrije, gezellige en op meerdere jeugdculturen afgestemde uitstraling.

Zelfs aan de kleinste dingen is gedacht: hoe het jeugdige publiek geen jas kwijtraakt, dat je geen drinkglas op een gevaarlijke richel of ander plekje kunt neerzetten etc. etc. Geen wonder dat het bijzondere ontwerp van Tavenu meerdere malen elders is gekopieerd, zoals bij jongerencentra in Best, Capelle aan den IJssel of Den Bosch. Je gelooft je ogen niet. Een mooi exportartikel van Waalwijk.

- ***Semi-permanente units***

SJW heeft driftig geëxperimenteerd met porto-cabines als verplaatsbare semi-permanente accommodatie voor jongerenwerk. Samen met Brabantse bouwbedrijven is hiervoor een model bedacht bestaande uit kant en klare units waarmee in no-time een jongerencentrum in elkaar gezet kan worden op een locatie waar dat plotseling nodig is. Het eerste demontabele jongerencentrum is geplaatst in Sprang Capelle met cofinanciering van de provincie. Deze toepassing is onder meer ook benut in Leerdam en Gilze- Rijen.

- ***Modern jongerenwerk***

SJW heeft in de periode 2003-2006 volop meegedaan aan het meerjarige Landelijk Ontwikkelingsproject Jongerenwerk: kwaliteit en innovatie. In een twaalfstal begeleide provinciale kwaliteitskringen van jongerenwerkers is de toenmalige werkpraktijk van

het jongerenwerk systematisch besproken. Dit is uitgemond in een boekpublicatie die gebruikt is voor welzijnsopleidingen en werkbegeleiding vanuit provinciale steunfuncties.⁶

In een vervolgproject is met casestudy's nader ingezoomd op bijzondere praktijksituaties van jeugdwelzijnswerk in Nederland, waaronder SJW. Vooral de mooie invulling van jeugdparticipatie viel hierin op. Mede op basis daarvan is een handboek modern jongerenwerk geschreven, dat nog steeds als studieboek wordt gebruikt voor hbo opleidingen sociaal werk en mbo opleidingen op het gebied van sociaal-cultureel werk en zorg en welzijn.⁷

- ***Samenwerking met partners***

SJW heeft ook altijd veel energie gestoken in het ontwikkelen van zinvolle samenwerkingsrelaties met partners die een kerntaak hebben naar een deel van de doelgroep van het jongerenwerk. Het gaat om gespecialiseerde zorgvoorzieningen op het gebied van bijvoorbeeld jeugdmaatschappelijk werk en jeugdreclassering, maar ook om sociale wijkteams, passend onderwijs, lokaal verenigingsleven en bedrijven. Waar mogelijk zijn vormen van detachering, gezamenlijke projecten en gemeenschappelijke programma's gerealiseerd die voor een groot deel tot vandaag de dag nog functioneren. SJW is in dit opzicht altijd een voorloper geweest.

- ***Jeugdparticipatie bij kleinschalige en grootschalige evenementen***

Jongeren praktijkervaring op laten doen is in wezen de basis van jeugdparticipatie. Vooral de programmering en de uitvoering van kleinschalige en grootschalige evenementen bieden hiervoor aantrekkelijke kansen aan jongeren. Wat is er nu leuker dan met vrienden en andere leeftijdsgenoten in het echt een popoptreden te regelen of een groots cultureel evenement te laten slagen. Dat zijn motiverende uitdagingen die heel wat jongeren in beweging zetten om nieuwe ervaringen op te doen met bijvoorbeeld samenwerken, organiseren, plannen, geluidstechniek, PR, begroten, presenteren, onderhandelen en noem verder maar op. Dit draagt voor jongeren bij aan prestatievoldoening, trots, erbij horen, gezien worden, verantwoordelijkheidsgevoel en mooie herinneringen opbouwen. Bij SJW is jeugdparticipatie op deze manier aan de orde van de dag.

- ***Young Leaders trainingsprogramma***

SJW was één van de zeven pilotlocaties waar in de periode 2012 tot 2015 geëxperimenteerd is met de ontwikkeling van het trainingsprogramma Young Leaders. Dit is een pedagogisch activeringsprogramma waarbij jeugd van 14-18 jaar in tien sessies wordt klaargestoomd tot positief rolmodel die in staat is om een sociale activiteit voor de lokale gemeenschap te organiseren. Hierover is een boek geschreven. Het Young Leadersprogramma wordt veel gebruikt als trainingsmodel voor proeftuinen Maatschappelijke Diensttijd waar de landelijk overheid momenteel fors in investeert.⁸ SJW doet binnenkort mee aan zo'n proeftuin.

---

⁶ Ginkel, F., R. Veenbaas en J. Noorda, *Jongerenwerk. Stand van zaken en perspectief*, NIZW, Utrecht, 2006.

⁷ Veenbaas e.a., *Handboek modern jongerenwerk*, VU University Press, Amsterdam, 2011/2017. Zie met name hoofdstuk 11, blz. 150-155.

⁸ Noorda, J. en A. van Dijk, *Young Leaders. Positieve rolmodellen in kwetsbare wijken*, VU University Press, Amsterdam, 2015.

Vooruit kijken

Behalve bezig zijn met de genoemde innovaties, en vooral ook hard werken aan de gewone dagelijkse activiteiten van het jeugd- en jongerenwerk voor Waalwijkse jongeren, wil SJW vooruit kijken naar wat de komende jaren verder mogelijk is.

Zoals eerder gezegd is voorzetting van professionalisering en vernieuwing van het jeugd- en jongerenwerk een grote ambitie van SJW. Het 'Jeugdkader' en de daarin genoemde pijlers en programma's bieden hiervoor kansen, die SJW graag wil benutten. Verderop gaan we daar nader op in.

Met het oog op deze professionalisering wordt ook gestreefd naar een betere aansluiting bij brancheorganisaties en kenniscentra op het gebied van welzijnswerk en jongerenwerk. Verder wordt blijvend aandacht besteed aan de upgrading van de medewerkers in de vorm van deskundigheidsbevordering, scholing, bijscholing en werkbegeleiding.

Nieuwe aandachtspunten zijn plannen voor leerwerkplaatsen van studenten in samenwerking met welzijnsopleidingen op hbo- en mbo- niveau in Noord-Brabant, mogelijke deelname aan een academische werkplaats voor het sociale domein in samenwerking met de gemeente en de Universiteit Tilburg en een boekpublicatie over de ins en outs van het pedagogische jeugd- en jongerenwerk dat plaatsvindt bij SJW.

Hoofdstuk 2. Aansluiting op het 'Jeugdkader'

Inleiding

Jeugd- en jongerenwerk is een gesubsidieerd professioneel instrument van lokaal jeugdbeleid. De kunst is om de visie en de doelstellingen van lokaal jeugdbeleid van de gemeente Waalwijk, zoals vastgelegd in de beleidskaders 'Jeugdkader 2020' en 'De nieuwe agenda voor het Sociaal Domein in de gemeente Waalwijk 2019-2022', in zijn uitwerking te koppelen aan de reële mogelijkheden van professioneel jeugd- en jongerenwerk. Dat dit mogelijk is wordt in dit hoofdstuk globaal toegelicht. De uitwerking in nadere details komt aan de orde in volgende hoofdstukken.

2.1. Visie en doel

Het 'Jeugdkader 2020' stelt dat de gemeente het belangrijk vindt dat de uitvoerende partners vanuit een visie en methodiek opereren.

De belangrijkste kernwaarden hierbij zijn:

Outreachend: wij wachten niet af, maar gaan er op af. We weten de jongeren te bereiken op de plaatsen waar zij zijn en wachten niet tot ze naar ons komen.

Wat kun je zelf: wij onderzoeken de eigen kracht, ook van de jongere, waarbij we de jongeren en de ouders kunnen aanspreken op de eigen verantwoordelijkheid.

Wat wil je zelf: wij gaan niet bedenken wat de jongere wil, maar gaan het gesprek aan en vragen wat zij willen.

Kinderen een stem: wij betrekken de jeugd en zetten maximaal in op initiatief, inspraak en participatie

Bewustwording: waar zijn wij mee bezig en waar moet het toe leiden? Wat is er nodig om de jongeren bewust te maken van maatschappelijk (on)gewenste gedragingen en ontwikkelingen

Preventief: wij willen maximaal inzetten op het voorkomen zodat genezen minimaal voorkomt.

Het uitgangspunt is om hier uitvoering aan te geven vanuit nabijheid, zorgvuldigheid en met aandacht waarbij samenwerking (onderling en met de gemeente) altijd voorop staat. Vanuit de opdracht gevende rol (gemeente Waalwijk) en de opdracht nemende rol (SJW) wordt in verbinding deze samenwerking vormgegeven. Hierin ligt de focus voor de gemeente op het houden van de regie en voor SJW op de inhoudelijke expertise op het gebied van jeugd- en jongerenwerk.

In het 'Jeugdkader 2020' wordt gesteld dat de gemeente Waalwijk staat voor positief jeugdbeleid. De centrale visie is dat elk kind gezond, veilig en plezierig opgroeit en een kansrijke start krijgt. Elke jongere krijgt de gelegenheid om zijn mogelijkheden te onderzoeken en zijn talenten te ontwikkelen. Aan deze keuze liggen drie redenen ten grondslag:

1) de gedachte dat investeren in de talenten van jeugd zal leiden tot creatieve en ondernemende burgers die een positieve bijdrage leveren aan het creëren van een dynamische, sociale en aantrekkelijke gemeente,

2) bieden van een goede en gezonde start door focus op preventie, lichte hulp en gezinsondersteuning via een integraal lokaal netwerk van laagdrempelige voorzieningen en

3) in een veilige omgeving thuis, op school en in de wijk kan een kind opgroeien tot een zelfredzame volwassene van morgen.

In het verlengde van deze centrale visie zijn ook drie pijlers benoemd:

1) Iedereen doet mee en heeft gelijke kansen

Elk kind/iedere jongere krijgt vanaf de start dezelfde mogelijkheden tot deelname aan de maatschappij. Daar hoort bij (passend) onderwijs, sport en beweging, cultuur, zinvolle vrijetijdsbesteding en sociale activiteiten, en huisvesting.

2) Jeugdondersteuning bij ontwikkeling tot volwassene

Vanuit een breed en integraal palet aan voorzieningen bieden van ondersteunen bij kansen en talentontwikkeling, maar ook preventie, lichte, hulp en waar nodig gespecialiseerde hulp gericht op spoedige normalisatiehulp zonder de verantwoordelijk bij ouders weg te nemen.

3) Veiligheid voorop

Veiligheid en weerbaarheid zijn voorwaarden voor ontwikkeling van jeugdigen tot gezonde en zelfredzame volwassenen. Terugdringen van overlast en criminaliteit hoort daar ook bij.

2.2. Conclusie

De centrale beleidsvisie van de gemeente inclusief de drie pijlers passen goed bij de visie en doelen van het jeugd- en jongerenwerk die SJW nastreeft. Belangrijke overeenkomsten betreffen vooral de volgende accenten:

- pedagogische ondersteuning van jeugd bij hun persoonlijke en sociale ontwikkeling in de vrije tijd;
- gerichtheid op gelijke kansen voor volwassenwording en maatschappelijke participatie;
- de focus op; onder veilige condities.

Behalve aansluiting op hoofdlijnen, komt het aan op de uitwerking in de praktijk. Daarover gaat het met name in de hoofdstukken 4 t/m 8. Eerst staan we in hoofdstuk 3 stil bij de situatie van jeugd in de gemeente Waalwijk, want daar is alle beleidsmatige en operationele inzet op het gebied van lokaal preventief jeugdbeleid en jeugd- en jongerenwerk uiteindelijk voor bedoeld.

Hoofdstuk 3. Doelgroepkeuze

Inleiding

Voor een goede inrichting en functioneringswijze van jeugd- en jongerenwerk is kennis van de vraag en de achtergronden van de potentiële doelgroep van belang. Deze informatie kan op een onderbouwde manier worden verkregen door inventarisatie als onderdeel van de werkwijze van professioneel jeugd- en jongerenwerk.

In dit hoofdstuk wordt eerst een beeld geschetst van de categorieën van jeugd voor wie het jeugd- en jongerenwerk in het algemeen interessant is.⁹ Daarna volgt een korte uitleg over de inventarisatietechniek. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een gedeeltelijke toepassing van deze techniek op de jeugdpopulatie in de gemeente Waalwijk, enkele overwegingen voor een doelgroepkeuze en een voorstel voor prestatieafspraken.

3.1. De doelgroep in het algemeen

Uit onderzoek komt naar voren dat de potentiële doelgroep van jeugd- en jongerenwerk op landelijk niveau bestaat uit meerdere te onderscheiden categorieën. Op basis van inventarisatiegegevens kan hiervan een lokale specificatie worden gemaakt.

- **Risicojeugd: buurtjeugd en criminele jongeren (ca. 10%).**
Deze categorie heeft een grote vraag naar vrijetijdsbegeleiding. Verstandig is zich te richten op buurtjeugd uit met name een kwetsbare woonomgeving die bovengemiddeld risico loopt op ontwikkeling van maatschappelijke jeugdvaartstukken zoals stagnerende onderwijsloopbaan, psychosociale moeilijkheden, jeugdwerkloosheid en overlastgevend en crimineel gedrag. Verstandig is ook criminele jongeren, zeker in groepsverband, buiten te sluiten omdat zij andere jongeren kunnen meetrokken in hun delict gedrag.
- **Ongeorganiseerde jeugd (ca. 10%).**
Deze categorie heeft ook een grote vraag naar vrijetijdsbegeleiding. Het gaat om een categorie jongeren die geen lid is van georganiseerde vrijetijdsverbanden als sportclubs, andere verenigingen en georganiseerde initiatieven, maar toch graag op een verkennende en creatieve wijze op zoek is naar vrijetijdsinvulling en sociale ontmoeting van geestverwanten.
- **Jeugd met lichte psychosociale moeilijkheden (ca. 10%).**
Deze categorie van jeugd heeft vanwege hun psychosociale situatie (met name sociaal isolement en gebrek aan sociale vaardigheden) niet direct een vraag naar vrijetijdsbegeleiding, zeker niet in groepsverband. Toch zou het voor hen wel goed zijn als onderdeel van een psychosociaal begeleidingstraject.

---

⁹ Sonneveld, J. en J. Metz, *De doelgroep van het jongerenwerk in cijfers. Wie maken gebruik van jongerenwerk en op welke manier?*, Hogeschool van Amsterdam/Lectoraat Youthspot, Amsterdam, 2019; Meere, F. de en F. Stoutendijk, *De staat van professioneel jongerenwerk in Nederland*, Verwey-Jonker Instituut, Utrecht, 2019; Sonneveld, J., J. Metz en W. Manders, *De preventieve kracht van het jongerenwerk. bijdrage aan de transformatiedoelen van de Jeugdwet*, Hogeschool van Amsterdam/Lectoraat Youth Spot, Amsterdam, 2019; Clarijs, R., *Verbreed jongerenwerk*, Uitgeverij SWP, Amsterdam, 2017; Veenbaas e.a., *Handboek modern jongerenwerk*, VU Uitgeverij, Amsterdam, 2011; MOgroep, *De staat van professioneel jeugd- en jongerenwerk in Nederland in 2009*, Utrecht, 2009.

De omvang van deze categorie kan worden geschat op 10% van alle jeugd. Er is sprake van een overlap van deze derde categorie met de eerste twee categorieën van resp. buurtjeugd en ongeorganiseerde jeugd (10-10-10+80%).

- **Overige jeugd (ca. 80%)**

Een vrij groot deel van de jeugdpopulatie (ca. 80%) heeft weinig tot geen behoefte aan jeugd- en jongerenwerk. Reden is dat zij in voldoende mate positief opgroeien en hun vrijetijdsbesteding regelen vanuit hun thuismilieu, schoolmilieu en het derde socialisatiemilieu van vrije tijd/leeftijdsgenoten en openbare ruimte buiten het professionele jeugd- en jongerenwerk om. Denk bijvoorbeeld aan het verenigingsleven (o.a. sportclubs), vriendengroepen, opleidingscircuits en familieverband. Zij zijn te beschouwen als jongeren die hooguit incidenteel gebruik maken van activiteiten van het jeugd- en jongerenwerk, bijvoorbeeld in geval van aantrekkelijke grootschalige evenementen of bijzondere projecten. Hun waarde voor de categorieën van jongeren voor wie het jeugd- en jongerenwerk wel voorziet in een behoefte, ligt vooral in leerzame kennismaking met brede lagen van de maatschappij.

Gezien de vraag van jongeren naar vrijetijdsbegeleiding ligt het voor de hand een doelgroepkeuze te maken die zich primair richt op de categorieën van risicojeugd, ongeorganiseerde jeugd en jeugd met lichte psychosociale moeilijkheden. Het gaat bij elkaar genomen om ca. 20% van de totale jeugdpopulatie. Zoals eerder gezegd zijn er drie doelgroepen waarop het jongerenwerk zich richt, waarbij er een overlap bestaat van jeugd met lichte psychosociale moeilijkheden en de doelgroepen buurtjeugd en ongeorganiseerde jeugd.

Om deze jeugd ervaring te laten opdoen met alle lagen van de maatschappij is het ook goed om de overige jeugd waar mogelijk (op incidentele basis) bij het jeugd- en jongerenwerk te betrekken. Jeugd die in voldoende mate positief opgroeit kan voor jeugd bij wie dit niet het geval is bijdragen aan een kennismaking met een andere laag van de maatschappij en als positief rolmodel dienen.

Gezien deze doelgroepkeuze is het verstandig het jeugd- en jongerenwerk op deze primaire potentiële doelgroepen in te richten. SJW heeft in samenspraak met de gemeente de afgelopen jaren de keuze gemaakt zich vooral te richten op risicojeugd, ongeorganiseerde jeugd en jeugd met lichte psychosociale moeilijkheden. Overige jeugd wordt vooral bereikt middels de evenementen, concerten en aansprekende activiteiten en projecten zoals bijvoorbeeld de oppascursus.

3.2. Inventarisatie van jeugd

Goed jeugd- en jongerenwerk staat of valt met feitelijk zicht op de jeugdpopulatie en een onderbouwde doelgroepkeuze. Zonder kennis van de vraag en achtergronden van tieners en jongeren en hun sociale omgeving, is het moeilijk om vast te stellen voor wie deze voorziening van betekenis kan zijn en welke programma's nodig zijn.

Deze fase van informatieverzameling wordt inventarisatie genoemd. Dat kan gebeuren op meerdere manieren:

- Aan de hand van de vele cijfers die er bij overheden en instanties beschikbaar zijn over burgers. Zo ook jeugd. Vaak gaat het om statistieken die op jaarbasis worden bijgehouden en betrekking hebben op meerdere typen kenmerken, zoals bijvoorbeeld demografie, onderwijs, gezondheid en overlast.

- Kwalitatieve indrukken van contactpersonen die veel met jeugd te maken hebben, zoals de wijkagent, de jongerenwerker, de docent en de sportbegeleider, maar ook informele sleutelfiguren uit de wijk.
- Informatie opgehaald bij jeugd zelf.

Voorgesteld wordt om periodiek een dergelijke inventarisatie uit te voeren in het kader van zowel jeugd- en jongerenwerk, maar dat kan ook plaatsvinden in het bredere kader van lokaal preventief en meer gespecialiseerd jeugdbeleid met betrokkenheid van andere vrijetijdsaanbieders (bijvoorbeeld sportclub en cultuuraanbieders) en voorzieningen op het gebied van onderwijs, jeugdzorg, veiligheid en arbeidsmarkt. Een dergelijk inventarisatie verschaft informatie voor nieuwe beleidskeuzes, maar biedt ook onderbouwing voor bijstelling en bijsturing van beleid. Het zou goed zijn als de gemeente ook uitvoerend is betrokken bij de inventarisatie, bijvoorbeeld als opdrachtgever, in de vorm van beschikbaar stellen van gegevens en het bespreken van consequenties en te nemen maatregelen.

3.3. Eerste proeve van een inventarisatie

Om een indruk te geven van wat een inventarisatie aan informatie kan opleveren is bij wijze van proef het cijfermatige onderdeel hiervan uitgevoerd. De uitkomsten zijn opgenomen in de bijlage. Behalve demografische data, zijn cijfers verzameld over onderwijssituatie, inkomen/werk, zorg en gezondheid, en veiligheid. Enkele interessante inzichten die hier aan ontleend kunnen worden zijn:

- Het jeugdaandeel van 0-26 jaar ligt in Waalwijk met 28.7% onder het landelijke gemiddelde van 30,8 %. In de kern Waalwijk woont veel jeugd, maar verhoudingsgewijs meer in de kern Sprang-Capelle en minder in de kern Waspik.
- Het percentage achterstandsleerlingen in de gemeente Waalwijk ligt in 2018 met 8.8% boven het landelijk gemiddelde van 7.7%. Omgerekend naar de leeftijdsgroep 12-17 jaar gaat het om 263 jongeren. Deze leerlingen zijn oververtegenwoordigd in de kern Waalwijk, in met name de buurten Zanddonk, Baardwijk en centrum.
- De totale potentiële doelgroep van het jeugd- en jongerenwerk bestaat uit buurtjeugd (risicoleerlingen met achtergrond van achterstandsleerling minus criminele jongeren, ongeorganiseerde jeugd van dezelfde leeftijdsklasse en jeugd met psychosociale aandoeningen zonder overlap). In de leeftijdsgroep van 12-17 jaar wordt hun aantal geschat op 526 jongeren. Het gaat om ca. 17% van de totale jeugdpopulatie van 12-17 jaar in de gemeente Waalwijk. Voor de leeftijdsgroep 12-24 jaar gaat het om 1.145 jongeren.

3.4. Doelgroepkeuze

SJW maakt voor het jeugd- en jongerenwerk, op basis van een goede inventarisatie, en het liefst ook samen met de opdrachtgever, in het kader van lokaal preventief jeugdbeleid een doelgroep. Primaire doelgroepen gaan voor, maar streven naar een mix van doelgroepen geeft deze werksoort ook veel pedagogische kracht die broodnodig is voor de primaire doelgroepen. Meerdere overwegingen spelen hierbij een rol.

Overwegingen

Professioneel jongerenwerk houdt pedagogische vrijetijdsbegeleiding in van jongeren die zich niet comfortabel voelen in de samenleving. Doel is hen te activeren in hun persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling en vandaaruit op weg te helpen bij hun maatschappelijk participatie.¹⁰

Zoals eerder gezegd zijn er drie doelgroepen waarop het jongerenwerk zich richt. Twee van deze doelgroepen komen uit zichzelf op het jongerenwerk af, omdat ze het nodig hebben.

Allereerst zijn dat vanouds vooral jongeren uit meer laaggeschoolde milieus, vroegere arbeiderskinderen genoemd, en nu ook wel wat preciezer aangemerkt als buurtjeugd. Het gaat voor een flink deel om jongeren uit kwetsbare milieus in kwetsbare buurten. Bij hen komen maatschappelijke risico's als voortijdig schoolverlaten, psychosociale problematiek op persoonlijk en gezinsniveau, en contacten met politie en justitie in bovengemiddelde mate voor. In Nederland vallen onder deze categorie momenteel ongeveer 155.000 jongeren in de leeftijd van 12 tot 20 jaar. Dat is 10% van alle jongeren in deze leeftijdsgroep. De maatschappij wordt steeds complexer en jongeren hebben begeleiding nodig bij het vinden van hun weg naar een goede toekomst. Dat geldt zeker voor buurtjeugd van 12-17 jaar uit laaggeschoolde milieus en jongeren die om allerlei redenen van thuis uit weinig pedagogische steun krijgen. Vooral zij kunnen veel baat hebben bij aanwijzingen voor hun opgroeien vanuit voorzieningen zoals school, sport en jongerenwerk.

Een tweede doelgroep die actief gebruik maakt van jongerenwerk is wat genoemd wordt de ongeorganiseerde jeugd. Dat zijn jongeren uit grotendeels meer geschoolde milieus die zich niet thuis voelen in het georganiseerde verenigingsleven op het gebied van sport, cultuur, opleidingen etc. Zij zoeken een eigen weg in de vrije en ongedwongen ruimte die ook het jongerenwerk in de aanbieding heeft. De omvang van deze categorie is niet precies bekend, maar dat het niet weinig is, blijkt bijvoorbeeld uit de dalende participatiecijfers van jeugd bij sportverenigingen. Vooral in de leeftijdsgroep van 12-19 jaar zakt dat landelijk van 80 naar 65 %. Naar schatting hebben in principe ongeveer rond de 155.000 jongeren van 12-20 jaar uit deze ongeorganiseerde jeugd interesse voor jongerenwerk en maken zij daar gebruik van als het aanbod dat toelaat.¹¹ Dat is ook weer 10% van alle jeugd in deze leeftijdsfase. Bij elkaar genomen vormen deze doelgroepen 20% van de jeugdpopulatie van 12-20 jaar.

Een derde categorie van jeugd die in aanmerking komt voor aandacht van het jeugd- en jongerenwerk is met psychosociale zorgen. Er is sprake van een overlap met de categorieën van buurtjeugd en ongeorganiseerde jeugd.

Een vierde doelgroep vormt een deel van de rest van de jeugd. Onder deze 80% zijn aardig wat jongeren die op incidentele basis belangstelling hebben voor bepaalde activiteiten van het jongerenwerk, zoals evenementen en workshops, maar hun vrijetijdsbesteding vooral buiten het jongerenwerk om hebben georganiseerd. Dat is prima natuurlijk. Maar toch vormen zij ten dele ook een waardevolle passieve doelgroep voor het jongerenwerk om de pedagogisch reden dat zij met name voor de andere doelgroepen een belangrijk rolmodel zijn voor effectief maatschappelijk gedrag dat bijdraagt aan maatschappelijke participatie.

---

¹⁰ Onderzoek Lectoraat Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹¹ In de praktijk van alledag heeft het professionele jongerenwerk in Nederland een capaciteit die berekend is op 10% van de jeugd. Er zijn gemeenten waar het jongerenwerk minder beperkt is en waar unieke bereikcijfers van 20% of meer worden behaald.

De invloed van leeftijdsgenoten (peers) op elkaars gedrag is zeker in de leeftijdsfase van puberteit en jonge adolescentie immers groot te noemen. Deze peerkracht gebruikt het jongerenwerk op een positieve wijze. Professioneel jongerenwerk doet er dus goed aan te streven naar een gemixte doelgroep ten behoeve de primaire doelgroepen in plaats van zich uitsluitend te richten op jongeren met een risicoachtergrond.

Hoofdstuk 4. Functies en methodieken

Inleiding

In dit hoofdstuk gaat de aandacht uit naar de kernfuncties die het jeugd- en jongerenwerk kan realiseren en de belangrijkste methodieken die daarbij worden toegepast. Speciale aandacht wordt aanbevolen voor enkele nieuwe methodische ontwikkelingen.

4.1. Functies

Op basis van landelijke, professionele praktijkervaring van de afgelopen 75 jaar en meer recente transitie die hebben plaatsgevonden op het gebied van lokaal jeugdbeleid is in het jeugd- en jongerenwerk een aantal kernfuncties of hoofdprogramma's te onderscheiden. Het gaat achtereenvolgens om:

- Ontmoeting
- Persoonlijke ontwikkeling
- Maatschappelijke vorming
- Preventieve zorg
- Veiligheid

Ontmoeting

Uitgaande van de vraag van jeugd is ontmoeting van leeftijdsgenoten hun grootste behoefte. Voor jeugd is het om biologische motieven (zoektocht naar partner) en ontwikkelingspsychologische redenen (verkennen van de wereld van volwassenheid buiten gezin en school om) van levensbelang om leeftijdsgenoten (peers) te ontmoeten.

Deze kernfunctie is op verschillende manieren in te vullen:

- accommodatie gebonden:
Het moet gaan om voor jongeren geschikte locaties waar zij zich op hun plek voelen. Dit kan niet zomaar elke locatie zijn. In buurthuizen, kerken, scholen en dergelijke moeten jongeren zich vaak aanpassen aan de volwassen eisen en spelregels die niet bij hen passen. SJW besteedt hier altijd al veel aandacht aan. Deze werkvorm van ontmoeting wordt ook wel inloop genoemd en is te kwalificeren als een onderbouwde methodiek van professioneel jongerenwerk. De combinatie van accommodatie gebonden met ambulant werken is in omstandigheden van zeeklimaat zeer aan te bevelen¹².
- vindplaatsgericht of outreachend werken:
Oftewel ambulant jongerenwerk en straathoekwerk. Ook deze werkvorm van ontmoeting wordt beschouwd als een onderbouwde methodiek van professioneel jeugd- en jongerenwerk.
- begeleiding van jongerenontmoetingsplekken (JOP).
- uitwisselingsprogramma's en excursies op interlokale of internationale basis.
- online jongerenwerk via sociale media en internetprogramma's.
- specifieke doelgroepen:
Meiden (meidenwerk), 18+, statushouders, jeugd in kleine kernen, tieners etc.
- facilitair jongerenwerk:

---

¹² Nederland heeft volgens het KNMI per jaar gemiddeld 240 dagen neerslag en 125 droge dagen, waarvan 30 zonnige warme zomerdagen en 20 zonnige koude winterdagen.

Een vorm van jongerenwerk waarbij de jongerenwerker actieve zelfredzame jongeren en medestanders uit hun sociale omgeving op de achtergrond steunt bij het zelfstandig organiseren van een activiteitenaanbod al dan niet in een eigen ruimte. De jongerenwerker komt zo nu en dan langs om te kijken hoe het er aan toe gaat, bespreekt eventuele knelpunten en ondersteunt met scholingsmogelijkheden, activiteitsubsidie en praktische tips over programma's.

Principieel aspect van deze functie van ontmoeting, maar ook andere functies als persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke vorming is jongerenparticipatie, ook wel aangeduid als youth organizing.¹³ Deze werkvorm is te kwalificeren als een onderbouwde methodiek van professioneel jongerenwerk.

Jeugdparticipatie betekent dat jongeren waar mogelijk en verantwoord, onder begeleiding, een actief aandeel hebben in de organisatie en uitvoering van deze functie. Op deze manier fungeert het jongerenwerk als een verantwoorde pedagogische leeromgeving voor de doelgroep.

Aansluitend op deze basisfunctie van ontmoeting kan worden ingegaan op andere vragen en behoeften van jeugd.

Persoonlijke ontwikkeling

Belangrijk onderdeel van het opgroeien van jongeren is het stimuleren van hun persoonlijke ontwikkeling of talentontwikkeling. Dit houdt in; het aanspreken van jongeren op hun individuele kwaliteiten en talenten, en het faciliteren dat deze kwaliteiten en talenten tot ontwikkeling worden gebracht.

In concreto gaat het om interesses, hobby's en persoonlijke vaardigheden van individuele jeugdigen op een breed terrein:

- culturele talenten (klassieke cultuur: muziek, kunst, literatuur; moderne podiumkunsten: theater, dans, popmuziek, film/video; jeugdculturen: rap, gamen, sociale media etc.)
- technische talenten in allerlei opzicht: organisatie/managementtechniek, geluidstechniek, moderne communicatietechniek, pr, hospitality, bouwtechniek, zorgtechniek, financiële en bedrijfsmatige techniek, productietechniek, veiligheidstechniek etc.
- sociale talenten: prettige omgangsvormen, gemeenschapszin, burgerschapsvorming, organisatietalenten, vergadertalenten, presentatievaardigheden, samenwerkingsvaardigheden, sociaal-politieke vaardigheden etc.
- sport- en spelvaardigheden.

Belangrijk is dat persoonlijke talenten van jongeren uit de doelgroep zoveel mogelijk worden aangesproken in het repertoire van activiteiten die vanuit het jongerenwerk worden georganiseerd en dat jongeren in het kader van jeugdparticipatie ook bij deze functie zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering een actief aandeel hebben.

Behalve kleinschalige activiteiten en projecten die zich goed lenen voor het op gang brengen van persoonlijke ontwikkeling, zijn ook grootschalige evenementen waarbij jongeren het geleerde in de praktijk kunnen brengen voor een groot publiek voor jongeren interessant. Behalve de leerzame ervaring van publieke zichtbaarheid en de

---

¹³ Jeugdparticipatie in een moderne variant wordt ook wel youth organizing genoemd (Metz, 2019).

voldoening van succes, kunnen jongeren ook met certificaten hun cv voor een latere baan opwaarderen.

Een aardig beeld van wat jongeren kunnen opsteken met jeugdparticipatie bij culturele evenementen, is verkregen bij de evaluatie van Event Hands, een projectorganisatie die met inbreng van jongeren overal in het land culturele evenementen organiseert samen met commerciële en non-profit aanbieders.

Jongeren ontwikkelen hierbij zienderogen hun competenties, verhogen hun zelfvertrouwen en pakken ingeval van problemen door de opgedane positieve ervaringen de draad van hun leven weer op.¹⁴

SJW onderstreept het belang van deze werkwijze en werkt vanaf de start in 1981 volgens deze uitgangspunten.

Maatschappelijke vorming

Een derde kernfunctie of hoofdprogramma van jeugd- en jongerenwerk is maatschappelijke vorming. Inzet daarvan is jeugdigen in hun opgroeien tot volwassenen de nodige ervaring en aanwijzingen mee te geven hoe zich te ontwikkelen tot sociaal vaardige personen die hun weg in de samenleving weten te vinden. Manieren om in het jeugd- en jongerenwerk te werken aan maatschappelijk vorming van de doelgroep zijn:

- intern deelnemers veel ervaring laten opdoen met verantwoorde omgang met leeftijdsgenoten uit alle lagen van de bevolking
- deelnemers binnenshuis en buiten de deur ervaring laten opdoen met organiseren van activiteiten waarbij vertegenwoordigers van bedrijven en instanties zijn betrokken
- inzet van positieve rolmodellen uit eigen kring (jongerenwerkers en jongeren) en van daarbuiten (zowel peers als volwassenen). Het trainingsprogramma Young Leaders is een geschikt programma om gemotiveerde jongeren uit de eigen doelgroep op te leiden tot positief rolmodel.
- voorlichting en training over sociale omgangsvormen, burgerschapsvorming en maatschappelijk inzicht
- meedoen aan initiatieven op het gebied van maatschappelijk diensttijd. Young Leaders is een geschikt trainingsprogramma om gemotiveerde jongeren uit de eigen doelgroep op te leiden tot positief rolmodel die zich inzet voor de omliggende gemeenschap.
- buurtpedagogische activiteiten: jeugd ervaring laten opdoen met altruïstische activiteiten voor medemensen uit de eigen woonomgeving of elders
- excursies buiten de deur naar bedrijven, verenigingen, voorzieningen, andere wijken, andere mensen etc.
- aanbieden leestafel, media, bibliotheek

Jeugdparticipatie in de zin van jongeren een actief aandeel geven in de voorbereiding en uitvoering van activiteiten op het gebied van maatschappelijk vorming maakt van

---

¹⁴ Bruijn, T. de, R. Verheul en E. Bos, EventHands empowert kwetsbare jongeren. Werken aan een toekomst, *De Psycholoog*, april 2017; Dijk, A. van en J. Noorda, *Evaluatie EventHands. Meedoen aan culturele evenementen helpt jongeren vooruit*, Noorda en Co, Amsterdam, 2015.

het jeugd- en jongerenwerk een effectieve pedagogische werkplaats. Voor SJW is jeugdparticipatie altijd een wezenlijk onderdeel van het jeugd- en jongerenwerk.

Preventieve zorg

Een relatief nieuwe kernfunctie voor jeugd- en jongerenwerk in Nederland is preventieve zorg. Deze functie is in opkomst sinds lokale overheden ook beleidsverantwoordelijk zijn voor de jeugdzorg.

SJW loopt op dit gebied al meer dan tien jaar voor door inzet van jeugdmaatschappelijk werk en andere vormen van jeugdzorg in huis in de vorm van detachering en spreekuren.

Preventieve zorg kent verschillende werkvormen:

- Voorlichting, ook wel informatie en advies genoemd, is een erkende methodiek in het professioneel jongerenwerk. Dit gebeurt door middel van het aanbieden van folders over relevante thema's in het bekende folderrek, thematische activiteiten (voorlichtingsbijeenkomst, themadag of week, speciaal project etc.), spreekuur, gedetacheerde aanwezigheid van een hulpverlener etc.
- Spreekuur of andere aanwezigheid van gedetacheerde aanwezigheid hulpverlener
- Wandelgangmomenten
- Coachingsactiviteiten van jongerenwerkers op individueel of groepsniveau
- Signalering door jongerenwerkers
- Trainingen op het gebied van weerbaarheid, pesten, veerkracht etc.
- Deelname aan casuïstieknetwerken met zorgpartners en andere partners
- Verwijzing van jeugdigen met bijzondere of ernstige zorgvragen naar gespecialiseerde voorzieningen

Veiligheid

Een traditionele kernfunctie van met name het jongerenwerk is inspelen op overlastsituaties waarbij jeugd betrokken is. Het jongerenwerk is eigenlijk ooit als professionele voorziening bedacht om lastige straatjeugd naar een buurthuis of jongerencentrum te lokken, zodat klagende bewoners weer van hun woonrust konden genieten. Maar ook tegenwoordig wordt in verreweg de meeste gemeenten nog van het jongerenwerk verwacht dat het samen met de politie en handhavingspersoneel als Boa's of commerciële beveiligingsdiensten preventief of bemiddelend optreedt bij overlastmeldingen van burgers. In samenwerking met de politie gebeurt dan in de vorm van erkende methodieken als groepsscan, de plus-min methode etc.

Professioneel jeugd- en jongerenwerk is dankzij de professionele contactkwaliteiten met jongeren, de flexibele werkwijze en het preventieve alternatief voor verveling in de vorm van een activiteiten aanbod bij uitstek geschikt als samenwerkingspartner voor de aanpak van jeugdoverlast. Het beste is natuurlijk door alert en adequaat optreden jeugdoverlast voor te zijn.

Daarnaast is jeugd- en jongerenwerk ook van betekenis bij andere veiligheidsrisico's zoals loverboy problematiek, radicalisering en extremistisch gedrag in allerlei vormen. Niet vergeten mag worden dat het jongerenwerk als geheel van activiteiten waar veel jongeren op af komen, ook intern een goed veiligheidsbeleid moet handhaven, zowel voor werkers als voor jongeren.

Professionals kunnen zelf te maken krijgen met problematische jeugdgroepen, agressieve individuen of bedreigende overmachtssituaties van veel jongeren. Dat is

door goed beleid te voorkomen, en als dat niet lukt, is goede samenwerking met politie voor hun directe bijstand van belang.

Wat deelnemers aan het jongerenwerk betreft, maar ook andere doelgroepen die het nodig hebben, is het zaak de verkeerde groepsdruk tegen te gaan en een veilige geborgen omgeving voor de doelgroep te regelen. Dat is een professionele specialiteit van de jeugd- en jongerenwerker.

SJW heeft op dit gebied een aardige record opgebouwd, waar de politie ook behoorlijk tevreden over is.

Specificatie naar lokale doelgroepen en prioriteiten lokaal jeugdbeleid

Afhankelijk van de aard van de doelgroep en de lokale politieke prioriteiten kunnen de vijf kernfuncties van jeugd- en jongerenwerk nader worden ingevuld.

Enkele actuele voorbeelden zijn: drugsvoorlichting in tijden van toenemend drugsgebruik, sexting en grooming, gameverslaving, schulden en gezonde leefstijl.

En niet te vergeten maatschappelijke diensttijd waar zoveel mooie en leerzame sociale initiatieven van jongeren uit voortkomen.

4.2. Methodieken

Er is een wereld aan methodieken en interventieprogramma's beschikbaar voor jeugd- en jongerenwerk die regelmatig wordt aangevuld met nieuw aanbod.

Het is goed om te weten dat veel van deze methodieken en programma's nog niet voldoen aan de criteria van evidence-based interventies. Daar wordt wel aan gewerkt met effectonderzoek in ontwikkeling. Ook is er veel inhoudelijke gelijkenis tussen methodieken die zich vooral proberen te onderscheiden in naamgeving, presentatie en ambitie.

Na een periode van eerste methodiekontwikkeling waarbij in grote lijnen de werkwijze van jeugd- en jongerenwerk in kaart is gebracht, is nu een verdere uitwerking en onderbouwing gaande. Gesteld zou kunnen worden dat het professioneel jeugd- en jongerenwerk in de fase zit van overgang van een recreatieve naar een meer pedagogische invulling. Bij die transitie hoort ook meer specifieke pedagogische programmatuur zoals meidenwerk, coaching en een bonte variëteit aan trainingsprogramma's in weerbaarheid, veerkracht, empowerment, anti-radicalisering en wat dies meer zij.

Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) onderscheidt in navolging van het lectoraat Youthspot van de Hogeschool van Amsterdam in de gereedschapskist van het jeugd- en jongerenwerk de volgende negen methodieken:

- Groepswerk
- Individuele begeleiding
- Ambulant jongerenwerk
- De inloop
- Informatie en advies
- Talentgericht werken
- Meidenwerk
- Peer to peer
- Youth Organizing

Deze typologische indeling is niet wederzijds exclusief, qua opbouwsystematiek van het jeugd- en jongerenwerk weinig logisch en ook niet volledig. Daarom is deze

indeling qua volgorde en met aanvullingen omgezet naar de hier gehanteerde indeling naar kernfuncties. Dit levert het volgende beeld op.

Indeling naar kernfuncties	Indeling methodieken NJi/Youthspot
Ontmoeting	De inloop
Ontmoeting	Ambulant jongerenwerk
Ontmoeting	Youth Organizing Ook aspect andere kernfuncties
Ontmoeting	Meidenwerk Ook aspect van maatschappelijke vorming en preventieve zorg
Ontmoeting	Groepswork Ook aspect andere kernfuncties
Persoonlijke ontwikkeling	Talentgericht werken Ook aspect van maatschappelijke vorming
Maatschappelijke vorming	Talentgericht werken Ook aspect van persoonlijke ontwikkeling
Preventieve zorg	Informatie en advies
Preventieve zorg	Individuele begeleiding
Veiligheid	Ambulant jongerenwerk
Aspect van alle vijf kernfuncties	Peer to peer

Wat in elk geval ontbreekt in het methodiekoverzicht van NJi zijn trainingsprogramma's, culturele evenementen en de aanpak van jeugdoverlast. Verder zou het ook niet misstaan om de mate van effectiviteit van methodieken aan te geven voor zover daar bewijs voor is.

4.3. Nieuwe methodische ontwikkelingen

Uit de oogst van nieuwe methodische ontwikkelingen die in Nederland gaande zijn, worden enkele veelbelovende programma's die op hun werking in de praktijk degelijk geëvalueerd, nader toegelicht.

• Activerende programma's

Behalve een stabiele regelmaat in activiteiten is het ook aan te bevelen het programma-aanbod van het jongerenwerk voor zeker de helft te vullen met activerende programma's. Dat betekent dat er buiten het ambulante werk en preventieve functies om, vooral in het accommodatiegebonden jeugd- en jongerenwerk nagenoeg altijd sprake moet zijn van activiteiten met inbreng van vrijwillige inzet van jongeren (jeugdparticipatie of youth organizing) of activerende programma's met een pedagogisch inslag.

Deelnemers aan jeugd- en jongerenwerk waarderen vooral activiteiten die bestaan uit een combinatie van ontmoeting, een gevarieerd aanbod van muziek, dans, sportieve en educatieve workshops en evenementen, al dan niet met elementen van voorlichting over actuele jongerenthema's en risicogedrag. Een deel van hen heeft ook behoefte aan zaken als ruimte voor huiswerkbegeleiding en zorg.

Belangrijke aandachtspunten voor de programmering zijn meidenwerk en voorlichting. Een groot deel van de potentiële doelgroep van jongerenwerk is vrouwelijk (ca. 40 %). Dat rechtvaardigt bijzondere aandacht voor hen.

In wezen zouden zoveel mogelijk facetten van het jongerenwerk doordrenkt moeten zijn van het activeren van de persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling van de

doelgroep. Voor het opdoen van nieuwe leerzame ervaringen is het jongerenwerk bij uitstek ook een goede oefenruimte.

Daarom moet in de programmering volop aandacht zijn voor activerende programma's. Voorbeelden zijn o.a. buurtsport, fitness in de openbare ruimte, podiumkunsten (muziek, dans, theater, mode), buurtbemiddeling jong-oud, jeugdparticipatieprojecten, rolmodeltraining van jongeren (Young Leaders), mentorproject voor brugjaarleerlingen, buurtpedagogisch programma's, meidenwerk en vormingsprogramma's gericht op identiteit en toekomstplan. Enkele van deze activerende programma's wordt nader toegelicht.

Van dit activerende werkprincipe is veel van het jeugd- en jongerenwerk van SJW doordrenkt.

- ***Jeugdparticipatie***

Jeugdparticipatie is een leidend principe bij van de inzet van SJW. Jeugdparticipatie is in wezen het kloppende hart van het jongerenwerk: samen met jongeren oefenen in hoe iets geregeld moet worden.

Eenmaal de gelegenheid geboden, is op zijn minst een deel van de jongeren bereid hun mening te geven over maatschappelijke aangelegenheden die hen aangaan. Dat geldt niet alleen voor algemene zaken, maar zeker ook voor lokale vraagstukken omdat die zo dichtbij spelen en ook voor jongeren een directe en zichtbare betekenis kunnen hebben.

De kunst is jeugdparticipatie aan te bieden op een aansprekende wijze waarbij sprake kan zijn van opbrengsten op langere en korte termijn, creatieve inbreng, naast praten ook doen, nieuwe speelse ervaringen opdoen en lichte ondersteuning van een jongerenwerker. Jeugdparticipatie is de basis van de werkwijze van het jongerenwerk. In principe gebeurt er niets zonder betrokkenheid van jongeren bij het bedenken, voorbereiden en uitvoeren van allerlei recreatieve, culturele, sociale en sportieve activiteiten. Die manier van werken kan worden uitgebreid naar lokaal maatschappelijke of lokaal politieke vraagstukken. Zo zou een min of meer ervaren deelnemersgroep van het jongerenwerk een instantie of de gemeente van dienst kunnen zijn met een advies. Bijvoorbeeld een advies over jeugdbeleid, sportbeleid, jeugdcultuur of invulling van de openbare ruimte.

- ***Rolmodeltrainingsprogramma Young Leaders***

Young Leaders is een pedagogisch activeringsprogramma voor risicojongeren in kwetsbare wijken¹⁵. Doel is jongeren te stimuleren in hun ontwikkeling tot zelfbewuste personen die verantwoordelijkheid willen nemen in hun buurt. Jongeren die meedoen bouwen nieuwe competenties op, leren op zichzelf en hun toekomst te reflecteren en worden geactiveerd om hun eigen kwaliteiten in te zetten als positief rolmodel voor andere buurtjeugd. Na de training volgt een uitvoeringsfase waarbij de jongeren aan de slag gaan met het organiseren van activiteiten in hun buurt, ondersteund door coaches uit hun omgeving.

Uit onderzoek blijkt dat de deelnemers na het volgen van dit programma aanzienlijke stappen voorwaarts maken op het vlak van persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling en in de periode daarna ook nog jarenlang als rolmodel inzetbaar zijn voor gemeenschapsactiviteiten. Deelnemers stromen vaak door naar allerlei jeugdparticipatieve activiteiten op het gebied van welzijn, zorg en gemeentebestuur.

---

¹⁵ Noorda en Van Dijk, 2015.

Zoals eerder opgemerkt heeft SJW als proeflocatie meegedaan aan de ontwikkeling van het Young Leaders trainingsprogramma.

- ***Jeugdcultureel programma Improbattle***

‘Improbattle’ is improvisatietheater voor risicjongeren. Uit experimenten met improvisatietheater voor overlastgevende groepen komt naar voren dat deelname positief uitwerkt voor de ontwikkeling van prosociale omgangsvormen.¹⁶ Het instant karakter en de plaats van humor in deze werkvorm zorgt voor veel enthousiasme onder jongeren. Bij binnenkomst op een locatie gaan de jongeren direct aan de slag met een opdracht. Bijvoorbeeld: we gaan het sprookje van Roodkapje spelen. Jullie mogen kiezen voor de normale variant of Roodkapje ‘ghettostyle’. Uiteraard wordt gekozen voor ghetostyle en volgt een opvoering van Roodkapje als luidruchtige straatmeid en oma als jongerenwerkster.

Overlastgevende groepen jongeren vervelen zich vaak en dit is iets nieuws, iets onbekends. Via de jongerenwerker die goed contact met hen onderhoudt lukt het dan om hen te betrekken bij de training. Door middel van de training ontwikkelen jongeren veel sociale vaardigheden. Ze worden sensitiever, leren rekening te houden met anderen, leren samenwerken en communiceren. Met improvisatietheater kunnen jongeren ook optreden. Dit is naast plezier ook een leerzame ervaring.

- ***Mentorproject voor risicoleerlingen***

Vaak is al bij de overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs te voorspellen welke leerlingen gaan struikelen in de brugperiode. Een goede manier om hen te ondersteunen is hen in de bovenbouw van de basisschool voor te bereiden op de andere manier van leren en leven op een middelbare school. Wat ook effectief is in de brugklas is deze leerlingen koppelen aan een vrijwilliger uit het maatschappelijk middenveld die als mentor hen vaardigheden leert als plannen, agenda bijhouden, op tijd je huiswerk maken, krantje lezen of nieuws in de media volgen, en ook uitleg geeft bij lastige vakken. Er draaien al tientallen semi-professionele mentorprojecten in het land die aardig effectief zijn in het begeleiden van leerlingen richting einddiploma. Allerlei buitenlands maar ook Nederlands onderzoek wijst dat uit.

Een door onderzoek als kwalitatief goed beoordeeld programma is dat van bijvoorbeeld School’s Cool Nederland.

In het nieuwe beleidskader Jeugdkader 2020 zou het opzetten van een dergelijk mentorproject in samenwerking met SJW en het onderwijs een mooie uitwerking van de zorg voor risicoleerlingen kunnen zijn

- ***Voorlichting over risicogedrag en gezonde leefstijl***

SJW is continu bezig met het informeren van jongeren over zaken die hen aangaan. Dat gebeurt vaak rond actuele kwesties, zoals nu met de corona pandemie.

Jongeren laten zich over het algemeen niet zomaar voorlichten over allerlei kwesties. Jeugd heeft een eigen manier om informatie tot zich te nemen, zowel qua vorm als qua communicatiestijl. Massamediale voorlichting houdt daar vaak geen rekening mee. Effectieve jongerenvoorlichting is gebaseerd op intermediaire voorlichtingsprincipes. Dat wil zeggen dat informatie wordt geaccepteerd van bronnen

---

¹⁶ Noorda, J., A. van Dijk en L. Meurs, De pedagogische waarde van Improbattle. Een exploratieve effectstudie van improvisatietheater voor kwetsbare en lastige jongeren, Noorda en Co/Dynamo, Amsterdam, 2013.

en tussenpersonen die door jongeren als acceptabel worden beschouwd, zoals bijvoorbeeld ervaringsdeskundigen, rolmodellen of jongerenwerkers.

Wat verder van belang is dat jongerenvoorlichting over relevante thema's gegeven moet worden op momenten dat jongeren er vatbaar voor zijn. Bijvoorbeeld informatie over school- en beroepskeuze in de tweede helft van het schooljaar voor de overstap naar vervolgonderwijs, informatie over genotmiddelen als er zich een incident heeft voorgedaan, informatie over seksualiteit vlak voor de zomervakantie etc. Jongerenwerk moet klaar staan met thematische informatie als de doelgroep er rijp voor is.

- **Buurtpedagogische programma's.**

Een buurtpedagogisch programma is een collectieve inspanning, waarbij bewoners zich samen met jongeren en professionals inzetten voor de leefbaarheid in hun buurt en een krachtige sociale omgeving creëren die jeugd de goede richting opstuurt.

Voor basisschoolleerlingen bestaan goede programma's zoals de 'Vreedzame school'.

Voor 12+ jeugd is dat in ontwikkeling. Belangrijk daarbij is een goede balans tussen sociale preventie en grenzen stellen. Uit recente ervaringen komt naar voren dat een aantal zaken van belang zijn voor zowel volwassenen als jongeren:

- 1) Praten over omgangsregels

In dialoogsessies komen betrokken bewoners, jongeren, vrijwilligers en professionals bij elkaar om te praten over hoe zij met elkaar en met de jeugd in de buurt willen omgaan. Doel is om tot een gezamenlijk set omgangsregels en normen en waarden te komen die ook uitgedragen kunnen worden naar de jeugd in de buurt. 2) Realiseren van vaardigheidstrainingen

Voor volwassenen is dat een vaardigheidstraining in communiceren en organiseren. Voor jongeren blijkt de Young Leaderstraining vaak het vuurtje van maatschappelijke dienstbaarheid aan te wakkeren.

- 2) Organiseren van sociale activiteiten

Een goede manier om afspraken over omgangsregels en nieuwe vaardigheden in de praktijk te realiseren is het regelen van sociale activiteiten voor de buurt, zoals bijvoorbeeld een jeugdsporttoernooi, een buurtfestival voor iedereen, een culturele kookmiddag, een mentorproject voor middelbare scholieren, een klussendienst voor ouderen of een inzamelingsactie voor een goed lokaal doel. Tegelijkertijd zorgt deze inzet ook voor meer sociaal bruisende activiteiten in de buurt, wat goed is voor de sociale cohesie, en leefbaarheid en ook nog eens nieuw vrijwillig kader voor het verenigingsleven oplevert.

Het is het overwegen waard in bepaalde buurten van de gemeente een dergelijk programma uit te voeren. In feite is dat jaren geleden al een keer in een bepaalde zin overwogen.¹⁷ SJW kan hierin een actieve rol vervullen.

---

¹⁷ Boonstra, J., A. Huygen en P. van der Graaf, *Sociale samenhang in Zanddonk, Een onderzoek naar de sociale kwaliteit en de sociale agenda voor de wijk*, Verwey-Jonker Instituut, Utrecht, 2008.

Hoofdstuk 5. Het Jeugdkader en prestatieafspraken

Inleiding

Het 'Jeugdkader' telt 37 in beeld gebrachte activiteiten, onderverdeeld in 10 programmalijnen die gekoppeld zijn aan 3 hoofdpijlers. In samenspraak met uitvoeringsorganisaties verdienen de programmalijnen een nadere uitwerking. In overeenstemming met de gemeente Waalwijk is er, gezien de integrale werkwijze van het jeugd- en jongerenwerk, voor gekozen om per programmalijn een weergave te geven van de werkzaamheden, (zie voor een nadere toelichting 5.6). Binnen dit kader doet SJW een voorstel voor prestatieafspraken van het jeugd- en jongerenwerk in 2020 en 2021.

Voorafgaand daaraan wordt in een schematisch overzicht het verband aangegeven tussen de indeling van 'Jeugdkader' en de indeling naar kernfuncties die in professioneel jongerenwerk en ook bij SJW redelijk gangbaar is. Nadrukkelijk wordt gesteld dat SJW zich kan vinden in de beleidsprioriteiten van de gemeente Waalwijk en voor de inzet van het jeugd- en jongerenwerk in 2020 en verdere jaren daar op actieve wijze uitvoering aan probeert te geven.

Verder wordt een lans gebroken voor prestatieafspraken voor jeugd- en jongerenwerk gebaseerd op samenhangende programma's in plaats van afzonderlijke activiteiten. In het verlengde hiervan wordt een voorstel gedaan voor verantwoording op basis van eenvoudig meetbare indicatoren, criteria voor pedagogische kwaliteit en effecten voor deelnemers en maatschappij.

Het hoofdstuk eindigt met het gewenste uitvoerige overzicht van activiteiten die SJW wil uitvoeren in 2020 en 2021.

5.1. Verband 'Jeugdkader', methodieken NJi en kernfuncties SJW

Pijlers en programma's 'Jeugdkader'		Methodieken Nji	Kernfuncties SJW
<i>Pijler 1: Iedereen doet mee/ Gelijke kansen</i>		<i>Pedagogische visie</i>	<i>Pedagogische visie</i>
Programma 1	Ontmoeting/ participatie	De inloop Groepswork Talentgericht werken Youth Organizing Meidenwerk Peer to peer	Ontmoeting
Programma 2	Kansen en talentontwikkeling	Groepswork Talentgericht werken Youth Organizing Meidenwerk Peer to peer	Persoonlijke ontwikkeling
Programma 3	Onderwijs	-	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg

			Ontmoeting
Pijler 2: Jeugdondersteuning		Pedagogische visie	Pedagogische visie
Programma 4	Signalering en preventieve ondersteuning	Informatie en advies Individuele begeleiding	Preventieve zorg
Programma 5	Outreachend jongerenwerk	Ambulant jongerenwerk	Ontmoeting Veiligheid
Programma 6	Middelengebruik/verslaving	Informatie en advies Individuele begeleiding	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg
Programma 7	Gezondheid	Informatie en advies Individuele begeleiding	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg
Pijler 3: Veiligheid voorop		Pedagogische visie	Pedagogische visie
Programma 8	Sociale en digitale weerbaarheid	Informatie en advies Individuele begeleiding	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg
Programma 9	Straatschulden	Informatie en advies Individuele begeleiding	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg
Programma 10	Fysieke veiligheid/overlast	Groepswork Peer to peer Ambulant jongerenwerk	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg Veiligheid

Zo te zien in bovenstaand overzicht hebben bijna alle pijlers en programma's van het 'Jeugdkader' een duidelijk verband met methodieken van NJi en de kernfuncties van SJW. Wat belangrijk is hoe SJW de aangewezen programma's in de praktijk van jeugd- en jongerenwerk in 2020 wil realiseren. Dat wordt uiteengezet in de volgende paragrafen, waar achtereenvolgens wordt ingegaan op de tussenschakel van methodisch samenhangende programma's (5.2 en 5.3) en gedetailleerde overzichten van activiteiten per pijler en programma van Jeugdkader 2020 (5.5 t/m 5.9).¹⁸

¹⁸ Bij de gedetailleerde beschrijving van onderdelen van de tien programma's is met nummers verwezen naar de indeling van methodieken van de NJi: 1= groepswork, 2=individuele begeleiding, 3=ambulant jongerenwerk, 4=inloop, 5=informatie en advies, 6=talentgericht werken, 7=meidenwerk, 8=peer to peer en 9=youth organizing.

5.2 Tussenschakel van methodisch samenhangende programma's

Jeugd- en jongerenwerk opknippen in talloze afzonderlijke activiteiten en deze als producten of prestaties benoemen is niet ongebruikelijk in welzijnsland, maar geeft wel een onjuiste indruk van het functioneren van deze werksoort. Daarmee wordt ook geen recht gedaan aan het bestuurlijke belang van invloed en controle wat achter dit type denken schuil gaat. In het 'Jeugdkader' worden 37 activiteiten los van elkaar weergegeven. Risico hiervan kan zijn dat deze verknipping leidt tot een niet integrale aanpak.

Om dat duidelijk te maken wordt een vergelijking getrokken met een appeltaart.

Wat maakt nu dat dit fruitgebak lekker is? Zijn dat de stukjes appel, het meel, de roomboter, de suiker, het zout of de kaneel? Het is toch de combinatie van bestanddelen die de smaak van het eindproduct tot stand brengt en de consument doet watertanden in plaats van de afzonderlijke ingrediënten. Een ander voorbeeld dat betrekking heeft op sociaal gedrag van jongeren en redelijk actueel, is de ongezonde leefstijl van een toenemend deel van de jeugd. Steeds meer jeugd en jongeren hebben te maken met ernstig overgewicht en zelfs obesitas. Deze situatie is de resultante van meerdere factoren, waaronder slechte voeding, onvoldoende beweging, genetische aanleg en geringe sociaal-culturele waardering voor gezondheid. Alleen een pilletje, een uurtje meer gymles op school of betere voorlichting zal dit probleem niet uit de wereld helpen. Van belang is een brede aanpak met inzet van activiteiten op meerdere terreinen. Een laatste voorbeeld die wat dichterbij huis ligt gaat over het functioneren van een lokale overheid. Juist door als bestuurlijk en ambtelijk apparaat de behoeften van lokale burgers, bedrijven en voorzieningen op meerdere beleidsterreinen in samenhang te adresseren, maakt het mogelijk de lokale gemeenschap goed te laten functioneren. Juist door een uitgebalanceerd breed en samenhangend geheel van maatregelen kan de gemeente haar kerntaken realiseren.

Zo is het ook bij het jeugd- en jongerenwerk. Door rekening te houden met de onderlinge verbondenheid van functies en activiteiten, kan het de gewenste doelen bereiken. Maar het andere uiterste, namelijk dat in het jeugd- en jongerenwerk alle activiteiten met elkaar samenhangen is ook niet waar. De werksoort is goed in te delen in een aantal methodisch samenhangende pakketten van activiteiten met daarbij de nodige variatie afhankelijk van doelgroep en thematiek. De basis voor een logische indeling vormt de indeling naar functies.

Eerst wordt een globaal overzicht gegeven van methodisch samenhangende programma's van het jeugd- en jongerenwerk ingedeeld naar kernfuncties van deze werksoort. Na tekst en uitleg van deze methodisch samenhangende programma's volgt een tweede meer gedetailleerd overzicht van activiteiten van het jeugd- en jongerenwerk van SJW ingedeeld naar pijlers en programma's van Jeugdkader 2020 en naar methodisch samenhangende programma's.

5.3 Globaal overzicht

De basisfunctie van ontmoeting geeft alleen rendement als het is gekoppeld aan een primaire of secundaire vervolgfunctie en de methodisch samenhangende programma's die daar onder vallen. Omgekeerd moet een primaire of secundaire vervolgfunctie met bijbehorende methodisch samenhangende programma's altijd geënt zijn op de basisfunctie van ontmoeting. Zonder basisfunctie zijn geen primaire en secundaire vervolgfuncties met bijbehorende methodisch samenhangende programma's uitvoerbaar.

Een kernfunctie is een primaire vervolgfunctie als het direct aansluit op een vraag of behoefte vanuit de doelgroep. Dat is het geval met de kleinschalige en grootschalige

activiteiten die onder deze kernfuncties vallen. Een kernfunctie is een secundaire vervolgfunctie als het noodzakelijk wordt geacht door professionals of gemeente zonder dat er sprake is van een actieve vraag of behoefte van de doelgroep. In een globaal overzicht ziet deze indeling naar kernfunctie en methodisch samenhangende programma's er als volgt uit.

Overzicht 1. Globaal overzicht van methodisch samenhangende programma's gekoppeld aan kernfuncties

Kernfuncties	Methodisch samenhangende programma's	Toelichting
Ontmoeting Persoonlijke ontwikkeling Maatschappelijke vorming	Accommodatiegerichte ontmoeting incl. talentontwikkeling en maatschappelijk vorming Ambulant werken Begeleiding JOP e.d. Facilitair jongerenwerk Jeugdwerk Meidenwerk Online werken Stage- en leerwerkplekken	De kernfunctie van ontmoeting is basis voor de primaire vervolgfuncties van persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke vorming
Preventieve zorg	Signalering en verwijzing al dan in netwerken Voorlichting Coaching Detachering Bijzondere projecten Trainingen Dagbesteding	De kernfunctie van ontmoeting vormt samen met de primaire vervolgfuncties van persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke vorming de bredere basis voor de secundaire vervolgfuncties van preventieve zorg en veiligheid
Veiligheid	Interne veiligheidsafspraken Overlastaanpak	Dit is een secundaire vervolgfunctie

5.4 Omschrijving van methodisch samenhangende programma's

Per kernfunctie worden methodische samenhangende programma's beschreven.

Ontmoeting, ontwikkeling en vorming

Onder de kernfuncties van ontmoeting, persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke vorming vallen allerlei methodisch samenhangende programma's.

Toepassing van deze programma's is gangbaar in professionele werksettingen van jeugd- en jongerenwerk. Dat is ook het geval bij SJW.

- ***Accommodatiegerichte basisfunctie van ontmoeting in combinatie met de functies van talentontwikkeling en maatschappelijk vorming***

Ontmoeting regelen zonder talentontwikkeling en maatschappelijke vorming stimuleert passief consumptiegedrag van de doelgroep. Dat gaat tegen de

activerende pedagogische doelstelling van jeugd- en jongerenwerk in. Jongeren betrekken bij de programmering en uitvoering van kleinschalige en grootschalige activiteiten in de vorm van jeugdparticipatie maakt juist talentontwikkeling en maatschappelijke vorming van jongeren uit de doelgroep mogelijk. Op deze pedagogische manier uitgevoerd is jeugd- en jongerenwerk behoorlijk arbeidsintensief. Inloop op deze manier georganiseerd kan opgezet zijn voor alle jongeren met interesse hiervoor of specifieke doelgroepen (categorie en/of afzonderlijke jeugdgroep).

- **Ambulant werken**

Een andere vormgeving van de basisfunctie van ontmoeting is ambulant werken. Dit is methodisch gezien een aparte tak van jeugd- en jongerenwerk. Afgaan op jeugdgroepen die op straat rondhagen, in winkelcentra, scholen of andere vindplaatsen waar ze wel of niet voor overlast zorgen, vereist veel geduld en communicatiekwaliteiten omdat er bij de betrokken jeugd niet altijd sprake is van een actieve vraag naar vrijetijdsbegeleiding, er spanningen kunnen zijn met klagende bewoners en/of politie c.q. handhaving en zij soms ook gereserveerd of zelfs vijandig staan tegenover welke bemoeienis dan ook. Daar komt bij dat ambulant werken onregelmatige werktijden met zich meebrengt op avonden of nog later en in het weekend. In geval van jeugdoverlast moet de samenwerking met gemeente en politie goed geregeld zijn in kader van lokaal jeugd- en veiligheidsbeleid.

Last but not least vraagt ambulant werken ook om bemiddelingscompetenties tussen bewoners die overlast ervaren en jongeren die daarbij betrokken zijn.

In geval van inzet op scholen is er goede afstemming tussen schoolleiding en jeugd- en jongerenwerkers nodig over werktijden die passen bij het lesrooster en type inzet van activiteiten. Het kan gaan om contact, maar ook om voorlichting of trainingen.

- **Begeleiding van jongeren ontmoetingsplekken (JOP) en outdoor faciliteiten voor sport en spel**

Het kan zijn dat er speciale jongeren ontmoetingsplekken en sport- en spellocaties zijn geregeld in een werkgebied. Het gaat bijvoorbeeld om gedoogzones zoals een calisthenicssport, Cruiffcourt of skatebaan waar jeugd het recht heeft om samen te komen. SJW heeft deze locaties in de afgelopen jaren, in samenwerking met de gemeente, opgezet. Jeugd- en jongerenwerk kan een taak hebben in de totstandkoming en vaak ook begeleiding van een dergelijke voorziening. Bemiddeling tussen jeugdgroepen en omwonenden, opstellen van gedragsregels en begeleiden bij naleving zijn daarin belangrijke aspecten.

- **Facilitair jongerenwerk**

Er zijn ook jongereninitiatieven die grotendeels op eigen kracht een vrijetijdsvoorziening organiseren. Vaak gaat het om jeugdsozen in dorpshuizen of andere voorzieningen met een actieve achterban van jongeren en soms ook bewoners en ouders. Begeleiding van dit type voorziening is vaak facilitair van aard. Praktisch houdt dat in dat de begeleiding extensief van aard is en zich beperkt tot een adviesfunctie voor subsidies, informatieve tips en technische kwesties. Op deze manier is SJW bijvoorbeeld facilitair actief voor groep jongeren in Sprang-Capelle, bij het Wenstheater en met Cocaine Anonymous.

- **Jeugdwerk**

Jeugdwerk of tienerwerk is de term die wordt gebruikt voor werken met tieners in de leeftijd van 12 tot 16 jaar. Deze vorm van jeugd- en jongerenwerk is beduidend anders dan jongerenwerk voor de leeftijdsgroep van 16 tot 24 jaar. De doelgroep is minder zelfstandig en in staat tot jeugdparticipatie. De begeleiding heeft meer de vorm van instructie en toezicht. Naar aanleiding van een onderzoek ingesteld door de gemeente Waalwijk, is het tienerwerk sinds 2012 bij SJW ondergebracht.

- **Meidenwerk**

Bijzondere aandacht verdient de deelname van meisjes en jonge vrouwen aan het jeugd- en jongerenwerk. Traditioneel wordt het jeugd- en jongerenwerk wat meer gedomineerd door de aanwezigheid van jongensgroepen. In het kader van emancipatie is het meidenwerk ontwikkeld, waarbij vooral vrouwelijke jeugd- en jongerenwerk zijn ingeschakeld. Over het algemeen wordt de methodiek van meidengroepen toegepast waarbij ontmoeting en persoonlijk en maatschappelijk ontwikkeling samen de basis vormen voor een jaarprogramma van bijeenkomsten. Er zijn op dit moment 3 meidengroepen actief binnen SJW.

- **Online jeugd- en jongerenwerk**

Aanwezigheid van jeugd- en jongerenwerk op social media is gezien de frequentie presentie van de doelgroep inmiddels bijna gemeengoed aan het worden. Dit vereist specifieke expertise en communicatiemiddelen die met bijscholing en extra investeringen in huis gehaald kan worden. SJW overweegt een specialisme online jongerenwerk om deze tak van sport die al wordt beoefend op een hoger niveau te tillen.

- **Stage- en leerwerkplekken**

Het jeugd- en jongerenwerk biedt traditiegetrouw stageplekken en leerwerkplaatsen aan voor jongeren die een welzijnsopleiding volgen of een opleiding voor middelbaar onderwijs.

Deze mogelijkheid bestaat ook voor jongeren in de vorm van een leerwerkplaats in het kader van arbeidstoeleiding.

Bieden van stage- en leerwerkplekken is traditie bij SJW.

Preventieve zorg

Tot de kernfunctie van preventieve zorg kunnen de volgende methodisch samenhangende programma's worden gerekend.

- **Signalering en verwijzing al dan in netwerken**

Tijdens het contact met tieners en jongeren kunnen signalen worden opgemerkt over zorgen waarmee ze te maken hebben. Dat kan gaan om lichte of ernstige psychosociale vragen waar menig jeugdige in puberteit en adolescentiefase mee te maken heeft, maar ook gedragsproblemen als verslaving aan alcohol, drugs, gokken of gamen, overlast gevend, crimineel of extremistisch gedrag, en meer instrumentele of andersoortige problemen zoals schulden en stagnatie op school. Het is van belang binnen en buiten de werksetting ruimte te bieden om opgevangen signalen te bespreken, te beoordelen en afhankelijk van de mate waarin er sprake is van lichte of ernstige problematiek er iets mee te doen. Ingeval van lichte zorgen ligt het voor de hand dat het jeugd- en jongerenwerk daar zelf aandacht aan besteed al dan niet met inzet van partners. Bij ernstige problemen is het zaak

gespecialiseerde partners in te schakelen. Dat kan op bilaterale basis, maar delen van informatie en verwijzen via een of meerdere geregelde netwerkverbanden met de juiste partners is ook aan te bevelen.

Dit onderdeel is in goede handen bij SJW.

- **Voorlichting**

Een geschikte methode om lichte zorgvragen te benaderen is het bieden van informatie en advies via voorlichting. Dat kan zich niet beperken tot bieden van schriftelijke informatie via folders, visuele of sociale media. Voorlichting geven en bespreekbaar maken van lichte zorgen door middel van intermediaire voorlichting (voorlichting via sleutelfiguren) is voor de doelgroep van jeugd- en jongerenwerk een verstandige keuze. Zool eerder gezegd, doet SJW veel aan voorlichting.

- **Coaching**

Een geschikte tussenvorm tussen voorlichting en gespecialiseerde zorg is coaching van een individuele jeugdige met zorgvragen door een professional jeugd- en jongerenwerk. In het persoonlijke contact tussen werker en jeugdige kan, zeker als dat contact op regelmatige basis plaatsvindt gedurende een bepaalde periode, een jong iemand zonder steunend sociaal netwerk zeker verder helpen. SJW besteed veel professionele aandacht aan coaching en individuele begeleidingstrajecten in samenwerking met zorgpartners.

- **Detachering**

Een andere manier om jeugd met zorgvragen van dienst te zijn die niet direct de weg kent in hulpverleningsland of geen animo heeft dit pad te kiezen, is de hulpverlening naar de vindplaats van het jeugd- en jongerenwerk toe te halen. Als de berg niet naar Mozes komt, dan gaat Mozes maar naar de berg, is dan het motto. Detachering van een hulpverlener naar het jeugd- en jongerenwerk voor een periode of instellen van een spreekuur in het jongerencentrum zijn hiervoor bruikbare constructies, omdat dit het contact tussen potentiële cliënten en een hulpverlener vertrouwdert, gewoner en daardoor laagdrempeliger maakt. SJW heeft veel tijd en energie gestoken in detachering van zorgpartners in het jongerenwerk.

- **Bijzondere projecten**

Ingeval van zorgvraagstukken waar veel personen uit de doelgroep mee te maken hebben is het overwegen van een intensievere projectmatige aanpak gedurende een afgebakende of langere periode ook de moeite van het overwegen waard.

Een goed voorbeeld van een succesvolle projectmatige aanpak is een project over de thematiek van omgaan met geld. Bekend is dat financiële sores zoals schulden van formele aard, maar ook 'straatschulden' veel voorkomt bij de doelgroep van jeugd- en jongerenwerk. Door dit onderwerp in de volle breedte van de doelgroep gedurende langere tijd bespreekbaar te maken is het mogelijk om duidelijk te maken dat dit geen persoonlijke probleem is om te verzwijgen, maar een algemeen probleem waar bijna iedereen mee kampt.

Met elkaar kan zo gewerkt worden aan een weerbare houding tegen de maatschappelijke code en groepsdruk om meer uit te geven dan verantwoord is.

Een verdergaand voorbeeld is de begeleiding van risicoleerlingen in de brugperiode van het voortgezet onderwijs. Min of meer bekend is voor welke leerlingen van groep 8 van het basisonderwijs de overgang naar de middelbare school wel eens heel moeilijk zou kunnen worden. Biedt hen via het jeugd- en

jongerenwerk een plek aan in een mentorproject dat semiprofessioneel begeleid wordt door vrijwilligers uit het maatschappelijk middenveld. Dergelijke projecten behalen mooie resultaten met jongeren.

Zoiets vergt niet alleen een bijzondere inspanning, maar ook specifieke expertise. Daarom is het verstandig hier een aparte organisatie van te maken. Een variant hierop zijn vormen van huiswerkbegeleiding. Ook daarvoor geldt dat specifieke deskundigheid en wellicht een zelfstandige organisatievorm vereist zijn.

SJW is altijd al actief met het ontwikkelen en uitvoeren van bijzondere projecten en ziet ook volop kansen om daar in relatie tot Jeugdkader 2020 flink mee door te gaan.

- ***Trainingen***

Sociaal gedrag is leerbaar. Zeker als jeugd verkeerd gedrag heeft aangeleerd en/of geen kans heeft gehad goed gedrag aan te leren, is een training een geschikte manier om gewenste gedragscodes bij te brengen.

Trainingen kunnen grofweg onderscheiden worden in psychosociale trainingen, die geschikt zijn om de weerbaarheid van jongeren tegen ongewenste situaties op een hoger plan te brengen, en educatieve trainingen die jongeren positieve gedragsalternatieven aanreiken.

Voorbeelden van weerbaarheidstrainingen zijn anti-pest trainingen, de-radicaliseringstrainingen, Rots en Water trainingen en vechtsporttrainingen. Voorbeelden van educatieve trainingen die veerkracht stimuleren en gedragsalternatieven aanreiken zijn rolmodeltrainingen (bijvoorbeeld Young Leaderstraining) en trainingen in maatschappelijke diensttijd.

Punt is wel dat de professional die deze trainingen geeft moet beschikken over twee kwaliteiten: affiniteit met de doelgroep van het jeugd- en jongerenwerk en trainingscapaciteiten. Dat kan voor professionals jeugd- en jongerenwerk reden zijn voor aanvullende scholing.

SJW is vertrouwd met de uitvoering van trainingen voor de doelgroep.

- ***Dagbesteding***

Deelname aan het jeugd- en jongerenwerk kan voor jongeren met zorgvragen in het kader van dagbesteding een goede sociale en leerzame invulling zijn als onderdeel van een zorgtraject. Verschillende dagbestedingstrajecten worden met partners bij SJW uitgevoerd.

Veiligheid

Tot de kernfunctie van veiligheid behoren de volgende methodisch samenhangende programma's.

- ***Interne veiligheidsafspraken***

Belangrijke conditie voor jeugd- en jongerenwerk is een veilig omgangsklimaat in en rond het jeugd- en jongerenwerk. Het is niet uitzonderlijk dat er in jeugdgroepen die gebruik maken van het jeugd- en jongerenwerk vormen van negatieve groepsdruk voorkomen die schadelijke impact hebben op de veiligheid en het onderlinge vertrouwen binnen een groep. Het is de taak van de jeugd- en jongerenwerker om een negatief groepsklimaat om te buigen in een positief groepsklimaat of als dat niet gaat de groep te breken. Zonder veilig groepsklimaat is geen pedagogisch verantwoord jongerenwerk mogelijk, omdat dan de noodzakelijke basisvoorwaarde voor persoonlijke en sociale ontwikkeling van

deelnemers ontbreekt. Belangrijke eerste stap in de gewenste richting is het gezamenlijk opstellen van positieve gedragsregels en daar voortdurend duidelijk over te zijn. Dat gaat verder dan het ophangen van een bord met afspraken daarover.

In noodsituaties kan het voor jeugd, maar ook voor professionals wenselijk zijn te beschikken over scenario's over wat te doen bij onveilige omstandigheden. Te denken valt aan de aanwezigheid van wapens, kennis van criminele activiteiten, agressie en vechtpartijen, loverboy problematiek, brand, diefstal en dergelijke. Bij het opstellen van deze protocollen is het zaak ook externe veiligheidsinstanties te betrekken, zoals bijvoorbeeld de politie.

Scheppen van een veilige en prettige omgeving waar jongeren zich welkom en op hun gemak voelen is een basisopdracht voor elke werker van SJW.

- **Overlastaanpak**

Van jeugd- en jongerenwerk wordt vaak een inbreng verwacht bij zowel het voorkomen als het aanpakken van jeugdoverlast. Dit is zelfs het geval wanneer dit geen officiële taak is vastgelegd in de formele subsidiebeschikking van de gemeente. In veel gevallen is deze taak ondergebracht bij professionals die belast zijn met ambulant werken (zie aldaar).

Het is goed om te weten dat in veel gemeenten in het kader van jeugd- en veiligheid afspraken zijn gemaakt over de betrokkenheid van jeugd- en jongerenwerk bij deze aanpak in samenwerking met de politie. Behalve informatie-uitwisseling gaat het ook over inzet bij bemiddeling en een aanbod van vrijetijdsbegeleiding.

SJW investeert veel in ambulant jongerenwerk en de overlastaanpak, zowel preventief als op afroep bij meldingen. Hiervoor bestaat een uitvoerig protocol dat in samenspraak met politie, gemeente en andere partners is opgesteld.

5.5 Gedetailleerd overzicht van activiteiten

De fraaie bewoordingen van beleidsprioriteiten en methodische principes voor jeugd- en jongerenwerk kunnen pas echt op hun realiteitswaarde worden beoordeeld in de praktijk. Op dat laatste niveau gaat het om een veelheid van activiteiten waarvan de samenhang op het eerste gezicht niet altijd zichtbaar is.

Voordat het uitgebreide en gedetailleerde activiteitenoverzicht wordt gepresenteerd geven we nogmaals in twee overzichten het verband aan tussen de beleidsprioriteiten van 'Jeugdkader 2020', de methodiekserie van NJi en de kernfuncties met bijbehorende methodisch samenhangende programma's.

In een eerste overzicht wordt dit verband geschetst vanuit het beleidsperspectief van 'Jeugdkader 2020'. In een tweede overzicht gebeurt dit vanuit het praktijkperspectief van professioneel jeugd- en jongerenwerk.

Het verband vanuit beleidsperspectief 'Jeugdkader'

Pijlers en programma's 'Jeugdkader 2020/2021'	Methodieken NJi	Kernfuncties SJW & activiteiten
Pijler 1: Iedereen doet mee/Gelijke kansen		
Programma 1: Ontmoeting/	De inloop	Ontmoeting

participatie	Groepswerk Talentgericht werken Youth Organizing Meidenwerk Peer to peer	1.1A; 1.1B; 1.1C; 1.1D;1.1E;1.1F; 1.2A 2.1A; 2.2A; 2.2B; 2.2C; 2.2D; 2.2E; 2.2F, 2.3A; 3.2A; 5.1A; 5.1B; 6.1A; 7.1A; 7.1B; 7.1C;7.1D;7.2A 10.2B; 10.2C; 10.2D; 10.2E
Programma 2 Kansen en talentontwikkeling	Groepswerk Talentgericht werken Youth Organizing Meidenwerk Peer to peer	Persoonlijke ontwikkeling Zie activiteiten onder ontmoeting
Programma 3 Onderwijs	-	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg Ontmoeting 3.1A; 3.2A; 3.2B; 3.3A;3.3B; 3.3C; 3.3 D; 3.4A
Pijler 2: Jeugdondersteuning		
Programma 4 Signalering en preventieve ondersteuning	Info en advies Ind. begeleiding	Preventieve zorg 4.1A;4.2A;4.2B; 4.2C;4.3A 5.1A; 5.1B 6.1A; 6.1B;6.2A 8.1A; 8.1B;8.1C 9.1A; 10.4A
Programma 5 Outreaching jongerenwerk	Ambulant jongerenwerk	Ontmoeting Veiligheid 5.1A; 5.1B; 10.4A
Programma 6 Middelengebruik/ verslaving	Info en advies Ind. begeleiding	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg 6.1A;6.1B;6.2A
Programma 7 Gezondheid	Info en advies Ind. begeleiding	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg 7.1A;7.1B;7.1C;7.1D;7.2A
Pijler 3: Veiligheid voorop		
Programma 8 Sociale en digitale weerbaarheid	Informatie en advies Ind. Begeleiding	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg 5.1B;8.1A;8.1B;8.1C
Programma 9 Straatschulden	Info en advies Ind. Begeleiding	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg 9.1A; 9.2A
Programma 10 Fysieke veiligheid/ overlast	Groepswerk Peer to peer Ambulant jongerenwerk	Maatschappelijke vorming Preventieve zorg Veiligheid Zie ontmoeting 5.1A; 5.1B;10.4A

Het verband vanuit praktijkperspectief jeugd- en jongerenwerk

Hergroepering van activiteiten jeugd- en jongerenwerk van pijlers en programma's van 'Jeugdkader 2020' naar methodisch samenhangende programma's levert het volgende overzicht op.

Methodisch samenhangende programma's	Relevantie voor pijlers en programma's 'Jeugdkader 2020'	Activiteiten
<i>Ontmoeting, inclusief persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke vorming</i>		
Accommodatiegerichte ontmoeting incl. talentontwikkeling & maatschappelijk vorming	Pijlers I, II en III Programma's 1,2,3,7,10	1.1A; 1.1B; 1.1F; 1.2A 2.1A; 2.2A; 2.2B; 2.2C; 2.2D; 2.2E; 2.2F 3.2A 7.1D; 7.2A 10.2B; 10.2C; 10.2D; 10.2E
Ambulant werken	Pijler II Programma's 5,10	5.1A; 5.1B; 10.4A
Begeleiding van JOP en outdoorfaciliteiten	Pijlers II Programma 7	7.1A; 7.1B; 7.1C; 7.1D
Facilitair jongerenwerk	Pijlers I, II en III Programma's 2,5,10	2.3A; 5.1A; 5.1B; 10.2D
Jeugdwerk	Pijler I Programma 1	1.1D; 1.1E; 1.3A
Meidenwerk	Pijler I Programma 1	1.1C
Online jeugd- en jongerenwerk	Pijlers II Programma's 4, 5	4.1B; 5.1B
Stage- en leerwerkplekken	Pijler I Programma 3	3.2B; 3.3B; 3.3C
<i>Preventieve zorg</i>		
Signalering en verwijzing	Pijlers II en III Programma's 4,8,9,10	4.1A; 8.1A; 9.1A; 10.4A;
Voorlichting	Pijlers I en III Programma's 3,6,8	3.1A; 6.1A; 6.1B; 8.1C
Coaching	Pijlers I en III Programma's 4, 6,9	4.2A; 4.2B, 4.2C; 6.1B; 9.1A
Detachering	Pijlers II en III Programma's 4,6,10	4.2C; 4.3A; 6.2A 10.2A
Trainingen	Pijler II Programma 8	8.1A; 8.1B; 8.1C; 8.2
Bijzondere projecten	Pijlers II en III Programma's 3,10	3.4A 10.3A
Dagbesteding	Pijler I Programma 1	1.4A; 1.4B
<i>Veiligheid</i>		
Interne afspraken		Zie ontmoeting

Overlastaanpak	Pijler III Programma 10	10.4A

5.6 Voorstel

Op basis van voorgaande onderbouwde argumentatie wordt voorgesteld de prestatieafspraken voor het jeugd- en jongerenwerk van SJW niet te koppelen aan afzonderlijke activiteiten, maar met in achtneming van zowel de prioriteiten van lokaal preventief jeugdbeleid van de gemeente Waalwijk zoals bepaald in de pijlers en programma's van 'Jeugdkader 2020' als de kernfuncties van professioneel jeugd- en jongerenwerk, deze juist te verbinden aan de bijbehorende methodisch samenhangende programma's. Het bepalen van de omvang en doelgroep van deze programma's is vervolgens een zaak van overleg met de gemeente als opdrachtgever op basis van de beschikbare randvoorwaarden.

Verder wordt voorgesteld de verantwoording op een tweeledige wijze te regelen.

In eerste instantie door middel van eenvoudige meetbare indicatoren die een goede indruk geven van de concrete activiteiten die SJW uitvoert en de jeugd die daaraan deelneemt. Het gaat dan om de volgende indicatoren:

- Uitgevoerde methodische samenhangende programma's naar type en aantal uitvoeringen per dag op jaarbasis
- Cijfers over deelnemers per dag op jaarbasis naar:
  - * leeftijdsgroep (tieners van 12-16 jaar, jongeren van 16-24 jaar, 24+)
  - * algemene of specifieke doelgroep (algemeen, meiden, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie/buurt of wijk, wel of niet zorgcategorie)
  - * sekse
  - * opleidingsniveau

Wezenlijker voor de beoordeling van professioneel jeugd- en jongerenwerk is natuurlijk informatie over de pedagogische kwaliteit van de uitgevoerde activiteiten en de effecten ervan voor de deelnemende jongeren en de maatschappij. Voor nadere informatie over hoe dit kan worden gerealiseerd wordt verwezen naar het hoofdstuk over verantwoording.

5.7. Invulling programma's pijler 1: Iedereen doet mee/gelijke kansen

Programma 1 Ontmoeting/ participatie	Programma 2 Kansen en talentontwikkeling	Programma 3 Onderwijs
1.1. Jongeren ontmoeten elkaar: 1.1.A Inloop unit Sprang Capelle 1.1.B Inloop ISK 1.1.C Eritrese meidengroep 1.1.D Tieneractiviteiten Waspik 1.1.E Inloop Zanddonk 1.1.F Spelactiviteiten <i>Zie ook 10.2.B Inloop jongerengroep Tavenu Waalwijk</i> 1.2. Jongeren sluiten aan bij initiatieven in de wijken: 1.2.A Vrijwilligerswerk 1.3. Overgang van 12- naar 12+: 1.3.A Samenwerking Contour de Twern 1.4. Participatie: 1.4.A Dagbesteding 1.4.B Dagbesteding RIBW 1.4.C Wekelijkse schoonmaak	2.1. Jongeren inzetten bij maatschappelijke projecten: 2.1.A Educatie <i>Zie ook 1.4.A Dagbesteding</i> 2.2. Projecten gericht op talentontwikkeling, zowel in de wijk als in de jongerencentra: 2.2.A Repetitieruimtes 2.2.B Licht- en geluidgroep 2.2.C Cultuur 2.2.D Muziek 2.2.E Evenementen buiten/ binnen 2.2.F Dagbesteding lichte beperking, techniek werkplaats 2.3. Ontwikkelen en aanbieden van vrijetijdsbesteding: 2.3.A Theatergroep	3.1. Een overgang zonder problemen, van basisschool naar voortgezet onderwijs: 3.1.A Brug naar Brugklas 3.2. Jongeren in het VO kennen & weten SJW te vinden: 3.2.A Vindplaatsgericht werken in de scholen 3.2.B Stagebegeleiding VO 3.3. Het verbeteren van de aanpak op thuiszitten en vroegtijdig schoolverlaten: 3.3.A OPDC Boost! 3.3.B L.O.L. 3.3.C Stagebegeleiding beroepsonderwijs 3.3.D Thuiszitters aanpak 3.4. Inzet op scholen voor bepaalde thematieken: 3.4.A Huiswerkmaatjes
Inzet programma 1 Ureninzet: 2.974 Kosten: €207.908	Inzet programma 2 Ureninzet: 686 Kosten: €47.957	Inzet programma 3 Ureninzet: 2.516 Kosten: €175.890

1.1.A Inloop unit Sprang Capelle

Omschrijving	Iedere maandag en vrijdag om 19.00uur is er inloop bij de unit in Spang-Capelle voor jongeren tussen de 12-24 jaar. Dit is een jongerenruimte waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, samen chillen en leuke activiteiten organiseren.
Methodiek	4
Werkwijze, rol en samenwerking	In de jongerenruimte is van alles aanwezig om jongeren het naar de zin te maken. Samen met vrienden en vriendinnen en onder begeleiding van de jongerenwerker van SJW wordt gezorgd voor een leuke en gezellige tijd. Als alles goed gaat, krijgen jongeren al snel meer verantwoordelijkheid om uiteindelijk zelfstandig de inloop te draaien. Wanneer een van de jongeren gebruik maakt van de accommodatie dan zal hij dit ook melden aan de rest van de groep(en) die gebruik maken van de accommodatie. Op zaterdagavond is dit uitsluitend voor de 18+ groep, dit i.v.m. schenken van alcohol en de afspraken die wij met hen en de gemeente hebben gemaakt. Ook worden er activiteiten georganiseerd door de jongeren, uiteraard samen met de jongerenwerker. Momenteel zijn er 5 sleutels in omloop zodat jongeren zelf de unit kunnen draaien. Deze jongeren kunnen 24/7 gebruik maken van de accommodatie. Het gaat om ongeveer 83 jongeren die gebruik maken van de unit. Van het aantal dat genoemd is zijn er 19 meiden en 64 jongens. De meeste jongeren komen uit Sprang-Capelle zelf, maar zij nemen ook weer vrienden mee uit voornamelijk Waalwijk. Een aantal van hen zijn woonachtig in Kaatsheuvel (hierover is contact met jongerenwerk Loon op Zand). Er worden diverse activiteiten georganiseerd zoals: Bbq, dropping, lasergame, toernooien (fifa, fortnite, darten, poolen, enz.), buiten activiteiten (panna, basketbal, skaten, steppen, enz.) Vanwege de prognose dat er binnen de bevolkingssamenstelling een groei zal zijn onder de doelgroep en de uitbreiding van het aantal woningen in het nabij gelegen Landgoed Driessen, verwacht SJW dat er meer tieners zullen worden aangetrokken.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

1.1.B Inloop ISK

Omschrijving	Op maandagavond vanaf 17.00uur is locatie Tavenu geopend voor jongeren van de Internationale Schakelklas (ISK). Sinds enkele jaren organiseert SJW op maandag een inloopavond voor de jongeren die op het ISK zitten (of hebben gezeten). Dit zijn jongeren van 16 jaar of ouder en voornamelijk (alleenstaande) vluchtelingen uit Syrië en Eritrea. Samen met hen en hun (Nederlandse) vrienden organiseert SJW allerlei activiteiten.
Methodiek	4
Werkwijze, rol en samenwerking	Op deze inloopavonden vinden er ontmoetingen plaats tussen jongeren van verschillende nationaliteiten die van elkaar en elkaars cultuur kunnen leren, door bijvoorbeeld samen te koken of muziek te maken. Jongeren van ISK zijn om verschillende redenen vanuit hun eigen land naar Nederland gekomen. Met hun ouders, maar soms ook alleen. SJW biedt een plaats om op een laagdrempelige manier te kunnen chillen en met andere (Nederlandse) jongeren in contact te komen. De jongerenwerkers van SJW zijn er om de jongeren te helpen en te begeleiden bij allerlei vragen en/of problemen waar zij in Nederland tegenaan lopen. Sommige jongeren kiezen ervoor om op tijd te komen om te kunnen koken met de jongerenwerkers. Anderen komen juist wat later. De jongeren hebben vaak moeite met de Nederlandse taal en kennen de cultuur nog niet goed. Bij SJW komen zij in contact met jongeren uit andere (Nederlandse) culturen. Tijdens de open inloopavonden worden er verschillende activiteiten georganiseerd. Dit loopt uiteen van een pannatoernooi, FIFA toernooi tot een wedstrijdbezoek aan RKC of rappen/muziek maken. Ook wordt er voorlichting gegeven over alcohol- en drugsgebruik. In totaal komen er rond de 30 jongeren. Dit is verspreid over de gehele avond. Tijdens de inloop zijn er voornamelijk jongens aanwezig, maar er komen steeds vaker meiden mee. Afgelopen jaar zijn er 5 meiden geweest. De jongeren, komen voornamelijk uit Waalwijk. Daarnaast zijn er ook jongeren aanwezig uit Sprang-Capelle en Kaatsheuvel. Er vinden ook doorverwijzingen plaats, voornamelijk richting arbeid, stageplaatsen, en onderwijs. Dit gebeurt ongeveer 5 à 10 keer per jaar. Er vindt ook doorverwijzing plaats naar TeamWijz en Novadic- Kentron. Jongeren uit deze groep stromen regelmatig door naar de vrijwilligersgroepen. Nieuwe generatie leerlingen/jongeren vanuit deze doelgroep weten hun weg naar de open inloop te vinden en worden geholpen om zich te ontwikkelen tot zelfstandige medeburgers.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid,

	scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

1.1.C Eritrese meidengroep

Omschrijving	Een groep van ongeveer 15 meiden uit Eritrea komt iedere dinsdagmiddag langs in jongerencentrum Tavenu om allerlei leuke activiteiten te ondernemen. Samen dansen op muziek uit Eritrea of Nederland, Eritrese of Nederlandse gerechten koken, spelletjes doen of sieraden maken leidt tot een gezellig praatje. Deze meiden uit Eritrea zijn nog niet zo lang in Nederland en druk bezig hun plaats in onze maatschappij te verwerven.
Methodiek	4,7
Werkwijze, rol en samenwerking	De jongerenwerkers zijn er om te helpen bij eventuele vragen of problemen waar tegenaan gelopen wordt. Bij SJW komen de meiden ook in contact met andere jongeren. SJW biedt jongeren van verschillende culturen en landen de kans om elkaar te ontmoeten en te leren kennen. Sommige van hen zijn al een paar jaar in Nederland, andere pas enkele maanden. Ze zoeken elkaar bij Tavenu op, en leren de Nederlandse taal en cultuur mede via de jongerenwerkers kennen. Tijdens de open inloop wordt er allereerst met de groep koffie en thee gedronken. Dit is een vast moment als de meiden binnen komen. Als ze in Tavenu zijn dan praten de meiden Nederlands met elkaar, hoe moeilijk dat soms ook voor hen is. Doordat ze zich op hun gemak voelen ontstaan er vele gesprekken tussen de meiden en de jongerenwerkers. Wat vaak aan de orde komt zijn gesprekken over school en/of stage. De jongerenwerkers nemen de tijd om te helpen bij het maken van huiswerk en ondersteunen in leren. Sommige meiden sluiten aan bij Huiswerkmaatjes. Ook zijn er meiden op zoek naar werk. De jongerenwerkers helpen hen met solliciteren en een cv maken. Ook komt het voor dat ze mee gaan naar de sollicitatiegesprekken. De meiden komen voornamelijk uit Waalwijk en zitten op de ISK school. De meiden zijn tussen de 14-20 jaar. Te verwachten resultaten: Ontwikkeling Nederlandse taal, contact met jongeren van andere culturen, waaronder de Nederlandse. Doorverwijzing naar arbeid. Snellere integratie in de Nederlandse samenleving.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

1.1.D Tieneractiviteiten Waspik

Omschrijving	Activiteiten in Waspik voor en door jongeren van 12-16 jaar. De ene keer wordt het cultureel centrum omgebouwd tot lasergamehal en de volgende keer wordt er een indoor obstacle run neergezet, en een andere keer wordt er een pannatoernooi of een FIFA toernooi georganiseerd in de grote zaal.
Methodiek	1,4,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Op de avond van deze activiteiten wordt de barruimte in Den Bolder omgebouwd tot een chill-out-room. Er is een tennistafel, tafelfootbal, poolbiljart, computergames en andere spellen. Op onze DJ-set mag eigen muziek gedraaid worden. Er worden meerdere tieneractiviteiten per jaar georganiseerd en uitgevoerd. Dit allemaal door en voor de tieners uit Waspik zelf. In de loop der tijd is er een vast groepje met enthousiaste tieners ontstaan die maar al te graag in Waspik iets te doen willen hebben. In samenwerking met deze jongens en meiden worden er verschillende activiteiten gedaan in Sociaal Cultureel Centrum Den Bolder. Het uitgangspunt van alle activiteiten is dat ze door tieners worden bedacht en georganiseerd. SJW helpt om alles in goede banen te leiden. De tieners krijgen op deze manier de mogelijkheid om te werken aan de eigen kansen en ontwikkelingen, want hoe mooi is het dat zij in de spotlights gezet worden. Een avond speciaal voor jongens en meiden tussen de 12-16 jaar, waarbij zij zelf beslissen wat voor activiteit ze gaan doen. De tieners bedenken wat ze willen doen en gaan samen met de jongerenwerkers op pad voor promotie. Er worden posters in Waspik opgehangen en alle informatie wordt gedeeld door middel van social media. Tijdens deze avonden leren de tieners anderen kennen en wordt de groep steeds groter. Ook zijn er altijd vrijwilligers en studenten van Leren op Locatie aanwezig om te helpen en ondersteunen. De mooiste gesprekken met tieners beginnen tijdens deze avonden. Zij raken met de jongerenwerkers in gesprek en vertellen tijdens de spelletjes of de chill momenten veel over zichzelf. In Waspik komen gemiddeld rond de 20 à 25 tieners naar een activiteit. De tieners die komen zijn erg enthousiast over de activiteiten die plaatsvinden. Zij willen dit dan ook graag voortzetten in 2020. In samenwerking met Sociaal Cultureel Centrum Den Bolder wordt maandelijks een activiteit gepland. SJW is nu om de week op vrijdagavond te vinden in Den Bolder. De tieners die naar de activiteiten en open inloopmomenten komen wonen vrijwel allemaal in Waspik. Een enkeling woont in Sprang-Capelle. In 2020 zal de Kade (jongerenruimte Waspik) vaker open gaan voor de tieners om hier te kunnen chillen. Ook zullen er nog meer activiteiten gepland worden, zodat de tieners meer vrijetijdsbesteding hebben.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend)

	➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

1.1.E Inloop Zanddonk

Omschrijving	Deze open inloop is bedoeld voor tieners in en rondom Zanddonk. Een plaats om samen te komen en vrije tijd goed door te brengen, maar ook om het contact op te bouwen, samen activiteiten te organiseren en eventueel later door te stromen naar de inloop op locatie Tavenu
Methodiek	4
Werkwijze, rol en samenwerking	Jeugdruimte Zanddonk heeft open inlopen, dit is op dinsdagmiddag, woensdagmiddag en vrijdag avond. In de jongerenruimte is van alles aanwezig om jongeren het naar de zin te maken. Samen met vrienden en vriendinnen en onder begeleiding van de jongerenwerker van SJW wordt gezorgd voor een leuke en gezellige tijd. Als alles goed gaat, krijgen jongeren al snel meer verantwoordelijkheid om uiteindelijk zelfstandig de inloop te draaien. Van deze jeugdruimte maken ongeveer 15-20 jongeren per week gebruik. De samenstelling van de groep is 90% jongens en 10% meiden. De meesten tieners komen uit Zanddonk en omgeving. De doelgroep zijn tieners tussen 12-15 jaar. De activiteiten zijn bijvoorbeeld: FIFA toernooi, lasergame avonden, spelletjes middagen, film avonden, en ook uitjes buiten de deur.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

1.1.F Spelactiviteiten

Omschrijving	Diverse spelactiviteiten om jongeren de kans te geven in contact te komen met elkaar. Op een aantrekkelijke manier het contact aangaan met het jongerenwerk.
Methodiek	1, 8, 9
Werkwijze, rol en samenwerking	Jongeren worden gestimuleerd en ondersteund om zelfstandig initiatieven te ontplooiën om voor de groep iets te bedenken en organiseren. Een voorbeeld hiervan is Quiz S.G. de Overlaat. In

	samenwerking met S.G. de Overlaat heeft SJW op 30 juni 2019 deze nieuwe activiteit georganiseerd. Het idee van de school was om voor 300 leerlingen binnen een tijdsbestek van 2,5 uur een activiteit te organiseren, die zowel actief als educatief diende te zijn en waarbij alle leerlingen geactiveerd werden. Met deze quiz, à la de Wollukse quiz, is dit gelukt. De vragen en opdrachten waren afgestemd op de belevingswereld van de leerlingen en zo ingedeeld dat iedereen een bijdrage kon leveren. Andere voorbeelden zijn: Happy New Glow, vrijwilligersweekend, trefbal, dropping. Van belang hierbij is leren verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen handelen en realisatie van een idee. De volgende spelactiviteiten zetten we in 2020 in: FIFA20, Fortnite, droppings, lasergame, pannatoernooi, pooltoernooi, trefbal. Afhankelijk van het spel, zien de deelnemers er als volgt uit: groepjes van 12 tot groepen van bijvoorbeeld 30 tot 40 jongeren. Gemiddeld is tweederde jongens éénderde zijn meiden. De meeste jongeren komen uit Waalwijk, maar ook Sprang-capelle, Waspik en Kaatsheuvel. De verwachting is om in het nieuwe jaar weer met nieuwe jongeren in contact te komen waar spelactiviteiten voor en mee georganiseerd kunnen worden.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

1.2.A Vrijwilligerswerk

Omschrijving	Vrijwilligers helpen en denken mee aan zo'n beetje alle activiteiten, evenementen en initiatieven. Naast het vrijwilligerswerk gaat het om een leuke, gezellige en leerzame tijd die jongeren bij SJW beleven. Vrijwilligers kunnen helpen achter de bar, garderobe of kassa tijdens concerten, schoonmaken, evenementen en tal van andere activiteiten. Naast het helpen bij activiteiten en evenementen gaat het om een ontmoetingsplek waar jongeren bij elkaar komen. Naast de vaste vrijwilligersgroepen, zijn er jongeren die op incidentele basis helpen bij het organiseren van activiteiten en evenementen.
Methodiek	1,2,3,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Iedere week komt de vaste vrijwilligersgroep bij elkaar voor de vrijwilligersvergadering. Twee jongerenwerkers zijn daarbij aanwezig en bespreken tijdens de vergadering de voorbije en aankomende activiteiten. Daarbij wordt er gekeken naar de beleving van jongeren. Wat ging er goed en wat kan de volgende keer beter? Ook kunnen

	er suggesties voor activiteiten door de jongeren worden gedaan. Jongeren geven elkaar tevens tips of feedback. Voorafgaand en na de vergadering is het een gezellig samenzijn. Er is een kookproject voor de vrijwilligers voor wie daaraan deel wil nemen, en er zijn tal van mogelijkheden om gewoon lekker te chillen en elkaar beter te leren kennen. Naast de vrijwilligersvergadering vinden er individuele gesprekken plaats tussen een jongere en jongerenwerkers. De vrijwilligers leren nieuwe jongeren kennen die bij de vrijwilligersgroep aansluiten. Jongeren worden door elkaar en door de jongerenwerkers gestimuleerd om hun talenten te ontwikkelen en zij kunnen net als andere jongeren gebruik maken van de mogelijkheden die SJW biedt. Denk aan de studio's waar muziek gemaakt kan worden, chillen en spelletjes spelen in de barruimte, skaten in het skatepark en het calisthenicspark. Het hebben van een eigen sleutel, waardoor ze zelf Tavenu kunnen openen en sluiten, geeft hen de kans om, buiten de tijden dat er een jongerenwerker aanwezig is, elkaar te ontmoeten en hun vrienden uit te nodigen. Er wordt gebruik gemaakt van de talenten van individuele jongeren en jongeren worden uitgedaagd om nieuwe vaardigheden eigen te maken. Als vrijwilliger krijg je niet betaald, maar dit betekent niet dat je het voor niks doet. Je maakt deel uit van een leuke club, je leert nieuwe mensen kennen en bent aanwezig op concerten en evenementen. Daarnaast is er jaarlijks een vrijwilligersweekend. Niet alleen als waardering, maar ook om de saamhorigheid en samenwerking in het team te vergroten en er met zijn allen nog een jaar tegenaan te gaan. Een belangrijke rol in de organisatie van het vrijwilligersweekend is weggelegd voor de stagiaires van SJW, omdat dit een opdracht is waar verschillende facetten van het vak bij elkaar komen: Organiseren van het weekend in het algemeen, teambuilding, samenwerking. Daarnaast komt ook een stuk leiding geven tijdens het weekend naar voren. Ongeveer 100-150 jongeren werken als vrijwilliger (2019 waren het 144 jongeren) bij SJW. 2/3 zijn jongens en 1/3 zijn meiden, woonachtig in Waalwijk, Sprang-Capelle, Kaatsheuvel en Waspik en zijn tussen de 12-24 jaar. Voor 2020 is de verwachting dat er rond de 40 nieuwe jongeren deel nemen aan een van de vrijwilligersgroepen.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

1.3.A Samenwerking Contour de Twern

Omschrijving	De overgang van 12- naar 12+ is geen harde grens, maar rond deze tijd speelt er voor jongeren wel een zeer belangrijke fase. De ongeveer twaalfjarigen uit groep 8 van de basisschool, op de drempel van een nieuwe levensfase. Ze maken de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs, en van kind naar jongere. Met andere woorden, ze staan aan het begin van de puberteit. Dat is niet alleen dat 'ingewikkelde puberbrein' waar volwassenen rekening mee moeten houden, maar een ingrijpend transformatieproces op alle fronten.
Methodiek	n.v.t.
Werkwijze, rol en samenwerking	Om de overgang van 12- naar 12+ goed te laten verlopen is kennis delen en samenwerken van groot belang tussen SJW en Contour de Twern. In samenwerking met Contour de Twern kan onderzocht worden hoe de huidige overgang verloopt en indien nodig gezocht worden naar adequate initiatieven om dit te verbeteren. Er vinden overleggen plaats en SJW streeft ernaar om de overleggen in 2020 op structurele basis te laten plaatsvinden op het thema 12- naar 12+.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

1.4.A Dagbesteding

Omschrijving	Voor de jongeren die niet of onvoldoende mee kunnen draaien in de maatschappij is er dagbesteding bij SJW. Tijdens de dagbesteding wordt op zoek gegaan naar activiteiten en klussen die een bijdrage leveren aan de kansen en ontwikkelingen van de jongeren. Positiviteit en eigen kracht zijn hierbij belangrijk.
Methodiek	1,4,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Er wordt vanuit positiviteit en eigen kracht gekeken waar de jongere goed in is en waar de kansen liggen om zo de jongere te stimuleren om ergens beter in te worden. Daarnaast gaat het om zinvolle tijdbesteding. Vaak gaat betreft het een kwetsbare doelgroep. Preventieve ondersteuning is hierbij van belang. Door wekelijks één op één contact met de jongere wordt gesignaleerd of de jongere problemen heeft, zodat deze waar mogelijk opgepakt kunnen worden door SJW en/of kan worden doorverwezen naar de hulp die nodig is via TeamWijz. Er worden geen grote activiteiten georganiseerd maar juist kleinschalige zoals: kaarten, Nintendo

	Switch, wandelen, samen schoonmaken, helpen bij social media, helpen bij het plakken van billboards en/ of ophalen daarvan, helpen bij koffie en thee zetten, helpen bij het bedenken van spellen of activiteiten. Doordat er ook andere jongeren bij SJW aanwezig zijn, komen de jongeren van de dagbesteding in contact met leeftijdsgenoten. Deze jongeren hebben vaak een zwakke sociale weerbaarheid. Door het intensieve contact met de jongerenwerker en leeftijdsgenoten wordt hieraan gewerkt. Gemiddeld maken er 6 jongeren per week gebruik van dagbesteding waarbij de helft uit jongens en de helft uit meiden bestaat, afkomstig uit Waalwijk en omgeving. Het betreft schoolverlaters, jongeren met lvb problematiek, jongeren waar het op dat moment niet goed mee gaat. De groep jongeren die tussen wal en schip vallen lijkt groter te worden. Vaak kunnen zij niet zelfstandig hun weg vinden om zichzelf te ontplooiën en/of aansluiting te vinden bij leeftijdsgenoten. De verwachting is dat er meer jongeren en/of instanties in 2020 gebruik willen maken van dit product.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

1.4.B Dagbesteding RIBW

Omschrijving	RIBW ondersteunt mensen met een psychiatrische of psychosociale aandoening bij hun herstel. SJW biedt hen een dagbesteding die hier een bijdrage aan levert. Het is niet voor iedere Waalwijkse jongere vanzelfsprekend naar school te gaan, werk te hebben of een andere dagbesteding. Voor de jongeren van het RIBW, die dit alles niet hebben, opent SJW haar deuren. Het is voor hen een fijne afleiding en goed om even in een andere omgeving te zijn. Vaak leven zij in een klein wereldje en is het voor hen van belang om andere mensen te ontmoeten.
Methodiek	1,4,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Jongeren van het RIBW komen op woensdagochtend naar SJW om daar samen met een jongerenwerker activiteiten te organiseren. Samen met de jongeren wordt gekeken waar hun behoeften en interesses liggen om daarop de wekelijkse activiteit af te stemmen. Dit wordt vervolgens ook gezamenlijk georganiseerd. Het kan variëren van een kookproject tot een bezoek aan Kamp Vught, en van een bordspel tot een bezoek aan het Eindhovense Glow. In totaal komen er ongeveer 10 jongeren wekelijks naar locatie Tavenu.

	Het verschilt per week wie er komen naar aanleiding van gemaakte afspraken of andere dagbesteding. Over het algemeen is er wel een vast groepje aanwezig. De groepssamenstelling gaat wat betreft jongens en meiden aardig gelijk op. De jongeren wonen bij twee verschillende woongroepen vanuit het RIBW. De ene groep is gelegen in Waalwijk (Zanddonk), de andere groep in Sprang-Capelle (Landgoed Driessen). Alle jongeren die bij Tavenu komen zijn afkomstig van één van de twee groepen. In de toekomst worden nieuwe jongeren betrokken en kan de groep groter worden. Ook worden er weer nieuwe activiteiten opgezet waarbij jongeren een belangrijke rol spelen. Ten slotte is het van belang dat er voorlichting gegeven gaat worden aan deze groep.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

1.4.c Wekelijkse schoonmaak

Omschrijving	Iedere maandagochtend wordt het hele gebouw onder handen genomen door de jongeren en jongerenwerkers van SJW. Een jongerencentrum zoals dat van SJW wordt iedere week intensief gebruikt en moet dus ook goed onderhouden worden. Dit wordt gedaan door de jongerenwerkers samen met verschillende jongeren. De jongeren leren hoe ze moeten schoonmaken, zijn lekker bezig en bevinden zich in een sociale omgeving. Het draagt bij aan de participatie van de jongere omdat hij/zij op dat moment net als alle jongeren en jongerenwerkers deelneemt aan de wekelijkse schoonmaakdag. Dit betekent ook op tijd aanwezig zijn, goed schoonmaken en samen koffie drinken.
Methodiek	1,3,4,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Tijdens de schoonmaak wordt een jongere gekoppeld aan een jongerenwerker voor één op één aandacht. De jongerenwerker gebruikt het schoonmaken als middel om gesprekken aan te gaan met de jongere. Tijdens deze gesprekken wordt er bekeken waar kansen voor de jongere liggen. Het is uiteindelijk de bedoeling dat de jongere aspecten gaat vinden om een toekomst op te bouwen. Tijdens de pauzes ontmoeten jongeren ook de andere jongeren die zich in Tavenu bevinden en wordt er contact gelegd. De jongere die mee komt helpen op maandag ochtend heeft vaak geen werk en/of school. Hij/ zij komt op deze manier in contact met andere jongeren. Er nemen ongeveer 50 jongeren per jaar aan deel.

	Het gaat om iets meer jongens dan meiden woonachtig in Waalwijk en omgeving. De doelgroep betreft schoolverlaters, jongeren met een licht verstandelijke beperking en jongeren waar het op dat moment minder goed mee gaat. De verwachting is dat er in 2020 ongeveer hetzelfde aantal jongeren meedoen met de wekelijkse schoonmaak.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

2.1.A Educatie

Omschrijving	Werk en educatie zijn altijd actuele thema's voor jongeren. Het normale proces is dat jongeren zich op school voorbereiden op de arbeidsmarkt en vervolgens doorstromen het werkveld in. Gelukkig redden de meeste jongeren zich prima. Daarnaast zijn er ook jongeren die het niet lukt om de juiste keuzes op de juiste momenten te maken. Vanuit het jongerenwerk van SJW zijn er verschillende manieren om de jongeren hierin te ondersteunen. Zo biedt SJW jongeren werkervaringsplekken en kan SJW jongeren laten groeien in hun talenten en/of competenties.
Methodiek	1,2,5,6,8,9,
Werkwijze, rol en samenwerking	SJW kan op alle niveaus opereren. Om jongeren op welke manier dan ook te ondersteunen kan het jongerenwerk gebruik maken van een breed en sterk netwerk. Het lokale werkplein, voortgezet- en beroepsonderwijs en natuurlijk de vele werkgevers zijn de belangrijkste partners. Voorbeelden van educatieve projecten zijn: De oppascursus en Huis van Sinterklaas. De oppascursus is er voor jongens en meiden tussen de 12-15 jaar die graag meer kennis en vaardigheden willen krijgen voordat zij beginnen met oppassen. De oppascursus bestaat uit vijf lessen, waarbij verschillende thema's aan bod komen zoals kennismaken met gezinnen, een oppasovereenkomst bespreken, EHBO, veiligheid in en rondom het huis, regels en grenzen stellen en positief benaderen van kinderen. De EHBO-les wordt verzorgd door een professional en alle tieners krijgen een EHBO-certificaat mee naar huis. Daarnaast krijgen ze aan het einde van de oppascursus een oppascertificaat. Met deze twee certificaten op zak gaan de tieners vol zelfvertrouwen en met goede moed naar de gezinnen om op te passen. Jaarlijks zijn er twee oppascursussen die aangeboden worden door SJW. De ene oppascursus vindt plaats in het

	Jongeren centrum in Waalwijk: Tavenu. De andere wordt verzorgd in Sociaal Cultureel Centrum Den Bolder. Op deze manier wordt de oppascursus aangeboden aan alle tieners in gemeente Waalwijk en omliggende steden/dorpen. Van de oppascursus hebben het afgelopen jaar 25 tieners gebruik gemaakt. De maximale grootte van de groep is rond de 15 tieners. Op die manier kunnen de jongerenwerkers alle tieners zo goed mogelijk helpen. Ook zijn er studenten van Leren op Locatie aanwezig om te ondersteunen. De jongeren komen uit Waalwijk, Sprang-Capelle, Waspik en enkelen uit Kaatsheuvel. Dit heeft te maken waar de cursus wordt gegeven. Het MET Pro heeft Tavenu benaderd om ook voor hun leerlingen een oppascursus te verzorgen. Op die manier krijgen ook deze jongeren kennis en vaardigheden mee om met zelfvertrouwen naar de gezinnen te kunnen gaan. De oppascursus bestaat voornamelijk uit meiden, met een enkele jongen in de groep. De oppascursus wordt steeds verder uitgebreid. Er blijkt afgelopen jaar veel vraag te zijn geweest naar de cursus en deze vraag is tot dusver blijvend. In Waalwijk waren er veel aanmeldingen, waardoor is overwogen om twee avonden een oppascursus aan te bieden. Mocht dit komend jaar een rol spelen kan er gedacht worden om meerdere keren een oppascursus aan te gaan bieden. Het Huis van Sinterklaas is een vrijwilligersorganisatie die jaarlijks het Pietenhuis organiseren in het oude Raadhuis. De weken voorafgaand aan 5 december kunnen de Waalwijkse kinderen op bezoek bij de Sint en zijn pieten. In het Pietenhuis bezoeken zij verschillende ingerichte ruimtes waar pieten met hen spelletjes doen, om te eindigen in de kamer van Sinterklaas waar ze hem ontmoeten. Er zijn 12 studenten van Leren op Locatie en 11 leerlingen van OPDC Boost! die meedoen in de rol van Piet. Zij heten de bezoekers welkom, leiden de groepen kinderen rond en/of begeleiden de verschillende spellen. Het doel van deze activiteiten is o.a. om de studenten en leerlingen te laten oefenen in het maken van contact met de doelgroep. Ook het dragen van verantwoordelijkheid is leerzaam. De jongeren voelen zich nuttig en groeien als persoon. Verder zien zij hierdoor het belang en de functie van vrijwilligerswerk. Dit project is als zeer positief ervaren door zowel de jongeren als de organiserende partij. Deze samenwerking blijft bestaan in 2020.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

2.2.A Repetitieruimtes

Omschrijving	SJW beschikt over twee studio's. Eén daarvan is ingericht voor jongeren die willen rappen of DJ zijn. De andere is bestemd voor bands. In de studio's vind je een drumstel, gitaar- en basversterker, zanginstallatie, draaitafel en opslagruimte voor eigen apparatuur.
Methodiek	6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Om talenten op muzikaal gebied te ontwikkelen, is het belangrijk te repeteren in een goede studio die is ingericht met een professionele muziekinstallatie en instrumenten. SJW wil jongeren de kans bieden om zichzelf te ontwikkelen. Ook biedt het de kans om andere jongeren te ontmoeten die met muziek bezig zijn met wie samengewerkt kan worden. Er is tevens de mogelijkheid om deel te nemen aan (muziek)activiteiten die bij SJW plaatsvinden. Ook kunnen jongeren eigen muziekactiviteiten organiseren samen met een jongerenwerker. Ongeveer 50 jongeren, afkomstig uit Waalwijk en omgeving, maken hier op jaarbasis gebruik van. Het betreft jongeren tussen de 16-23 jaar waarvan gemiddeld 70% jongen is en 30% meisje. In de toekomst wil SJW een studio ombouwen tot volledige muziekstudio, waar de jongeren hun eigen muziek kunnen opnemen.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

2.2.B Licht- en geluidgroep

Omschrijving	De activiteiten en evenementen van SJW kunnen niet georganiseerd worden zonder licht en geluid. Als vrijwilliger in de licht- en geluidgroep hebben jongeren de verantwoordelijkheid over onze professionele licht- en geluidsinstallatie.
Methodiek	2,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Jongeren die geïnteresseerd zijn in het werken met licht- en/of geluid kunnen bij SJW ervaring opdoen. SJW organiseert tal van activiteiten en evenementen, waarbij het van belang is dat technici het licht en geluid verzorgen met kwalitatief goede apparatuur. Denk aan schoolfeesten, lasergame activiteiten, optredens van bands, DJ-avonden en nog veel meer. Het licht en geluid wordt, naast de vaste licht en geluidsman van SJW, gedaan door vrijwilligers die hier interesse en talent voor hebben. Als technicus zijn deze jongeren mede verantwoordelijk. SJW kiest er bewust voor om niet te werken

	met gespecialiseerde bedrijven, maar wil juist jongeren de kans geven om te leren op een verantwoorde en professionele wijze te werken met de licht- en geluidsinstallatie. Als vrijwilliger in de licht- en geluidgroep worden jongeren begeleid door ervaren medewerkers of vrijwilligers. Er worden ook regelmatig cursussen georganiseerd om met de apparatuur om te gaan. De doelgroep betreft vaak jongeren die nog kunnen leren m.b.t. sociale vaardigheden. Door bij deze groep te horen en met elkaar dingen te organiseren en samen bezig te zijn leren ze veel op dit gebied. Eén keer per maand op dinsdagavond om 19.00uur komt de licht- en geluid groep bij elkaar. Er is een vaste groep die al jaren het licht en geluid doet bij SJW. Zodra een jongere komt helpen bij een activiteit of evenement, wordt er door een persoon uit de licht- en geluidgroep aan deze jongeren uitleg gegeven. Daarna gaan ze samen aan de slag. De groep bestaat uit allemaal jongens afkomstig uit Waalwijk. Er wordt gekeken naar soort activiteit of evenement om te bepalen wie wordt ingezet. Is het een 16+ activiteit of evenement, dan helpen jongeren tussen de 16-23 jaar. Bij evenementen waar geen leeftijd aan verbonden is, of 12+, kunnen jongeren vanaf 12-23 jaar helpen. Er blijven jongeren geïnteresseerd in deze branche en SJW zal jongeren die hierin geïnteresseerd zijn blijven stimuleren, waarbij de verwachting is dat er ieder jaar weer jongeren bijkomen om ervaring op te doen. De gemiddelde leeftijd van deze groep vrijwilligers is hoog, gemiddeld 23 jaar oud. In 2020 streven we ernaar om ook een jongere groep aan te spreken en te motiveren deel te nemen.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

2.2.C Cultuur

Omschrijving	Jongeren nemen graag deel aan culturele activiteiten, omdat daarin hun mogelijkheden centraal staan. Ze beoefenen culturele activiteiten als tijdverdrijf en ontspanning, voor zelfexpressie, om te leren en om deel uit te maken van een groep. Jongeren geven aan zich vrij te voelen wanneer ze kunst beoefenen.
Methodiek	1,2,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	De activiteiten die SJW aanbiedt en samen met jongeren opzet, bieden alle ruimte voor eigen inbreng. Cultuur werkt als jongeren zelf hun leerproces bepalen, als ze zelf dingen kunnen onderzoeken en

	ontdekken. Ook zelfreflectie, het gevoel onderdeel te zijn van een groep en het opdoen van (podium)ervaringen hebben een positief effect op jongeren. SJW werkt veel samen om culturele activiteiten op te zetten met o.a. het onderwijs, Kunstencentrum, Kunstbende, professionals in de culture sector, buurtsport, Huis van Sinterklaas, Wenstheater. Voorbeelden zijn de CKV dag van SG de Overlaat en de Projectdag Walewyc 1e jaars en 2^ejaars. De CKV dag van SG de Overlaat is bedoeld voor een specifieke doelgroep: Alle 3^e jaars leerlingen van SG de Overlaat nemen hieraan deel. Dit zijn zo'n 150 leerlingen. In 2019 werden de volgende culturele en educatieve workshops gegeven: zang, theater, popklas, beatbox, rap, trommel op rommel, streetdance, breakdance en elektruck (digitaal muziek maken). De leerlingen gaven tot slot een kleine presentatie. Hier laten ze zien wat ze tijdens de workshops hebben geleerd. Leerlingen kunnen op deze manier samen met professionals hun talent ontdekken en ontwikkelen. Niet alle jongeren zijn in de gelegenheid om een culturele activiteit uit te oefenen en weten soms ook niet waar hun interesses en/of talenten liggen. Tijdens de projectdag van de Walewyc voor de 1^e jaars leerlingen worden meerdere culturele en educatieve workshops gegeven waar leerlingen aan deelnemen. Omdat het 1^e jaars leerlingen zijn, kennen ze elkaar vaak nog niet. De projectdag wordt daarom aan de start van het nieuwe schooljaar gegeven. Zo maken ze deel uit van culturele en educatieve workshops en leren tegelijkertijd hun mede klasgenoten kennen. De 2^ejaars leerlingen van de Walewyc komen ook een dag naar Tavenu. Tijdens de projectdag van de Walewyc voor de 2 jaars leerlingen worden meerdere culturele en educatieve workshops gegeven waar de leerlingen aan deelnemen. Gemiddeld heeft SJW op jaarbasis 10 projecten gerelateerd aan cultuur. Hier worden 600 jongeren mee bereikt waarbij er een gelijke verdeling jongens en meiden is afkomstig uit Waalwijk en omgeving. Op S.G. de Overlaat komen steeds meer leerlingen die buiten Waalwijk wonen, bijvoorbeeld in Drunen, Nieuwkuijk of Vlijmen. Het betreft jongeren tussen de 12-16 jaar, en 12-23 jaar.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

2.2.D Muziek

Omschrijving	Zingen, dansen, instrumenten: muziek verbreedt mensen. Ook voor jongeren is muziek heel erg belangrijk. Muziek heeft voor jongeren een grote invloed op de ontwikkeling en de identiteitsvorming. Gemiddeld luistert een jongere 2 uur en 19 minuten per dag naar muziek. Dat is per jaar meer dan een maand muziek luisteren. Jongeren zijn extra vatbaar voor signalen van buitenaf. Ze zitten in een levensfase waar ze gevormd worden. Hun karakter ontwikkelt zich. Muziek kan voor jongeren een manier zijn om hun identiteit te uiten. Door het luisteren naar bepaalde muziekgenres, kunnen mensen zich onderscheiden van anderen. Veel jongeren maken natuurlijk ook zelf muziek. Jongeren kunnen hun emoties tonen door het spelen van muziek.
Methodiek	1,2,6,8,9,
Werkwijze, rol en samenwerking	SJW biedt jongeren de mogelijkheid om concerten bij te wonen en zelf muziek te maken. Naast de repetitieruimtes waar jongeren zelf muziek kunnen maken is er een concertzaal met een capaciteit voor 700 bezoekers. Samen met jongeren wordt een concertprogramma samengesteld, waar jongeren, onder begeleiding, ook de organisatie en uitvoering voor hun rekening nemen. Voorbeelden uit 2019 zijn o.a.: Kunstbende workshopdag, Mollerbandavond, Paramatman@tavenu, Seourmontprijs. Een andere activiteit is Beats maken. Twee jongeren die ervaring hebben met beats en dj'en komen elke vrijdagmiddag samen met tieners die zij de kneepjes van het beats maken leren en van het dj'en. Regelmatig zitten hier talenten bij die ook in de studio oefenen en zo groeien. Zij komen in het bestand van dj's van SJW. Zij krijgen dan weer kansen om te draaien op evenementen die georganiseerd worden. Er zijn avonden die georganiseerd worden door een lokale dj: "DJ gesprekken voor avonden". Daarbij worden gesprekken gehouden met nieuw talent over eigen feestjes in hun favoriete genre. Elke dj heeft een eigen genre die hij het liefst draait. Daar zijn ook de feesten op ingericht. SJW probeert de dj's die het onder de knie hebben een eigen podium en platform te geven. Zij gaan bezig met het organiseren van een eigen feest. Dit gaat over talentontwikkeling: Wat komt er bij kijken? Hoe bereik je de doelgroep? Hier gaan de dj's, samen met de jongerenwerker, mee aan de slag. SJW streeft er naar om minstens 2x in de maand een avond te organiseren. Hier komen honderden jongeren op af waarvan de gemiddelde samenstelling van de groep 60/40 is in jongens en meiden. Het betreft jongeren tussen de 16-23 jaar, of speciaal voor tieners tussen de 12-15 jaar. Jongeren blijven geïnteresseerd in muziek en vinden steeds meer de weg naar Tavenu, ook via social media, geven ze tips en zo komt een gesprek tot stand met jongeren die mee willen denken, organiseren of uiteindelijk de weg vinden naar de studio.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse

	➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

2.2.E Evenementen binnen/ buiten

Omschrijving	SJW organiseert evenementen binnen en buiten voor, door en met jongeren. Hierbij deelt SJW de visie van de EventHands aanpak (zie werkwijze, rol en samenwerking)
Methodiek	1,2,3,5,6,8,9,
Werkwijze, rol en samenwerking	<i>Veel jongeren willen wel zelfstandig zijn en deelnemen aan het sociaal-maatschappelijke verkeer, maar hun leefsituatie stelt hen daar nog niet toe in staat. Ze kampen vaak met een negatief zelfbeeld en hebben weinig sociale contacten. Door ze te laten meewerken op festivals en culturele evenementen ontdekken ze wat ze leuk vinden en wat ze willen, maar ook waar ze goed in zijn. De jongeren ontwikkelen allerlei (arbeidgerelateerde) vaardigheden en gaan aan de slag met hun persoonlijke én beroepsmatige ontwikkeling. Het gaat over groepscohesie en inspiratie, teambuilding en kennisoverdracht en als laatste zelforganisatie en autonomie (Haveman, 2014). Haveman heeft jarenlange ervaring in zowel de hulpverlening als in het produceren van evenementen. Omdat hij vond dat er binnen de reguliere jeugdhulp en jeugdbescherming weinig aandacht was voor de arbeidstoekomst en maatschappelijke activering van jongeren, zette hij EventHands op. 'Festivals kunnen altijd extra handen gebruiken,' legt Haveman uit. 'Laat je jongeren aan je evenement meewerken, dan snijdt het mes aan twee kanten. Alle jongeren zijn geïnteresseerd in muziek, film, games of dans. Het sluit aan bij hun leefwereld. 'Maar jongeren die met de jeugdhulp en jeugdbescherming te maken hebben, komen veelal nauwelijks in aanraking met kunst en cultuur, vervolgt Haveman. ' Ze hebben wel de tijd maar vaak niet de middelen om evenementen te bezoeken. Bij EventHands krijgen ze de mogelijkheid om niet alleen hun vrije tijd op een zinvolle en leuke manier in te vullen, maar tegelijk ook te werken aan hun professionele en persoonlijke ontwikkeling. Zo komen ze van de bank af en verbreden ze hun horizon. (uit: EventHands aanpak, De Psycholoog, april 2017)</i> Een evenement organiseren en opzetten vraagt veel in de voorbereiding en bestaat uit verschillende werkzaamheden waar jongeren enorm van leren. Ze kunnen ontdekken waar hun interesses en talenten liggen of juist hun aandachtspunten. Van begin tot eind betreft SJW jongeren in het proces en kan de jongerenwerker zien waar ze goed in zijn en waar juist op ingezet

	kan worden. Heeft iemand technisch inzicht, dan wordt hij/ zij hier meer op ingezet tijdens het evenement. Vervolgens wordt er met diegene bekeken of het ook iets zou zijn voor de toekomst, bijvoorbeeld in de vorm van een opleiding. Creativiteit wordt gestimuleerd tijdens posters maken, de catering wordt verzorgd, achter de schermen worden de artiesten opgevangen, als je gastheer/gastvrouw bent; hoe stel je jezelf dan op? Zorg dat je er representatief uit ziet, enz. Stuk voor stuk handelingen en vaardigheden waar jongeren zichzelf mee kunnen ontwikkelen voor bijvoorbeeld bijbaantjes of een opleiding. Zo zijn er meerdere jongeren nu werkzaam binnen de horeca waar SJW nauwe contacten mee heeft. Tijdens de evenementen is SJW met outreachend jongerenwerk bezig. Er wordt connectie met jongeren in een andere setting gemaakt. Je ziet verbindingen tussen groepen. Wie gaat met wie om? Waar zitten er wrijvingen? Op deze momenten wordt het groepsdynamische proces duidelijk zichtbaar. Jongeren voelen zich op hun gemak en SJW is dan voortdurend bezig met signaleren en preventieve ondersteuning. De jongerenwerkers kunnen hier later, als ze de jongeren weer zien, in een rustige setting met hen over praten. Waarom heb je teveel gedronken? Hoe zit het met je drugsgebruik? Sinds wanneer ga je met die groep om? Er kan dus preventief met iemand gesproken worden over zijn drank en/ of drugsgebruik of over een connectie met een bepaalde groep zodat er op geanticipeerd kan worden om te zorgen dat het niet verder afglijdt. Voorbeelden 2019 buiten evenementen: Brouwerrock, Muziekfeest op het plein, Straattheater festival, Swingen bij de 80, Swingen in de stad, Urban Fest, Wollukse Kwis. Voorbeelden 2019 binnen evenementen: A tribute to queen, Ashafar, FIFA 20/ fortnite toernooi, Gala Moller, Happy New Glow, Lasergame, Let it Glow Waspik, LSD feest Moller, Mollerbandavond, Obstacle Run, Pannatoernooi Waspik, Paramatman @ tavenu, schoolfeest onderbouw Moller, Seourmontprijs, South Connected Hip-Hop avond, TienerCarnaval, Zool Geht's Loss carnaval. Voorbeeld voor 2020: Festival Waalwijk Wereldwijd. Een festival waarbij diverse groepen op het gebied van zang, muziek dans en theater optredens verzorgen op verschillende podia. Daarnaast zijn er allerlei culinaire verrassingen, informatiestands en diverse culturele activiteiten te beleven. Verschillende Waalwijkse bewoners van diverse culturele komaf, organisaties en belangenverenigingen, organiseren in de week voorafgaand aan het festival allerhande activiteiten/ workshops/ religieuze diensten. Elke belangenvereniging heeft een rol in het samenstellen en voltooien van het programma zowel in de activiteitenweek als in de uitvoering tijdens het festival. Een thema kan bijvoorbeeld zijn: "Bekend maakt bemind". De rol van SJW is: Bijeenroepen en coördineren van de verschillende verenigingen samen met Contour de Twern. In de praktijk zal de organisatie, uitvoering en financiële afhandeling van het festival in handen van SJW liggen. Aantal te verwachten evenementen op basis van gemiddelde de afgelopen jaren is 25-30. De

	buitenevenementen vinden veelal plaats in de binnenstad van Waalwijk, op het Raadhuisplein en de Markt. Hier komen duizenden jongeren op af en alle vrijwilligers van SJW worden betrokken. De gemiddelde samenstellingen is 50/50 in jongens en meiden en betreft jongeren van 12-23 jaar voornamelijk uit Waalwijk, maar ook Sprang-capelle, Waspik, Drunen en Heusden. Verwachting voor 2020 is dat er meer educatieve binnenactiviteiten zullen worden georganiseerd.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

2.2.F Dagbesteding lichte beperking, techniek werkplaats

Omschrijving	Dagbesteding om jongeren te begeleiden met een lichte beperking die niet open staan voor zorg en tussen wal en schip dreigen te vallen. Motorcycle Support Nederland is een kleinschalig project dat mensen met een lichte beperking, e.a., een prikkelende dagbesteding biedt door ze te leren sleutelen aan motoren, brommers en scooters, in een professionele werksfeer en onder professionele begeleiding.
Methodiek	2,5,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag vanaf 8.30uur heeft jongerencentrum Tavenu zijn sleutelwerkplaats ter beschikking gesteld en werkt samen met Motorcycle support Nederland. De jongeren wordt een werkplek geboden waar zij op kleinschalige wijze zinvol en relevant werk uitvoeren. Door het aanbieden van deze werkplekken wordt ervoor gezorgd dat de jongeren de gereedschappen en het zelfvertrouwen krijgen om zo zelfstandig en volwaardig mogelijk te kunnen werken en leven. Door de maximale aandacht die de jongeren van de begeleiding krijgen is dit een goed te behalen doelstelling. De werkplaatschef, monteurs, vrijwilligers en andere betrokkenen beschikken over een technische achtergrond en hebben het vermogen om mensen met een beperking te begeleiden bij het uitvoeren van de werkzaamheden. Allemaal hebben ze als doel de deelnemer volwaardig deel te kunnen laten nemen aan de samenleving. Het jongerenwerk is aanvullend op de dagbesteding van de jongeren bij Motorcycle en vice versa. De jongeren van Motorcycle komen op een laagdrempelige manier in contact met andere jongeren in het jongerencentrum en met de jongerenwerkers. Dit begint in de ochtend bij de opstart van de dag in de barruimte.

	Gedurende de dag zijn er meerdere momenten waarop men elkaar ontmoet. De jongeren van Motorcycle worden ook ingezet bij klussen in het jongerencentrum, zoals schoonmaak na een grote activiteit. Verder lopen de jongerenwerkers regelmatig binnen bij Motorcycle voor een praatje of het verrichten van een kleine klus. De studenten van Leren op Locatie lopen stage bij Motorcycle en de leerlingen van OPDC Boost! kunnen in de vorm van een tijdelijke dagbesteding aansluiten. Het is diverse malen voorgekomen dat leerlingen het zo naar hun zin hadden, dat ze na hun tijd bij OPDC Boost! dagbesteding gingen volgen bij Motorcycle. De groep van gemiddeld 10 deelnemers is ongeveer 20 jaar. 8 deelnemers zijn in 2019 doorgestroomd: 3 naar school, 2 naar arbeid, 1 naar dagbesteding en 2 naar opname in een GGZ kliniek. De doelgroep bestaat uit jongens uit Waalwijk en omgeving
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

2.3.A Theatergroep

Omschrijving	Iedere maandagavond komt Wenstheater bij elkaar in Tavenu. Deze theatergroep repeteert met elkaar en werkt toe naar voorstellingen met een maatschappelijk relevant thema. De avond start om 19.00 en eindigt om 21.00.
Methodiek	1,6,9
Werkwijze, rol en samenwerking	De theatergroep repeteert iedere maandag op locatie Tavenu. De jongeren zorgen samen met de begeleidster voor koffie en thee. Vervolgens maken zij gebruik van de grote zaal of het Leren op Locatie lokaal om te repeteren. Dit in afstemming met de jongerenwerkers. De theatergroep is ontstaan voor jongeren met een passie voor acteren en theater. De groep kenmerkt zich doordat er over het algemeen sprake is van een grotere draagkracht bij individuen en er minder risicofactoren zijn. Zij kunnen als rolmodel functioneren. Er is sprake van interactie met de jongerenwerkers, die soms deelnemen aan de activiteit om zo de jongeren te leren kennen. Ook maakt de jongerenwerker bij binnenkomst en vertrek een praatje met de groep. Op deze manier wordt laagdrempelig ingezet om het contact aan te gaan. Sinds kort zijn er ook enkele vrijwilligers die deel nemen aan de theatergroep. De begeleidster is transparant naar de jongeren toe en denkt graag met hen mee. Zo komt het wel eens voor dat jongeren zich niet prettig voelen bij een

	bepaalde rol. Het stuk wordt dan herschreven of de rol wordt op een andere manier ingevuld voor de jongeren. Dit biedt veiligheid en geeft jongeren vertrouwen om deel te nemen. In oktober zullen zij een stuk opvoeren in de zaal van SJW: "Jan Rap en zijn Maat", van Yvonne Keuls. Dit stuk gaat over een opvanghuis voor jongeren en laat zowel het verhaal van de verschillende cliënten zien als dat van de stafleden. Het speelt zich af in de jaren 80, maar de problematiek in de jeugdzorg is nog steeds aan de orde van de dag. Doel van dit stuk is om jong en oud met elkaar te verbinden, na afloop kan in de bar van Tavenu met de jongeren nagepraat worden over het stuk. Verder zal er vanuit SJW ondersteuning geboden worden bij het tot stand brengen van de voorstelling: decorbouw, licht en geluid, billboards plaatsen, zaal opbouwen en hulp tijdens de avonden van de voorstelling zoals bardienst, kaartverkoop, garderobe, enz. De theatergroep bestaat uit 5 jongens en 6 meiden. De jongeren die deelnemen zijn woonachtig in Waalwijk en omgeving. In 2020 zal de samenwerking verder worden voortgezet. De groep zal ongeveer even groot blijven.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

3.1.A Brug Naar Brugklas

Omschrijving	De overgang van het basisonderwijs naar het middelbaar onderwijs kan indruk maken op een leerling. Van de veilige omgeving van de vertrouwde basisschool waar ze precies weten wat er van hen verwacht wordt en waar zij de oudste leerlingen zijn, naar de middelbare school waar alles anders, groter, sneller en indrukwekkender is. Waar zij in één keer als brugpieper weer onderaan de ladder staan. De jongerenwerkers van SJW komen veelvuldig in contact met jongeren die als nieuwkomer de brugklas mogen ervaren. Via hen worden veel dezelfde signalen gehoord. Grotendeels zijn dat zaken die spannend zijn, maar waar de betreffende leerling op een adequate manier mee om zal kunnen gaan. Ook komt het voor dat de leerling geholpen zou zijn, wanneer hij/zij van tevoren zou zijn voorbereid op wat er op zijn/haar pad gaat komen. SJW heeft daarom een dag georganiseerd, waar de leerling op een laagdrempelige en actieve manier wordt voorbereid op dat wat komen gaat in de brugklas op zijn/haar nieuwe middelbare school.

Methodiek	1,2,5,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Met het rooster van deze dag wordt zoveel mogelijk geprobeerd de situatie van de aanstaande school na te bootsen. Zodra de zoemer gaat, zorg je er voor dat je op tijd in de volgende les bent, met je zware rugzak bij je en ondanks alle obstakels die je onderweg tegen kunt komen. Het uiteindelijke resultaat is een dag waarin de leerlingen zich in koppels al lasergamend door het gebouw van jongerencentrum Tavenu bewegen om zo van workshop naar workshop te gaan. Door dit spelelement is er continue actie. De dag is actief, waardoor de concentratie van de leerlingen hoog blijft. Wat betreft de inhoud van de workshops zijn de thema's afgestemd op de belevingswereld van de leerling waarbij zij begeleid worden door professionals. De volgende workshops komen aan bod: -Kindertelefoon (hoe bereik ik ze en wat kunnen ze voor mij betekenen?) -Veilig Verkeer Nederland (dode hoek van de vrachtwagen) -Social Media (hoe presenteer ik me op de verschillende Social Media?) -Sexting (wat zijn de gevolgen van het digitaal versturen van (seksueel getinte) foto's?) -Jogg (Jongeren Op Gezond Gewicht) -SJW (wat heeft SJW te bieden aan de Waalwijkse jongeren?) -Bureau Halt (omgaan met groepsdruk) -Doekoes (verantwoord omgaan met geld en je bankpas/bankrekening) -Spelvorm verschillen basisschool en middelbare school Verder is er nog een blok activiteiten waar aan teambuilding wordt gedaan. Al met al voldoende ingrediënten om er een onvergetelijke en leerzame dag van te maken. De gemiddelde samenstelling van de groep is een even groot aandeel jongens als meisjes afkomstig uit Waalwijk en Sprang Capelle. Het betreft gemiddeld 250 leerlingen uit groep 8 van de Waalwijkse basisscholen. Eventuele (individuele) problematieken komen tijdens deze dag naar boven en worden in samenwerking met de betreffende school opgepikt door jongerenwerkers en/of netwerk van SJW. We streven ernaar om deze activiteit uit te breiden naar alle Waalwijkse basisscholen.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

3.2.A Vindplaatsgericht werken in de scholen

Omschrijving	SJW is structureel en frequent aanwezig op de scholen. Op deze manier is direct contact met jongeren in Waalwijk. Door het zo vroeg mogelijk signaleren van vragen en hiermee gezamenlijk aan de slag te gaan wil SJW voorkomen dat vragen problemen worden. Doel is om zoveel mogelijk vragen binnen de 0 ^e lijn te behandelen zodat er minder beroep gedaan hoeft te worden op de 1 ^e en 2 ^e lijn. Het gaat hierbij om het verstevigen van de pedagogische civil society en het laagdrempelig bereikbaar zijn voor vragen van jongeren.
Methodiek	3
Werkwijze, rol en samenwerking	De jongerenwerkers zijn iedere week op de volgende scholen aanwezig tijdens de pauze van de leerlingen: SG de Overlaat, Walewyc en het Dr. Mollercollege en de ISK school. Er worden met jongeren praatjes gemaakt in hun vertrouwde omgeving en ze zijn omringt met klasgenoten en vrienden. Op deze manier zien de jongerenwerkers een grote groep jongeren bij elkaar en houden contact met ze. Tevens is SJW hierdoor zichtbaar op school. Jongeren praten vaak makkelijker in groepen waarbij de jongerenwerkers horen hoe het met hen en de personen om hen heen gaat, wat ze bezig houdt en waar de behoeftes liggen. Ook informeren de jongerenwerkers de jongeren over activiteiten bij SJW. Op deze manier is er een groot bereik. Bij de Overlaat worden er gemakkelijk vele jongeren bereikt en zij geven aan SJW nodig te hebben. Dit kan zijn omdat ze graag activiteiten willen organiseren of omdat ze juist meer informatie willen hebben over wat SJW nog meer kan betekenen voor hen. De jongerenwerkers krijgen ook veel input van de jongeren zoals nieuwe hippe dj's of artiesten die zij graag een keer willen zien bij het jongerencentrum. Het is de jongerenwerkers opgevallen dat de groep uit omliggende plaatsen is toegenomen zoals Drunen, Haarsteeg of Vlijmen. De jongeren van het Moller of van de Walewyc zijn wat rustiger en maken wel een praatje maar hebben vaak niet uit zichzelf een (hulp)vraag. Zij hebben al vaker een bijbaantje of zijn druk met sport- of culturele activiteiten. De leerlingen hebben wel graag input over de invulling van de programmering bij SJW. Deze leerlingen hebben ook vaker de vraag of zij een maatschappelijke stage mogen voltooien bij SJW. De duur van de bezoeken wisselt, ongeveer een uur per school bezoek. Kenmerk van de doelgroep is het middelbaar onderwijs, in alle niveaus. De meeste scholieren komen uit omgeving Waalwijk. De verdeling is ongeveer 50/50 in jongens en meiden. De jongerenwerkers die op de scholen actief zijn spreken gemiddeld 15 jongeren per pauze (25 minuten). Het komt met regelmaat voor dat 1 of 2 jongeren alle tijd van de pauze nodig hebben. Vaak gaan deze gesprekken over activiteiten, stages of juist over problematieken die ze aan een van de jongerenwerkers willen voorleggen. SJW is voornemens om vindplaatsgericht werken ook vorm te gaan geven op het MET Pro.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+)

	➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

3.2.B Stagebegeleiding VO

Omschrijving	Tijdens een stageperiode gaat SJW samen met de jongere ontdekken waar hij of zij goed in is. Daarnaast ontmoeten ze andere jongeren en maken ze deel uit van het team. Ze krijgen verantwoordelijkheden passend bij hun stageperiode en richtlijnen vanuit school. Kansen en talentontwikkeling van de jongere staan centraal.
Methodiek	1,2,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Op het VO (Van Haerstechtcollege, De MET, SG de Overlaat, Dr, Moller College en Walewyc, of een van de aangrenzende VO's in de omgeving van Waalwijk) krijgen de leerlingen maatschappelijke stages of oriënterende stages. Vaak willen leerlingen dat graag bij SJW doen. Jongerenwerkers hebben contact met de desbetreffende school waar de jongere vandaan komt. Iedere school werkt met richtlijnen die speciaal voor de stage zijn gemaakt. Deze worden samen met de jongere doorgenomen en zo weten de jongerenwerkers waar de jongere zich op moet richten. Deze leerlingen lopen vaak met een jongerenwerker mee en krijgen niet de volledige verantwoordelijkheid zoals een mbo of hbo student. Uiteraard hebben zij wel recht op alle aandacht en tijd tijdens hun stageperiode. Deze jongeren staan ook nog midden tussen de doelgroep zelf en weten vaak wat er leeft. De leeftijd varieert tussen de 14-18 jaar. 50% jongens en 50% meiden uit Waalwijk en omgeving. SJW verwacht in 2020 tussen de 5-10 stagiaires. De stages van de Overlaat betreffen voornamelijk snuffelstages, het zijn stages tussen de 20-40 uur. Hiervoor krijgen de leerlingen een aantal weken de tijd (gem. 10 weken). Elk jaar is het de vraag om hoeveel studenten het gaat, afgelopen jaar heeft SJW 10 leerlingen gehad die hierop beroep hebben gedaan. Deze stageperiodes verschillen van een dag meelopen tot een half jaar lang 4 uur per week. De inhoud is hetzelfde, vooral kennis maken met de werkzaamheden die verricht worden door de jongerenwerkers en de stichting.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk)

	➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

3.3.A OPDC Boost!

Omschrijving	OPDC Boost! is een orthopedagogisch-didactisch centrum (OPDC), bedoeld voor leerlingen vanuit het middelbaar onderwijs die de connectie met het onderwijs dreigen te verliezen of al verloren hebben. OPDC Boost! biedt leerlingen een nieuw perspectief. Dit gebeurt op maat en met elkaar. Het doel van OPDC Boost! is een terugkeer naar onderwijs. Dit kan regulier voortgezet onderwijs (vo) zijn, voortgezet speciaal onderwijs (vso) of middelbaar beroepsonderwijs (mbo). In het traject wordt nadrukkelijk doorstroom naar onderwijs als doel gesteld. Het wordt niet uitgesloten dat een enkele leerling gebaat zal zijn bij arbeidstoeleiding.
Methodiek	1 t/m 9
Werkwijze, rol en samenwerking	Leerlingen worden actief door scholen of via andere partners aangemeld. Binnen OPDC Boost! wordt een passende leeromgeving geboden met als doel terug te keren naar een vorm van onderwijs. Voor elke leerling wordt in samenwerking met leerling, ouders/verzorgers en school een persoonlijk leerplan (plp) opgesteld waaruit een onderwijs (ondersteunings-) arrangement voortvloeit. Hierin staan de onderwijs en ondersteuningsbehoeften centraal. Een goede individuele ondersteuning voor de leerlingen vraagt een professionele aanpak. Dagelijks worden de leerlingen begeleid door een team bestaande uit een orthopedagoog en docenten/coaches. Voor sommige leerlingen geldt dat de ondersteuningsbehoefte dermate groot is dat de nadruk ligt op hulpverlening rondom de leerling en zijn/haar context. In dat geval kan er sprake zijn van overbrugging naar een vorm van hulpverlening. OPDC Boost! heeft een aantal projecten die vaker in het jaar terugkeren vanuit de basisprincipes van 'Big Picture Learning': Helpen bij de zorg en participeren bij spelletjes met bejaarden ('Antoniusshof'), muziek maken met mensen met een verstandelijke beperking (Roefelkei), Piet spelen voor jonge kinderen in het Huis van Sinterklaas. Meer dan gemiddeld wordt gewerkt aan kunst educatie. In het kader van CKV (Cultureel en Kunstzinnige Vorming) hebben de leerlingen verplichte opdrachten. In elke opdracht zit een cultureel uitstapje naar bijvoorbeeld de 'Sint Jan', tentoonstellingen in het Nood-Brabants museum, 'De Pont' in Tilburg en er is elke week sportles. De jongens krijgen elke week 'Make A Move' (seksuele voorlichting voor kwetsbare jongens). Daarnaast wordt 'Lefgozers' gegeven, dat gaat over mannelijkheid. De meiden krijgen 'Girls Talk' (seksuele voorlichting voor kwetsbare meiden). Leerlingen en scholen moeten de toegang tot dit product kennen en weten te vinden. Nauwe

	samenwerking met instanties is daarom gebruikelijk. Een netwerk bestaande uit jongerenwerk, (eerstelijns)hulpverlening, (school)maatschappelijk werk, orthopedagogiek, psychologie, trainingen op het gebied van sociale weerbaarheid, Novadic-Kentron, gezondheidszorg (GGD), gemeente, politie, Jeugdbescherming Brabant en GGZ zijn in overleg met ouders/verzorgers en leerling in te zetten. De rol van SJW is om aangemelde jongeren bij OPDC Boost! te ondersteunen indien daar behoefte aan is. Tevens vervult SJW een rol in regie en coördinatie rondom de samenwerkende partijen. Schooljaar 2019-2020: aantal groepsleden 20. Aantal jongens 10 en aantal meiden 10. Gemiddelde leeftijd is 15 jaar. De gemiddelde samenstelling van de groep is 2/3 jongens, 1/3 meiden. De jongeren wonen in Waalwijk en omgeving. Aangesloten scholen zijn gehuisvest in Waalwijk, Drunen, Kaatsheuvel, Andel. Voor de instroom 2020-2021 vallen geen grote verschillen met lopend schooljaar te verwachten. Wel zijn er plannen ter uitbreiding van OPDC Boost! In dit geval zal de instroom toenemen.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

3.3.B Leren op Locatie (LOL)

Omschrijving	LOL is een samenwerking tussen SJW en Koning Willem I college in Den Bosch (niveau-4 opleiding sociaal werker). Voor studenten die liever en/of beter in de praktijk leren, is Leren op Locatie in het leven geroepen.
Methodiek	1,2,3,4,5,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	De studenten volgen bij SJW een route, waarin zij in de praktijk van het jongerenwerk of bij andere sociaal maatschappelijke organisaties ervaring op doen. Tijdens de lessen bij SJW worden deze praktijkervaringen gekoppeld aan de theorie van de opleiding om zo leermomenten te creëren. Het eerste jaar van de opleiding sociaal werker is gericht op de basis van het beroep en biedt voornamelijk klassikale lessen. De leerling krijgt een dag per week les op school en de rest van de week is de leerling aanwezig bij locatie Tavenu. Twee dagdelen per week bestaan uit theorieles van een docent van de opleiding. De rest van de week is de leerling actief in de praktijk van het jongerenwerk van SJW, waar hij/ zij tijdens allerlei activiteiten, evenementen en festivals in contact komt met verschillende

	doelgroepen. De student kan ook meedraaien bij andere welzijnsorganisaties in Waalwijk (o.a. Prisma, Samen RKC, Antoniushof, Contour de Twern, Beweegburo, etc.). Om de praktijkervaring die is opgedaan om te zetten tot leermomenten, zijn er per week twee dagdelen ingepland met studiegenoten en de docent. Deze lessen zijn zo ingericht dat de praktijk en de theorie aan elkaar gekoppeld worden. Op deze dagdelen brengen jongeren ook bezoeken aan andere organisaties (o.a. Novadic- Kentron, AZC, jeugdgevangenis etc.) waar ze in contact komen met ervaringsdeskundigen en sociaal werkers. 2018-2019: 14 studenten 9 meiden en 5 jongens 2019-2020: 14 studenten 11 meiden en 3 jongens. De gemiddelde leeftijd is 18 jaar. Vooropleiding is over het algemeen op vmbo kader of theoretisch niveau. Sommigen studenten hebben al eerder een mbo opleiding gevolgd en meestal niet afgemaakt. Studenten zijn afkomstig uit het voorgebied van het Koning Willem 1 college. Toch komt een groot deel uit Waalwijk of omgeving. Zo zitten in het jaar 2019-2020 5 studenten uit Waalwijk in dit project en 1 uit Drunen. Het merendeel van de studenten brengt het schooljaar positief tot een eind en stroomt door naar het volgende leerjaar.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

3.3.C Stagebegeleiding beroepsonderwijs

Omschrijving	Leerlingen in het beroepsonderwijs kunnen stage lopen bij SJW en daarbij rekenen op begeleiding op maat, passend bij hun niveau. In de stageperiode wordt samen met de jongeren ontdekt waar hij of zij goed in is. Daarnaast ontmoeten ze andere jongeren en maken ze deel uit van het team. Ze krijgen verantwoordelijkheden passend bij hun stageperiode en richtlijnen vanuit school. Kansen en talentontwikkeling van de stagiair staan centraal.
Methodiek	1,2,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	De stages komen via het onderwijs. SJW biedt stagebegeleiding aan diverse beroepsopleidingen op diverse niveau's van mbo tot hbo. Op mbo niveau werken we voornamelijk samen met ROC Tilburg en het Koning Willem I College. Vanuit het hbo zijn er studenten van Fontys en Avans Hogescholen. Jongerenwerkers hebben contact met de school waar de jongere vandaan komt. Iedere school werkt met richtlijnen die speciaal voor de stage zijn gemaakt. Deze worden

	samen met de jongere door genomen en zo weten we waar de jongere zich op moet richten. De meeste studenten zijn mbo-ers of hbo-ers met specialisatie in het welzijnswerk. Jongens en meiden zijn gelijk verdeeld. De leeftijd van de mbo-ers zijn gemiddeld rond de 20 jaar en bij hbo rond de 22 á 23 jaar. De meeste stagiaires komen uit omgeving Waalwijk of wonen in een van de plaatsen binnen gemeente Waalwijk. Vanuit het mbo zijn er twee stagiaires. Deze draaien alle activiteiten mee en specifieke activiteiten draaien zij zelfstandig. Dit houdt in dat een jongerenwerker aanwezig is en ondersteuning biedt aan de stagiaire. De meeste mbo stagiaires zijn 3^e of 4^e jaars. Als 3^e jaars draaien zij 16 uur per week mee en als 4^e jaars minimaal 24 uur. 1 HBO-er, ongeveer 30uur, studerend aan Pedagogiek Fontys Hogescholen. In 2020 is er ruimte voor twee nieuwe stagiaires. De werkzaamheden als 3^e jaars student bestaan vooral uit het meedraaien en mee bedenken van nieuwe activiteiten en de jongerenwerkers passen zich aan waar nodig voor hun stageopdrachten. De activiteiten kunnen van de maandagochtend schoonmaak zijn tot het meedraaien van een groot buitenevenement. Alle stagiaires zullen in het begin van hun stageperiode meedraaien met alle jongerenwerkers en alle activiteiten die aangeboden worden.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

3.3.D Thuiszitters aanpak

Omschrijving	Jongeren die thuis zitten terwijl zij leerplichtig zijn (thuiszitters) zijn een landelijk probleem dat zich ook in de gemeente Waalwijk voordoet. Het gaat om jongeren die de connectie met het onderwijs (dreigen) te verliezen. Dit kan een risicofactor vormen om sociaal psychische problematiek te ontwikkelen, zoals sociaal isolement, waarbij een beroep moet worden gedaan op zwaardere hulpverlening indien er niet op tijd wordt ingegrepen.
Methodiek	2,3,7,8
Werkwijze, rol en samenwerking	Via verzuimcoördinatoren, zorgcoördinatoren, ambtenaar leerplicht, en/ of TeamWijz worden thuiszitters gesignaleerd en doorverwezen naar SJW. Het traject bestaat uit 3 fasen: kennismakingsfase, onderzoeksfase en begeleidingsfase. Een jongerenwerker neemt contact op met de ouder(s)/ verzorger(s) met het verzoek kennis te maken in de thuissituatie (ambulant) om het gezin en de jongere te

	ontmoeten. Deze ontmoetingen zijn laagdrempelig en aangepast op de jongere. De ontmoetingen vinden in een informele sfeer plaats en de jongerenwerker peilt de interesses van de jongere waarbij aangesloten wordt bij de behoeften (dit kan losstaan van het onderwijs). De jongerenwerker bouwt hiermee een relatie en vertrouwen op met de jongere. Pas daarna komt er een gesprek waarbij de onderliggende factoren van het schoolverzuim worden onderzocht. Vanuit hier gaat de jongerenwerker op pad met de jongere en start de begeleidingsfase. De jongere en jongerenwerker gaan, informeel, buiten de deur activiteiten ondernemen, die nog steeds aansluiten bij de jongere maar waarbij ook stappen worden gezet in de richting die de jongere uit zichzelf minder snel zou zetten (uit de comfortzone halen, en daarmee laten zien en ervaren dat dit juiste stappen zijn. De jongerenwerker neemt een jongere mee richting jongerencentrum Tavenu om daar, onder begeleiding, in een groep te integreren. <i>In het schooljaar 2018/2019 zijn er 4.790 langdurig thuiszitters. Dit zijn ruim 300 meer dan een jaar eerder. Toen ging het om 4.479 leerlingen die langer dan 3 maanden ongeoorloofd niet naar school zijn geweest. Het aantal langdurig thuiszitters blijft stijgen. Van de 4.790 thuiszitters gaat het bij 2.078 meldingen om situaties van absoluut verzuim. Het gaat daarbij om leerlingen die nergens op een school staan ingeschreven. In de overige gevallen gaat het om relatief verzuim langer dan drie maanden. Het langdurig absoluut verzuim is sinds 2013/2014 gestegen van 1.411 naar 2.078 in 2018/2019 (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, 2020).</i> Een traject op maat is nodig en bewerkelijk. Het vraagt om een investering. Een belangrijke factor in de slagingskans is de relatie tussen jongerenwerker en jongere. Thuiszittende jongeren hebben vaak te maken gehad met negatieve ervaringen binnen de hulpverlening en hebben tijd nodig om voorbij hun weerstand te komen. De benaderingswijze vanuit het jongerenwerk, waarbij de relatie als essentieel onderdeel wordt gezien van het methodisch handelen, maakt dat de kans van slagen wordt vergroot. Gedurende het proces wordt onderzocht of de jongere een zinvolle dagbesteding nodig heeft, toeleiding arbeid, al dan niet gecombineerd met het volgen van onderwijs. Het volgen van onderwijs is uiteindelijk een middel om het doel: een evenwichtig sociaal, fysiek en psychisch evenwichtige leven, op te bouwen.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid,

	scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

3.4.A Huiswerkmaatjes

Omschrijving	Iedere dinsdagavond is er het project Huiswerkmaatjes. Dit is opgezet voor alleenstaande jonge vluchtelingen die begeleid wonen bij Sterk Huis en school volgen aan de Internationale Schakelklas (ISK) in Waalwijk. De leerlingen worden op het ISK opgeleid tot minimaal het Nederlandse taalniveau A1, waarmee ze door kunnen stromen naar het mbo waar zij hun startkwalificatie kunnen behalen. Voor deze jongeren is het beheersen van de Nederlandse taal een must om zelfstandig te kunnen functioneren in de maatschappij en hieraan wil SJW een bijdrage leveren.
Methodiek	1,2,5,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Elke dinsdagavond van 17.30 tot 19.00 uur wordt het project Huiswerkmaatjes uitgevoerd. Onder begeleiding van een jongerenwerker en jongeren van SJW (vrijwilligers, studenten en stagiaires) is er hulp bij het huiswerk. Naast de huiswerkbegeleiding wordt er ook aandacht besteed aan andere vormen van onderwijs, zoals verschillende spelvormen en diverse media, waarmee de leerlingen behalve de taal ook de Nederlandse samenleving en cultuur leren kennen en begrijpen. De les wordt gestart met het kijken van een educatief programma (jeugdjournaal, checkpoint, klokhuis, enz.). De filmpjes worden in de groep besproken en de jongeren schrijven de moeilijke woorden op. Ze leren op deze manier de Nederlandse taal, maar zien ook wat er speelt in de Nederlandse cultuur. Vervolgens wordt het huiswerk besproken en worden er groepen gemaakt. Iedereen werkt aan eigen opdrachten, waar de jongerenwerker een koppeling in maakt. De studenten van Leren op Locatie gaan met soortgelijke opdrachten aan de slag met de jongeren. Na het maken van het huiswerk wordt er afgesloten met een educatief spel waarin de Nederlandse taal centraal staat. Hierbij kan gedacht worden aan woordenzoekers, abc spel, galgje, enz. De spellen zijn laagdrempelig, maar de jongeren ervaren dit als erg leuk en leren door te doen. De groep bestaat uit gemiddeld 10 jongeren. Met het project Huiswerkmaatjes leren de leerlingen op een andere manier, doordat zij in contact komen met Nederlands sprekende leeftijdsgenoten. Voor zowel de leerlingen als de jongeren van SJW is het leerzaam en verrijkend om met elkaar en elkaars cultuur kennis te maken.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke

	gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

5.8. Invulling programma's pijler 2: Jeugdondersteuning

Programma 4 Signalering en preventieve ondersteuning	Programma 5 Outreaching jongerenwerk	Programma 6 Middelengebruik/ verslaving	Programma 7 Gezondheid
4.1.Vroegtijdig signaleren van zorgsignalen: 4.1.A TeamWijz 4.2.Eenvoudige laagdrempelige ondersteuning: 4.2.A Individuele begeleiding 4.2.B Ambulante hulp <i>Zie hiervoor</i> 3.2.A <i>Vindplaatsgericht werken in de scholen</i> 3.3.D <i>Thuiszitters aanpak</i> 5.1.A <i>Vindplaatsgericht werk op straat</i> 5.1. B <i>Vindplaatsgericht werk online</i> 4.2.C Jongerenpunt 4.3.Intensieve samenwerking met partners: 4.3.A RMC 4.4.Zichtbaar zijn op scholen voor leerlingen. <i>Zie hiervoor pijler 1, programma 3, onderwijs.</i>	5.1.In beeld brengen jongeren/ doelgroepen/ thema's/ problematieken/ trends (en delen met partners, zoals gemeente): 5.1.A Vindplaatsgericht werk op straat 5.1. B Vindplaatsgericht werk online <i>Zie ook: 3.2.A Vindplaatsgericht werken in de scholen</i> 5.2.Inspelen op ontwikkelingen in wijk/ op school/ op straat <i>Zie hiervoor pijler 1, programma 3, onderwijs.</i>	6.1.Informeren over de gevolgen (i.s.m. partners): 6.1.B. 6.1.A Cocaïne Anonymous 6.2.Signaleren van middelengebruik In kaart brengen middelengebruik: 6.2.A Hulp bij verslaving, Novadic-Kentron	7.1.Stimuleren van sport en bewegen 7.1.A Sporten calisthenics 7.1.B Sporten skaten/ stuntsteppen 7.1. C Freerunners 7.1. D Breakdance 7.2.Betrekken specifieke doelgroepen bij sportactiviteiten 7.2.A Sporten RKC ISK groep
Inzet programma 4 Ureninzet: 884 Kosten: €61.799	Inzet programma 5 Ureninzet: 3.248 Kosten: €227.063	Inzet programma 6 Ureninzet: 351 Kosten: €24.538	Inzet programma 7 Ureninzet: 686 Kosten: €47.957

4.1.A TeamWijz

Omschrijving	Op dinsdagmiddag vanaf 12.30 is er een medewerker van TeamWijz, het wijkteam van de gemeente Waalwijk, aanwezig bij locatie Tavenu. Als jongeren tegen problemen aanlopen die met hulp van de mensen om hen heen niet op te lossen zijn kan TeamWijz hierbij helpen. Deze problemen kunnen met allerlei dingen te maken hebben zoals de thuissituatie, school, werk, vrienden, financiën of psychische gezondheid. TeamWijz is het toegangsportaal van de gemeente Waalwijk voor alle zorg en ondersteuning op het terrein van welzijn, inkomen, jeugd en zorg.
Methodiek	n.v.t.
Werkwijze, rol en samenwerking	Via de jongerenwerkers van SJW kunnen jongeren met TeamWijz in contact worden gebracht om te kijken hoe TeamWijz zou kunnen helpen. Samen met de jongerenwerkers kan vervolgens een aanmelding gedaan worden bij het zorgloket. Vanwege de aanwezigheid van TeamWijz op locatie is doorverwijzing van jongeren laagdrempelig.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

4.2.A Individuele begeleiding

Omschrijving	Jongerenwerkers hebben individuele contacten met jongeren. Deze gesprekken kunnen gaan over allerhande zaken en kunnen onderverdeeld worden binnen verschillende leefgebieden: arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, sociale relaties, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen en zingeving.
Methodiek	2
Werkwijze, rol en samenwerking	Bij de begeleiding staat de relatie centraal. Dit houdt in dat aandacht besteed wordt aan elkaar leren kennen. Dit gebeurt meestal binnen het groepswork, bij activiteiten, taakstraf, dagbesteding of vindplaatsgericht werk. Van de jongerenwerker wordt verwacht dat hij/zij hierbij observeert en signaleert, eventuele signalen oppikt en hiermee aan de slag gaat. Het beschikken over empathisch vermogen is van groot belang. De gesprekken met de jongere kunnen gaan over alledaagse zaken, maar er kunnen ook onderwerpen besproken worden waarbij extra begeleiding

	noodzakelijk is. De lichtere vormen van begeleiding neemt de jongerenwerker zelf voor zijn rekening en houdt hierover ruggenspraak met collega's tijdens het jongerenwerkersoverleg. Wanneer er sprake is van complexe problematiek(en) wordt doorverwezen naar TeamWijz. De jongerenwerker begeleidt jongeren hierin. De jongerenwerker blijft naast de jongere staan, totdat het contact op een positieve wijze tot stand is gekomen met hulpverlening. Daarna wordt op de achtergrond de casus in de gaten gehouden. De één-op-één-begeleiding is echter niet enkel gericht op problemen die spelen bij jongeren. Ook talentontwikkeling van jongeren staat centraal. Het vrijwilligerswerk is hiervan een voorbeeld, maar ook het bieden van een podium aan jonge muzikanten. In 2019 hebben er 179 jongeren individuele begeleiding gehad. Een gedeelte van deze jongeren ontvangt deze begeleiding vanuit de projecten als OPDC Boost!, stage, Motorcycle, LOL of dagbesteding. 44 jongeren zijn afkomstig uit het reguliere jongerenwerk en hebben deze begeleiding ontvangen vanuit het traject 'Preventieve hulpverlening'. Ook de vrijwilligers binnen Tavenu ontvangen individuele begeleiding. Verwachting 2020: Preventieve ondersteuning bieden, laagdrempelige begeleiding en doorverwijzing naar TeamWijz bij complexere problematiek.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

4.2.B Ambulante hulp zie hiervoor 3.2.A Vindplaatsgericht werken in de scholen, 3.3.D Thuiszitters aanpak, 5.1.A Vindplaatsgericht werk op straat, 5.1.B. Vindplaatsgericht werk online

4.2.C Jongerenpunt

Omschrijving	Jongerenpunt in de regio Midden-Brabant biedt hulp en steun op maat en zijn er voor jongeren als het even niet zo lekker loopt. Het kan namelijk zijn dat ze even vastlopen in hun zoektocht. Jongerenpunt biedt ondersteuning in: werk, inkomen en kosten, studie en scholing (keuze).
Methodiek	2,5
Werkwijze, rol en samenwerking	Vanuit het Jongerenpunt is een jongerenregisseur werkzaam bij SJW. De jongerenregisseur praat met jongeren over hoe ze (werk)ervaring op kunnen doen, hoe ze hun skills kunnen verbeteren of misschien een start kunnen maken met hun eigen bedrijfje.

	Samen bekijken we wat er belangrijk is voor de jongere om te bespreken. Dit kunnen allerlei vragen zijn en kan variëren van het helpen met problematische schulden tot het ontdekken waar een jongere goed in is. Bijvoorbeeld door een studie- of beroepskeuzetest. Jongeren worden door jongerenwerkers doorverwezen naar Jongerenpunt en Jongerenpunt maakt gebruik van de inzet van SJW. Beide partijen kunnen jongeren bij elkaar in beeld brengen. De doelgroep betreft evenveel jongens als meiden uit de gemeente Waalwijk. De samenwerking is als pilot gestart. De verwachting is dat het in 2020 omgezet zal worden naar een blijvende samenwerking.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

4.3.A RMC

Omschrijving	Op dinsdagmiddag (op de even weken) zijn bij jongerencentrum Tavenu om 13:30 medewerkers aanwezig vanuit Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC). De overheid wil dat meer leerlingen een startkwalificatie halen. Met een startkwalificatie heb je meer kans op de arbeidsmarkt. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal mbo-niveau 2, havo of vwo niveau.
Methodiek	2,5,6
Werkwijze, rol en samenwerking	Jongeren van 18-24 jaar die in de Gemeente Waalwijk of Loon op Zand wonen en géén startkwalificatie én geen schoolinschrijving hebben, worden door RMC geholpen bij het vinden van een opleiding of een leer/werk traject. RMC gaat met de jongere in gesprek en bespreekt de wensen op het gebied van school en/ of leer/werktraject. RMC kan helpen met het maken van een keuze. Dat wordt gedaan door middel van gesprekken maar ook door beroepstesten, vragenlijsten e.d. in te zetten. Het doel is een zo hoog mogelijk en passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. Soms lukt het door omstandigheden niet om direct te starten met school of een leer-/werktraject. Er wordt dan advies gegeven over waar de jongere met een vraag terecht kan en wordt, indien nodig, geholpen met aanmelden. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van een breed netwerk. Voorbeelden hiervan zijn schuldhelpverlening, Jongerenpunt, e.d.. Daarnaast zijn er ook trajecten waarvoor een jongere zich kan aanmelden. Jongeren kunnen naast zelf contact leggen, altijd via de jongerenwerkers van SJW met de medewerkers

	van RMC in contact komen. Jongeren die even geen zicht hebben op een concreet doel (denk aan leerlingen die niet terug kunnen naar school, wachten op een TLV VSO, wachten op onderzoek of geen zicht hebben op overgaan en daardoor de motivatie zijn verloren en/of het nut van het halen van een diploma even niet meer zien zitten) kunnen gebruik maken van het jongerenwerk. Deze leerlingen helpen dan een of meerde dagdelen mee, doen (werk)ervaring op, en zijn even uit de schoolse setting.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

4.4. Zie hiervoor pijler 1, programma 3 onderwijs

5.1.A Vindplaatsgericht werk straat

Omschrijving	Vindplaatsgericht jongerenwerk kenmerkt zich door het zoeken en vinden van jongeren op straat en op ontmoetingsplekken, het signaleren van probleemgedrag van jongeren, het betrekken van jongeren bij de samenleving o.a. door het aanbieden van activiteiten, het bevorderen van de ontwikkeling van jongeren door de zelfredzaamheid en het zelforganiserende vermogen te vergroten van jongeren, ouders en buurt en het vergroten van het wijkgerichte aanbod voor jongeren.
Methodiek	1,2,3,5,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	De lijnen zijn kort tussen SJW en de samenwerkingspartners. Dit ten behoeve van de jeugd op straat. De rol van SJW is reageren op overlastmeldingen door met de betreffende jongeren in contact te gaan. Vaak is er een achterliggende motivatie waarom jongeren op straat hangen of overlast gevend gedrag vertonen. Geprobeerd wordt de jongeren op hun gedrag te wijzen en aan te geven waarom het zo wordt ervaren door de buurtbewoners of instanties. SJW probeert de jongeren naar een van de jeugdruimtes te krijgen of juist activiteiten op de overlast gevende plekken te organiseren. Alle bevindingen die SJW doet met het straatwerk worden genoteerd in een registratiesysteem. Wanneer een van de jongerenwerkers aansluit bij het overleg met de gemeente, boa's en politie dan kan deze rapportage gebruikt worden. De meeste hangjongeren zijn jongens, soms wat meiden, dit zijn vaak de vriendinnetjes. De doelgroep is variërend tussen de 12-24 jaar. De jongere jeugd

	bezorgen overlast qua zwerfvuil of vernielingen. De oudere groepen hangen vooral rond om bij elkaar te zijn, of om dingen te doen die ze thuis niet mogen zoals roken, alcohol nuttigen of blowen. Er zijn 3 jongerenwerkers die de straat op gaan in de gemeente Waalwijk. Ieder van hen heeft een eigen gebied in Waalwijk, Sprang-Capelle en in Waspik. Hier is bewust voor gekozen omdat er op deze manier een vertrouwd gezicht is voor de jongeren, buurtbewoners, samenwerkingspartners en overlastmelders. De jongerenwerkers zijn een tot twee keer per week op straat te vinden. Het vindplaatsgericht werk is ingedeeld in typelocaties: overlastlocatie, overlastlocatie/ vindplaats, sport, vindplaats. Deze zijn weer onder te verdelen in aard problematiek: alcohol gerelateerd, drugs gerelateerd, geluidsoverlast, vernieling en zwerfvuil. Alle overlastplekken en vindplaatsen worden als een traject gezien en worden gecontroleerd. Er zijn ongeveer 100 plekken afgelopen jaar bezocht. Dit doordat ook de gesloten overlastplekken zo nu en dan gecontroleerd worden om te kijken dat het nog steeds rustig is. Het aantal jongeren dat aangetroffen is, is ongeveer 250 verschillende jongeren. Vele jongeren hangen altijd op dezelfde plek waar zo nu en dan een persoon bij komt of afvalt.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

5.1. B Vindplaatsgericht werk online

Omschrijving	Multimedia wordt binnen het jongerenwerk steeds belangrijker. Vroeger gingen jongerenwerkers alleen de straat op. Nu gaan ze net zo vaak het internet op. Dat is een vorm van ambulant werk. De online wereld is in de digitale samenleving een vanzelfsprekend onderdeel geworden van de leefwereld van veel jongeren. Jongeren besteden steeds meer tijd op sociale media zoals Instagram, Snapchat en Whatsapp. Vanzelfsprekend speelt SJW hierop in door gebruik te maken van online jongerenwerk.
Methodiek	2,3,5,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	In 2020 worden de jongerenwerkers geschoold in het gebruik maken van social media binnen het online jongerenwerk. Daarbij zal m.n. centraal staan op welke wijze er jongeren bereikt kunnen worden via de diverse online kanalen en hoe hierop te acteren. Zes op de tien jongeren (60%) besteden dagelijks minimaal drie uur aan hun

	smartphone. 15% gebruikt de smartphone zelfs meer dan zes uur op een dag. Bovendien zegt ongeveer 31% van de jongeren in het voortgezet onderwijs de gehele dag online contact te hebben. In 2020 zal de inzet 1 jongerenwerker uitgerold worden die zich volledig zal richten op het online jongerenwerk.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

5.2. Zie hiervoor pijler 1, programma 3, onderwijs en 4.2.C Ambulante hulp

6.1.A Cocaine Anonymous

Omschrijving	Cocaine Anonymous (CA) is een zelfhulpgroep van, door en voor verslaafden die iedere donderdag avond bij elkaar komen bij locatie Tavenu om te herstellen van hun verslaving. Het is een meeting voor jongeren die: Een probleem hebben met cocaïne en/of andere drugs en alcohol, willen stoppen maar daar moeite mee hebben, zijn gestopt maar niet gestopt kunnen blijven. De zelfhulpgroep bestaat uit (ex-)verslaafden die bij elkaar komen om hun ervaring, kracht en hoop met elkaar te delen met als doel clean te blijven en om anderen hierbij te helpen. Het enige wat iemand moet doen om deel te nemen is willen stoppen en langskomen.
Methodiek	1,5,8
Werkwijze, rol en samenwerking	CA volgt een 12 stappenplan met een (zelfhulp) gerichte groepsaankpak. Het is een effectieve aanpak voor mensen die alleen niet voor elkaar krijgen wat in de groep wel lukt. SJW faciliteert de ruimte. Hiernaast nemen jongerenwerkers deel als bezoeker aan de meetings om hiermee de methodiek en de deelnemers te leren kennen. Via de jongerenwerkers kunnen jongeren met deze problematiek aansluiten bij de groep. Andersom zijn er jongeren die via CA aansluiting vinden bij (activiteiten van) SJW. De meeste jongeren die deelnemen aan CA komen uit het eigen netwerk. Via SJW zijn er nog maar enkele jongeren aangesloten. Het betreft 20 deelnemers, 14 jongens en 6 meiden. Gemiddelde leeftijd is 23 jaar. Het traject is individueel zeer verschillend. Iedereen neemt deel op basis van vrijwilligheid. De deelnemers komen uit Waalwijk en omgeving. SJW is voornemens om in samenwerking met CA een meeting op te starten voor jongeren van 12-17 jaar.

Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

6.2.A Hulp bij verslaving, Novadic- Kentron

Omschrijving	Bij problemen of algemene vragen m.b.t. alcohol, drugs, gamen en/of gokken kunnen jongeren terecht bij de jongerenwerkers van SJW. SJW werkt nauw samen met Novadic- Kentron en kan samen met de jongere kijken hoe het beste omgegaan kan worden met de vraag of het probleem.
Methodiek	2,5
Werkwijze, rol en samenwerking	Bij vragen over het gebruik van alcohol en drugs, kan in gesprek gegaan worden met de jongerenwerkers van SJW. Er wordt mogelijk een afspraak gemaakt met een medewerker van Novadic- Kentron. Dat gebeurt op een moment dat het de jongere goed uitkomt. De jongerenwerker zal bij deze gesprekken aanwezig zijn zolang de jongere daar behoefte aan heeft. De problemen die jongeren met drugs kunnen hebben, zijn heel divers en kunnen uiteen lopen van nét iets te heftig experimenteergedrag tot problematisch middelengebruik of zelfs verslaving. Jongeren kunnen bijvoorbeeld problemen krijgen door overmatig gamen, het gebruik van cannabis, GHB, alcohol of combinaties van middelen. Ook dan kunnen zij bij SJW terecht. Tevens geeft Novadic- Kentron zo'n drie keer per jaar voorlichting bij OPDC Boost! <i>Uit onderzoek uit 2007-2009 blijkt dat van de 18- tot 24-jarige jongvolwassenen 24,6 % ooit een middelenstoornis heeft gehad. Het gaat daarbij om misbruik van of afhankelijkheid van alcohol- of drugs. Alcoholmisbruik komt het meeste voor: 18 % van deze leeftijdsgroep heeft zich ooit overgegeven aan alcoholmisbruik. Op de tweede plaats staat drugsmisbruik met 7 %. Vier % van de 18- tot 24-jarigen heeft ooit met alcoholafhankelijkheid te maken gehad. Voor drugsafhankelijkheid bedraagt het percentage circa 5 %. Deze gegevens zijn afkomstig uit NEMESIS-2, een bevolkingsonderzoek naar de psychische gezondheid van de Nederlandse bevolking (2010). Er is geen recent onderzoek naar middelenmisbruik- en verslaving onder jeugd onder de 18 jaar. Het onderzoek 'Prevalentie van psychiatrische stoornissen bij Nederlandse adolescenten' werd inmiddels bijna twintig jaar geleden uitgevoerd onder jongeren van 13 tot en met 17 jaar en hun ouders. Daaruit bleek dat ruim 3 % van deze jongeren in de zes maanden voorafgaand aan de meting een</i>

	<i>middelenstoornis had. Ouders denken overigens dat bij deze leeftijdsgroep middenstoornissen minder vaak voorkomen dan de jongeren zelf aangeven. Volgens de ouders heeft circa een half % van de jongeren een middenstoornis. (NJI)</i>
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

7.1.A Sporten calisthenics

Omschrijving	Calisthenics is een relatief nieuwe sport in ons land. Deze street workout sport kenmerkt zich, zoals genoemd, door het trainen met het eigen lichaamsgewicht. Bij calisthenics werken lichaam en geest samen tijdens het beoefenen van de sport op het gebied van kracht, stabiliteit, mobiliteit en de factor fun. Het woord is een samenstelling van twee Griekse woorden, namelijk 'Cali' wat staat voor 'Mooi' en 'Sthénos' staat voor 'Kracht'. Samen staan deze woorden voor mooie kracht, wat in de sport beter bekend is als functionele kracht. Daarbij is relatieve kracht (kracht in verhouding tot het lichaamsgewicht) belangrijker dan absolute kracht.
Methodiek	1,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Bij SJW staat een calisthenicspark. Het park is open voor iedereen die deze sport beoefent. Een groep Waalwijkse jongeren die deze sport beoefenen, hebben samen met SJW geregeld dat dit park er is gekomen. Sponsors werden geregeld en vergunningen aangevraagd. Calisthenics draagt bij aan een fit lichaam, buiten trainen, minder blessures en goedkoop sporten. Het park is altijd en gratis toegankelijk en het is de perfecte manier om andere sporters te ontmoeten. Jongeren doen bij elkaar inspiratie op, en helpen elkaar bij oefeningen. Verder is er een trainer aanwezig die jongeren op weg kan helpen met deze sport. De doelgroep bestaat uit voornamelijk jongens en enkele meiden. De verwachting is dat ook in 2020 veel gebruik gemaakt zal worden van het park en de aangeboden lessen.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend)

	➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

7.1.B Sporten skaten/ stuntsteppen

Omschrijving	Bij SJW is een groep skaters en stuntsteppers actief, waarmee regelmatig activiteiten worden georganiseerd.
Methodiek	1,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Samen met de jongerenwerkers van SJW worden o.a. roadtrips door heel Nederland georganiseerd. Er worden dan verschillende indoor en outdoor skatebanen bezocht. Er wordt ook geholpen bij het organiseren van activiteiten van SJW, zoals Urban Fest. Bij het jongerencentrum staat een skatebaan die altijd toegankelijk is. Bij slecht weer kunnen jongeren met de skateboxen, die ze zelf gemaakt hebben, naar binnen in de concertzaal van SJW. De doelgroep bestaat uit voornamelijk jongens en enkele meiden. De verwachting is dat ook in 2020 veel gebruik gemaakt zal worden van het park en de activiteiten.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

7.1.C Freerunners

Omschrijving	Springen, klimmen, balanceren, zwaaien, hangen en uiteenlopende tricks staan bij Freerunning centraal. Alles waar over gesprongen en gerend kan worden, kan onderdeel uitmaken van een freerunning parcours. De essentie van freerunning is een speelse houding. Iedereen passeert een obstakel op zijn eigen manier en in eigen tempo.
Methodiek	1,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Een paar keer per jaar gaat het team Freerunners van Tavenu met een jongerenwerker het land in om freerunparken te bezoeken. In Den Haag zijn we vaste klant bij de indoorhallen van Jump Freerun, maar ook de outdoor freerunparken in Rotterdam, Den Haag, Alphen aan den Rijn en Breda hebben we al enkele keren bezocht. En als

	we geen zin hebben om ver weg te gaan, dan toveren we ons jongerencentrum om tot indoor parcours.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

7.1.D Breakdance

Omschrijving	Breakdance, ook bekend als breaking of b-boying of b-girling, is een dansstijl. Breakdance vormt samen met rap, graffiti en dj'en de vier elementaire onderdelen van hiphop. Het dansen zelf wordt breakdancen of breakdansen genoemd. Breakdance is uitgevonden om te dansen op een nieuwe muziekstijl, die eerst bekendstond als electro, en zich later ontwikkelde tot hiphop en rap. De dans heeft een veel verschillende soorten bewegingen, grofweg ingedeeld in top rock (staand dansen), footwork (vanuit gehurkte positie), powermoves en freezes (poses). Binnen break (en globaal bij hiphop) draait het om het hebben van een eigen stijl, originaliteit en expressie.
Methodiek	1,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Het hele jaar door is er bij Tavenu volop gelegenheid om te breakdancen. Jongeren kunnen hiervoor altijd terecht. Er is altijd een ruimte vrij.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

7.2.A Sporten RKC ISK groep

Omschrijving	Het doel van deze activiteit is scholieren kennis te laten maken met de gemeente Waalwijk, dit omdat deze scholieren niet van Nederlandse komaf zijn. Ook is deze activiteit bedoeld om de groep jongeren met SJW in contact te brengen.
Methodiek	1,5,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Na een presentatie over deze activiteit door SJW op de ISK school, wisten jongeren wat deze activiteit inhoudt. De jongeren konden zich inschrijven met toestemming van hun ouders. Deze groep is heel close met elkaar en komen niet snel in aanraking met andere groepen. Daarbij hebben zij niet allemaal de financiële middelen om dit zelfstandig te doen. Voor SJW is het doel om onder de wedstrijd met hen een praatje te kunnen maken en daar kan dan weer op ingesprongen worden bij de open inlopen. Wanneer deze activiteit wordt gedaan dan zit het ook snel vol met inschrijvingen. Meestal is voor deze groep 50 kaartjes te krijgen.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

5.9. Invulling programma's pijler 3: Veiligheid voorop

Programma 8 Sociale en digitale weerbaarheid	Programma 9 Straatschulden	Programma 10 Fysieke veiligheid/overlast
8.1. Sociale weerbaarheid: 8.1.A Jonge Mantelzorgers 8.1.B Hulp bij eenzaamheid 8.1.C Voorlichting <i>zie ook: 3.1.A Brug naar Brugklas</i> 8.2. Digitale weerbaarheid: <i>Zie 5.1. B Vindplaatsgericht werk online Zie 8.1.C Voorlichting</i>	9.1.Ondersteuning om financiële situatie op orde te krijgen: 9.1.A Hulp bij schuldenproblematiek 9.2.Deelname aan overleg gericht op armoede: 9.2.A Overleg gericht op armoede <i>Zie ook 10.4.A Overleggen instanties en instellingen</i>	10.1. Overlast signaleren: <i>Zie: 5.1.A Vindplaatsgericht werk op straat Zie: 5.1. B Vindplaatsgericht werk online Zie: 3.2.A Vindplaatsgericht werken in de scholen school</i> 10.2.Overlast voorkomen: 10.2.A Taakstraf begeleiding 10.2.B Inloop jongerengroep Tavenu Waalwijk 10.2.C Eten tieners Sprang- Capelle 10.2.D Groep Sprang Capelle 18+ 10.2.E.Organiseren activiteiten risicojeugd 10.3.Huisvesting: 10.3.A Begeleiding en ondersteuning huisvesting 10.4.Aansluiten op bestaande (veiligheids)netwerken: 10.4.A Overleggen instanties en instellingen
Inzet programma 8 Ureninzet: 1.647 Kosten: €115.140	Inzet programma 9 Ureninzet: 580 Kosten: €40.547	Inzet programma 10 Ureninzet: 1.678 Kosten: €117.307

8.1.A Jonge mantelzorgers

Omschrijving	Jonge mantelzorgers zijn thuiswonende kinderen of jongeren die samenwonen met een zorgvragend gezinslid. Dit kan een ouder, broer of zus zijn, maar ook een ander gezinslid, zoals een opa of oma. Er kan sprake zijn van een lichamelijke ziekte of een handicap, een psychische ziekte of verslavingsproblematiek. Het gaat om kinderen en jongeren tot ongeveer 24 jaar. Om jonge mantelzorger de kans te bieden om gezond en krachtig op te groeien is het belangrijk dat professionals in onderwijs, zorg en welzijn kiezen voor een integrale en preventieve aanpak.
Methodiek	1,2,5,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Jonge mantelzorgers zijn een verborgen groep, zij identificeren zichzelf niet als mantelzorger en maken daarom geen of weinig gebruik van ondersteuningsmogelijkheden. SJW werkt mee met het project Jonge Mantelzorgers van Vanzelfsprekend om deze jongeren te signaleren, indien nodig te ondersteunen en eventueel door te verwijzen naar TeamWijz voor passende hulp. Een jonge mantelzorger die open durft te zijn over zijn situatie en daar goed over kan praten, neemt eerder vrienden mee naar huis. Meer bekendheid en informatie over het opgroeien in een gezin met een langdurig ziek of gehandicapt gezinslid is dan ook erg belangrijk. De gemeente Waalwijk kent volgens cijfers van cbs uit 2017 ruim 12.000 mantelzorgers van 15 jaar en ouder. Jonge mantelzorgers hebben meer dan twee keer zoveel behoefte aan (meer) hulp dan andere jongeren, terwijl de daadwerkelijke hoeveelheid ontvangen hulp maar een beetje hoger ligt. Cijfers over de hoeveelheid jonge mantelzorgers lopen in de verschillende onderzoeken uiteen van 10% tot 25% van alle jongeren. De groep is nogal onzichtbaar. Zo zegt slechts 3 op de 10 jongeren een jongere te kennen met een chronisch ziek of gehandicapt gezinslid. Van hen geeft de helft aan wel eens met deze jongere over de zorgsituatie bij hen thuis te praten.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

8.1.B Hulp bij eenzaamheid

Omschrijving	Er is een grote groep jongeren in Nederland die zich alleen voelt. SJW wil er voor deze jongeren zijn door middel van voorlichting en training door ze in beeld te krijgen, contact te laten leggen met leeftijdsgenoten en ze te helpen om sociaal sterker worden. Dit doen we onder begeleiding van Stichting Join Us.
Methodiek	1,2,5,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	In 2020 werkt SJW samen met Stichting Join Us om jongeren te helpen die eenzaam zijn. Join Us biedt een trainingsprogramma voor jongerenwerkers met een combinatie van begeleiding en educatie. Jongerenwerkers volgen scholing in de Join Us methodiek waarbij ook aan kwaliteitsborging wordt gedaan. Het Join Us programma voorkomt ernstige gevolgen van eenzaamheid, door jongeren samen te brengen en hen te helpen sociaal redzamer te worden. Uit onderzoek blijkt dat 8% van de jongeren tussen de 12 en 25 jaar chronische gevoelens van eenzaamheid heeft. SJW wil in 2020 een groep opstarten van +/- 8 tot 15 jongeren op basis van de Join Us methodiek om deze doelgroep te helpen uit hun eenzaamheid te komen.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

8.1.C Voorlichting

Omschrijving	Als er ad hoc vragen of trends worden gesignaleerd, springt het jongerenwerk daarop in, met voorlichtings bijeenkomsten of workshops. Voorbeelden van onderwerpen: (digi)pesten, sociale media gebruik, onderwijs, echtscheidingsproblematiek, overgewicht, drugsvoorlichting, seksualiteit, enz.
Methodiek	1,5
Werkwijze, rol en samenwerking	SJW geeft zelf voorlichting op scholen en binnen de eigen locaties over het aanbod en bijvoorbeeld over OPDC Boost! of LOL. Daar waar het specialistische onderwerpen betreft worden de partners betrokken zoals bijvoorbeeld Novadic- Kentron m.b.t. drugsgebruik, Sterk Huis rondom Sexting en Villa Pinedo voor echtscheidingsproblematiek. De voorlichting die wordt gegeven is afhankelijk van de vraag op dat moment. De doelgroep is tevens sterk afhankelijk van het onderwerp. Voor alle jongeren wordt passende voorlichting gezocht.

Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

9.1.A Hulp bij schuldenproblematiek

Omschrijving	Jongeren hebben vaak onvoldoende financieel bewustzijn. Zo komen ze bijvoorbeeld in de problemen doordat ze de telefoonrekening of ziektekostenverzekering niet betalen, maar ook door onterecht ontvangen studiefinanciering of rood staan. Schuldenproblematiek kenmerkt zich vaak door meerdere problemen op meerdere gebieden. Voor het tijdig signaleren van schuldenproblematiek, het doorbreken van het taboe en het adequaat preventief interveniëren in een vroeg stadium is er een rol weggelegd voor SJW. Jongeren met schulden kunnen voor ondersteuning en advies terecht bij SJW. Jongeren worden direct geholpen bij het inzichtelijk maken van hun financiële probleem. Via deze weg kan er ook verwezen worden naar de schuldhulpsanering. Ook wordt er uitleg en basisinformatie geboden in één-op-één contact, zodat schulden voorkomen kunnen worden
Methodiek	2,3,5
Werkwijze, rol en samenwerking	SJW kan bijdragen aan het vergroten van het financiële bewustzijn van jongeren. Preventief laten we jongeren meedraaien met activiteiten die inzichtelijk maken wat schulden kunnen betekenen. Er wordt samengewerkt met de horeca om activiteiten te organiseren voor mensen met minder geld. Jongeren helpen hier aan mee en zien het effect van geldproblemen. Op het moment dat gesignaleerd wordt dat geldproblemen een rol spelen bij jongeren, dan intervenueert SJW door de eerste stappen te zetten. Er wordt gezocht naar een eerste opvang als er geen geld is voor overnachting, er wordt samengewerkt met de voedselbank als ingang voor jongeren om voldoende te kunnen eten en de eerste stappen worden gezet met de jongere om een inventarisatie te maken van de rekeningen die er liggen. Jongeren die op straat schulden maken zijn er vaak slechter aan toe. In bijzondere gevallen schiet SJW dan extra te hulp en doet wat nodig is. Voor de inzet van hulpverlening zal SJW doorverwijzen naar TeamWijz om z.s.m. de juiste zorg te kunnen verlenen. Naarmate jongeren ouder worden, komen ze vaker geld tekort. 37% van de mbo'ers van 18 jaar en ouder heeft momenteel een schuld. Eén op de vier heeft betalingsachterstanden.

Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

9.2.A Deelname overleg gericht op armoede

Omschrijving	Armoede is een probleem dat niet op zichzelf staat. Om hier een adequate aanpak voor te maken is het essentieel om alle samenwerkingspartners te betrekken.
Methodiek	n.v.t.
Werkwijze, rol en samenwerking	De aanpak van armoede vraagt een integrale benadering vanuit diverse leefgebieden. De coördinatie hiervan ligt bij de gemeente die goed zicht heeft op de stand van zaken. Indien nodig en gewenst sluit SJW aan bij overleggen op dit onderwerp zoals in het verleden bij Armoedelab.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

10.2.A Taakstraf begeleiding

Omschrijving	Jongeren die een delict gepleegd hebben kunnen een taakstraf opgelegd krijgen en worden dan doorverwezen naar Bureau Halt of de jeugdreclassering. De taakstraf kan bij SJW uitgevoerd worden.
Methodiek	1,2,5,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Een taakstraf is nooit leuk, maar als een jongere dit opgelegd krijgt; dan er ook wat van leren. Dat is zoals er bij SJW over gedacht wordt. Een taakstraf wordt altijd uitgevoerd onder begeleiding van een jongerenwerker. De jongerenwerker gaat op zoek met de jongere hoe het zo ver heeft kunnen komen. Samen met de jongere wil SJW kijken hoe dat in de toekomst kan worden voorkomen. Na een intakegesprek worden de momenten afgesproken wanneer de

	jongere komt werken. Ook worden er duidelijke afspraken gemaakt over de taakstraf en wordt besproken hoe deze nageleefd dienen te worden. In de taakstraf worden allerlei klussen verricht in en rondom het jongerencentrum, maar de jongere gaat ook Waalwijk in om daar nuttig werk te verrichten. Tijdens het werk is er veelvuldig contact met de jongerenwerker bij wie de jongere, als daar behoefte aan is, zijn verhaal kwijt kan en die bij eventuele vragen of problemen kan helpen. De doelgroep bestaat uit delinquente jongeren waarbij het merendeel uit jongens bestaat. Jaarlijks heeft SJW gemiddeld 40 jongeren die hun taakstraf afronden. In 2019 waren het 33 jongens en 7 meiden. De meeste jongeren zijn tussen de 15 en 20 jaar oud. In 2020 verwacht SJW een even groot aantal taakstraffers te kunnen begeleiden.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

10.2.B Inloop jongerengroep Tavenu Waalwijk

Omschrijving	Iedere donderdag om 19.00 draait een Waalwijkse jongerengroep hun eigen avond in jongerencentrum Tavenu. Het gaat hierbij om een groep jongeren die voor overlast zorgen binnen Waalwijk.
Methodiek	1,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	In plaats van buiten op straat rondhangen biedt SJW jongeren de mogelijkheid om binnen met vrienden tijd door te brengen naar eigen invulling: PlayStation, tafeltennissen, biljarten en tafelfoetballen. Door met deze groep in contact te komen en blijven kom je dichterbij de groep en kan in de toekomst de fysieke veiligheid en overlast terug gedrongen worden. Bij een vrije inloop is ontmoeting en participatie het belangrijkste uitgangspunt. Jongeren kunnen binnenlopen en samen met vrienden 'chillen'. Tijdens dit chillen waarbij de groep en jongerenwerkers elkaar steeds beter leren kennen, kom je erachter waar hun interesses liggen. Daar probeert SJW op in te spelen met activiteiten. Bijvoorbeeld een kickboks-gala bijwonen. Dit helpt dichterbij hen te komen, door ook echt interesse in hen te tonen. Het helpt om achter bepaalde zaken te komen die bij de groep, of bij hen individueel, spelen en wat opgepakt kan worden. Zo kan er individuele begeleiding gericht op omgaan met geld worden opgestart, of juist toeleiding naar de juiste hulp bij vragen die zwaardere inzet nodig hebben. Ook kan SJW er voor zorgen dat iemand zich aansluit bij een voetbalvereniging waarmee bijgedragen wordt aan o.a. participatie.

	Signaleren van bepaalde problemen bij jongeren gebeurt ook tijdens de vrije inlopen. Er is zicht op hoe iemand zich in een groep gedraagt. Sommige trekken zich terug en gaan een beetje afzijdig van de groep zitten. Of zijn juist extra uitbundig. Allemaal zaken die tijdens een vrije inloop te signaleren zijn om vervolgens te kijken waar dit vandaan komt bij een jongere. De vrije inloop is een rustige setting waar ook makkelijker één-op-één gesprekken gevoerd kunnen worden. Verder worden gesprekken vanuit de groep opgevangen: Drugsgebruik, of wie er bijvoorbeeld deelt. Dit wordt niet altijd direct verteld aan de jongerenwerkers, maar onderling besproken en opgevangen. De groep bestaat uit 20 personen waarvan 18 jongens en 2 meiden, afkomstig uit Waalwijk. De gemiddelde leeftijd is 17 jaar. Door de groep binnen te halen en houden zorgen zij voor minder overlast. Tevens kan individuele problematiek opgepakt worden. Middelengebruik is een aandachtspunt in deze groep.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

10.2.C Eten tieners Sprang-Capelle

Omschrijving	Tieners houden van buiten zijn en vooral hun grenzen verleggen. Tijdens deze activiteit probeert de jongerenwerker ze dit te laten doen, maar dan wel met spelregels.
Methodiek	1,6,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	Tieners hangen in het weekend veel buiten op zoek naar vermaak. Samen met een jongerenwerker heeft een groep tieners besloten om een keer met zijn allen te gaan koken. Dit was een groot succes en vindt sindsdien regelmatig plaats. Ook andere activiteiten worden opgepakt met deze groep. Doordat ze leren koken, boodschappen doen, enz. leren ze hun talenten te ontwikkelen. De groep ziet dit als een kans die ze graag willen aangrijpen. Wanneer er een activiteit staat met deze groep dan hebben zij een ontmoetingsplek en kunnen ze op een positieve manier participeren in de samenleving. Deze groep veroorzaakt veel onrust in Sprang-Capelle bij buurtbewoners. De groep komt sinds een maand of 3 met 20 jongeren bij de unit in Sprang-Capelle. De groep bestaat uit 15 jongens en 5 meiden.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse

	➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

10.2.D Groep Sprang Capelle 18+

Omschrijving	Deze groep heeft voorheen altijd zelf een jeugdhonk gehad in Sprang-Capelle, die vorig jaar is afgebrand. In samenwerking met de wethouder Jeugd is er besloten om deze groep op zaterdagavond binnen te laten bij de unit in Sprang-Capelle zodat zij hier kunnen chillen.
Methodiek	4,8,9
Werkwijze, rol en samenwerking	De afspraak is dat de groep op deze avond verantwoordelijk is voor de unit en dat zij deze dus ook schoonmaken en onderhouden. Wanneer er problemen of vragen zijn is er een jongerenwerker waar contact mee kan worden opgenomen. De groep bestaat uit 30 groepsleden waarvan 20 jongens en 10 meiden. De gemiddelde leeftijd is 23 jaar. Door de groep een eigen plek te geven is er minder overlast op straat. Een aandachtsgebied is (overmatig) alcoholgebruik.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

10.2.E. Organiseren activiteiten risicojeugd

Omschrijving	Er kunnen verschillende aanleidingen zijn om een activiteit te organiseren. Bijvoorbeeld iets gezelligs willen ondernemen of mensen met elkaar in contact laten komen. Activiteiten kunnen ook een middel zijn om deelnemers iets te leren of laten ervaren dat zij nog niet eerder hebben mee gemaakt. Samen iets doen maakt het makkelijker om elkaar (beter) te leren kennen en zorgt voor verbinding en wederzijds begrip.
Methodiek	1,6,8,9

Werkwijze, rol en samenwerking	Iedere activiteit is anders. Gemiddeld duurt een activiteit enkele uren. Soms gaat het om een klein groepje bijvoorbeeld 6 jongeren, soms 12 jongeren, of een groep van 15. Het zijn voornamelijk jongens tussen de 12-18 jaar met opleidingsniveau vmbo en mbo. Voorbeelden van activiteiten die georganiseerd zijn met en voor risicojeugd: bezoek kickboksgala, bijeenkomst Sint Jan, lasergame tiener Zanddonk boys, RKC Waalwijk Sprang Capelle, Zaalvoetbal tussen jongeren, politie, jongerenwerkers en buurtsport. In 2020 wil SJW de activiteiten voor deze groep voortzetten.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

10.3.A Begeleiding en ondersteuning huisvesting

Omschrijving	De woningnood is groot. Onder jongeren in het algemeen en onder kwetsbare jongeren in het bijzonder. Behalve met het vinden van zelfstandige woonruimte, kampen kwetsbare jongeren vaak nog met meerdere problemen en lopen daardoor een groter risico op dak- of thuisloosheid. Het gaat vaak om complexe problematiek die vraagt om een integrale benadering. Dat neemt niet weg dat er eerst het urgente probleem moet worden geregeld: een dak boven het hoofd. De meeste jongeren hebben een bescheiden inkomen. De meesten zijn voor zelfstandige woonruimte aangewezen op goedkope huurwoningen. De beschikbaarheid daarvan neemt al jaren af. Zij kunnen zich pas vanaf hun 18e inschrijven voor een sociale huurwoning en krijgen dan vaak te maken met zeer lange wachtlijsten. De kostendelersnorm in de bijstand maakt het nog moeilijker voor jongeren om onderdak te vinden, omdat het delen van een woning met andere jongeren of het inwonen bij volwassenen tot een korting op de uitkering kan leiden.
Methodiek	2,3,5
Werkwijze, rol en samenwerking	De krapte op de woningmarkt zorgt er voor dat er geen pasklare oplossingen zijn om de woningnood onder kwetsbare jongeren op te lossen. SJW probeert wel mee te denken en handelen in de vorm van creatieve oplossingen, nieuwe tijdelijke woonvormen en begeleiding van kwetsbare jongeren in samenwerking met alle partners. <i>15% van de jongeren bevindt zich in een kwetsbare positie en kampt met meerdere problemen, waardoor het voor hen lastiger is om zelfstandige woonruimte te vinden en zij een groter risico lopen op</i>

	<i>dak- of thuisloosheid. Sinds de eerste schatting in 2009, is het aantal dakloze 18-65-jarigen in Nederland toegenomen van 17,8 duizend naar 39,3 duizend in 2018. Het aantal daklozen tussen 18 en 30 jaar is in deze periode verdrievoudigd, evenals het aantal daklozen met een niet-westerse migratieachtergrond (cbs).</i>
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

10.4.A Overleggen instanties en instellingen

Omschrijving	Gedurende het jaar heeft SJW regelmatig contact met andere organisaties. Dit varieert van informatieve overleggen tot verregaande samenwerking.
Methodiek	n.v.t.
Werkwijze, rol en samenwerking	Jongerenwerkers hebben veelvuldig contact en/of overleg met andere organisaties vooral op uitvoerend niveau. De directie en staffunctionaris voeren overleggen op o.a. gemeentelijk niveau en op directieniveau met andere organisaties. Ook organiseert SJW meerdere malen per jaar rondleidingen in het jongerencentrum voor partijen die geïnteresseerd zijn in het centrum en de werkwijze. Een voorbeeld van een structureel overleg is de deelname van een onze jongerenwerkers aan de tweewekelijkse Jeugdtafel. Hieraan nemen de volgende partijen deel: GGZ, RMC, Leerplicht, gemeente Waalwijk, TeamWijz, Contour de Twern, politie, boa's. Op afroep zijn hiervoor onder andere Novadic- Kentron, Sterk Huis, Casade. Bij de jeugdtafel worden individuele casussen besproken vanuit de betrokken organisaties, waarna samen gekeken en gepoogd wordt hiervoor een gezamenlijke oplossing te vinden. Naast deze bijeenkomst is er op meerdere momenten in de week contact tussen de jongerenwerkers en vertegenwoordiger(s) van de andere organisaties over lopende casussen. Na de Jeugdtafel is er een overleg in afgeslankte vorm met de politie, de gemeente en SJW waar overlast op straat en in de wijk worden besproken. Jongerenwerkers hebben verder contact en overleg met andere organisaties over activiteiten, groepen of individuele jongeren. Denk hierbij aan (basis)scholen, beweegbureau, welzijnsorganisaties, verenigingen, taalrijk, vereniging van eigenaren etc. Het jongerenwerkersoverleg vindt wekelijks plaats en duurt gemiddeld 3 uur met daarbij aanwezig 6 jongerenwerkers. De jeugdtafel vindt eens per 2 weken plaats met 1 jongerenwerker. Verder heeft een

	jongerenwerker wekelijks zo'n 1 à 2 uur telefonisch overleg over lopende zaken met leden van de jeugdtafel. Jaarlijks 1 dagdeel BHV met daarbij aanwezig 6 jongerenwerkers. Lopende het jaar hebben alle jongerenwerkers contact en/of overleg met samenwerkingspartners. Tevens zijn er uren nodig die besteed worden aan het registreren, administreren, etc.
Indicatoren	➤ Gemiddelde leeftijd (tieners van 10-14 jaar, jongeren van 15-18 jaar, 18+) ➤ Sekse ➤ Doelgroep (algemeen, jonge statushouders, bepaalde jeugdgroepen naar locatie of wijk) ➤ Type groep (aanvaardbaar, hinderlijk, overlast gevend) ➤ Aandachtsgebieden (arbeid, financiën, hulpverleningsverleden, interesses, justitie, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, psychische gezondheid, scholing, social media, talenten, vrijetijdsbesteding, wonen, zingeving)

Hoofdstuk 6. Randvoorwaarden

Inleiding

Professioneel jeugd- en jongerenwerk kan niet goed functioneren zonder redelijke randvoorwaarden. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de volgende zaken:

- Formatie
- Accommodatie
- Activiteitenbudget
- Partners en netwerken
- Communicatie en public relations
- Deskundigheidsbevordering, werkbegeleiding en bijscholing
- Communicatie met opdrachtgever
- Verantwoording

6.1 Formatie

Goed jeugd- en jongerenwerk staat of valt met voldoende kwalitatief personeel. De vraag is hoe dat kan worden bepaald en welke kwalificaties daarvoor nodig zijn.

Wat de omvang van formatie betreft is er op basis van meer dan 50 jaar ervaring met professioneel jeugd- en jongerenwerk in Nederland wel een globaal idee te geven van hoeveel jongerenwerkers er in een gemeente nodig zijn.

Daarvoor is allereerst een antwoord nodig op de vraag hoe groot de doelgroep is. Vlot berekend gaat het in Waalwijk om een primaire doelgroep in de leeftijdsgroep van 12-17 jaar van ongeveer 526 jongeren die wekelijks gebruik willen maken van jongerenwerk. De secundaire doelgroep die meer incidenteel gebruik maakt van jongerenwerk wordt grof geschat op ongeveer 1.350. Dit moet echter lokaal nader uitgezocht worden. Bij elkaar genomen zijn dat tegen 1.900 jongeren (58%). Trekken we de leeftijdsgroep breder vanaf 12 tot 20 jaar dan gaat het qua primaire doelgroep om 690 jongeren en qua secundaire doelgroep om bijna 1.800. Tezamen gaat dat om bijna 2.500 jongeren (58%).

De benodigde formatie voor jongerenwerk is enigszins vergelijkbaar met onderwijs. Een kengetal of norm die op basis van onderzoek is uitgewerkt voor professioneel jongeren is 2,5 fte voor 150 jongeren.¹⁹

Nodig aan formatie jongerenwerk voor de primaire doelgroep van 12-17 jaar is dan 8,6 fte. Tellen we daar de incidentele bezoekers uit de secundaire doelgroep bij dan kom je uit op 31,7 fte. Voor de ruimere doelgroep van 12-20 jaar gaat het om resp. 11,5 fte en 41,7 fte.

De waarheid ligt ergens in het midden en moet verder lokaal goed uitgezocht worden. Daarbij is het goed om te bedenken dat andere voorzieningen kunnen worden ingeschakeld bij vrijetijdsbegeleiding van jongeren zoals buurtsportcoaches, cultuuraanbieders, vrijwilligersinitiatieven en niet te vergeten de zeer leerzame vrijwillige inzet van actieve jongeren zelf in het kader van jeugdparticipatie.

Behalve de omvang van de formatie is ook van belang de professionele kwaliteit.

Goed jeugd- en jongerenwerk vraagt om inzet van gekwalificeerde en betrokken professionals. Deels is dat een kwestie van opleiding en deels een kwestie van ervaringsdeskundigheid en toewijding.

Aanbevolen wordt een mix van professionals die op mbo- niveau en hbo- niveau

---

¹⁹ Veenbaas e.a., *Handboek modern jongerenwerk*, VU Uitgeverij, Amsterdam, 2011.

of daarmee gelijkwaardig niveau geschoold zijn. Mbo gekwalificeerde professionals zijn gemiddeld gesproken wat meer streetwise ervaren en hbo- professionals meer booksmart geschoold. Het is goed om beide typen kwalificaties in huis te hebben, vooral ook omdat veel jongeren uit de doelgroep zich verder moeten ontwikkelen van streetwise naar meedoen met de maatschappij. Dat gebeurt bij SJW.

De pedagogisch activerende visie die in het jeugd- en jongerenwerk besloten zit, moet vooral terug te vinden zijn in de werkhouding van de professionals en in het programma van activiteiten. Jongerenwerkers hebben een belangrijke voorbeeldfunctie voor jeugd. Zij zijn een rolmodel waar jongeren zich nadrukkelijk aan spiegelen. Daarom is het belangrijk dat professionals bewust omgaan met hun uiterlijk, hun houding en hun gedrag. Ook de programma's die het jeugd- en jongerenwerk aanbiedt moeten geselecteerd zijn op pedagogische kwaliteiten.

Verder zijn er natuurlijk ook specifieke kwalificaties nodig op allerlei terrein variërend van sport en bewegen en kennis van jeugdhulp, tot trainersvaardigheden, didactische competenties, kennis van jeugdculturen en ict en zakelijk inzicht.

Hoe hier op een goede manier aandacht aan te geven wordt verder uitgewerkt onder het kopje deskundigheidsbevordering.

6.2 Accommodaties

Jongerenwerk kan niet zonder accommodaties. Daarnaast heeft jeugd ook in de openbare ruimte plekken nodig waar zij op een relaxte wijze onder elkaar kunnen zijn. SJW beschikt over de volgende accommodaties

- JC Tavenu:
- Accommodatie voor tieners in Zanddonk/Waalwijk
- Accommodatie in Sprang-Capelle
- Huur andere accommodaties
- Evenementenlocaties met tenten/stoelen/podia
- Mobiele constructies: auto, fietsen, scooters etc.
- Het digitale gebeuren: website, posters/flyers/sociale media/appgroepen etc./informatiekanalen met jongeren

6.3. Activiteitenbudget

Zeker als van de deelnemers aan het jongerenwerk een stevige jeugdparticipatieve inzet wordt gevraagd is er ook voldoende activiteitenbudget nodig om dit mogelijk te maken.

Daarnaast bestaat ook de leerzame route dat jongeren een deel van het activiteitenbudget voor zelfgeorganiseerde activiteiten in het jeugd- en jongerenwerk aanvragen bij fondsen of sponsormogelijkheden.

6.4 Samenwerkingspartners en netwerken

Pedagogisch jongerenwerk doe je niet alleen. Dat vereist goede afstemming en samenwerking met partners als ouders, bewoners, lokale vrijwilligersinitiatieven, professionals van andere voorzieningen, de gemeente als opdrachtgever in het kader van lokaal jeugdbeleid inclusief verschillende gemeentelijke diensten en afdelingen (o.a. jeugdbeleid, jeugd en veiligheid, sport, speelplekken, openbare ruimte).

De opgave is met deze partners zoveel mogelijk een eenduidige pedagogische basisset van normen en waarden te hanteren zodat de gedragsaanwijzingen voor opgroeiende jeugd vanuit het thuismilieu, het onderwijsmilieu en het milieu van vrije tijd, vrienden en openbare ruimte niet conflicteren, maar elkaar juist zoveel mogelijk aanvullen en versterken.

- **Professionele partners**

Hier komt een overzicht van professionele voorzieningen waarmee wordt samengewerkt vanuit SJW. Daarbij wordt aandacht besteed aan de aard van de samenwerking, de rol van SJW daarbij, maar ook vraagstukken die zich daarbij voordoen zoals de uitwisseling van informatie over personen en de mogelijkheden en beperkingen die daarvoor bestaan vanuit de privacywetgeving, zoals de AVG en bijzondere wetten en beroepscode van politie en jeugdzorg.

Belangrijk uitgangspunt bij informatie-uitwisseling over jeugd is het stellen van het belang van de jeugdige boven strakke regelgeving en delen van informatie op basis van vertrouwen en professionele collegialiteit.

Handig is het om als jeugd- en jongerenwerker te beschikken over een korte lijst van vaste contactpersonen bij voorzieningen waar min of meer regelmatig een beroep op gedaan moet worden. Dat gebeurt bij SJW, waar zo'n lijstje bestaat uit onder meer de wijkagent, medewerkers TeamWijz, de beleidsmedewerker jeugdbeleid, de contactpersoon voor de jeugdzorg, de leerplichtambtenaar en de ingang bij de lokale middenstand, de sportclubs en het culturele circuit.

Efficiënte vorm van contact met professionele voorzieningen is regelmatige deelname aan casuïstieknetwerken met politie en jeugdzorg waar zorgen over jeugd kan worden gedeeld en aangepakt.

De lijst van professionele samenwerkingspartners omvat bijna de gehele sociale kaart. Belangrijke partners buiten de gemeente om zijn politie, scholen en zorginstanties.

- **Ouders en vrijwilligersinitiatieven**

SJW vindt wenselijk ouders van jongeren uit de doelgroep van het jongerenwerk te informeren over activiteiten van het jongerenwerk. Voorstellen van de jongerenwerker aan ouders, uitwisselen van contactgegevens en een uitnodiging voor een kennismakingsbijeenkomst over het jongerenwerk kan daarbij horen.

6.5 Communicatie en PR

SJW communiceert op een voor jeugd toegankelijke wijze over de mogelijkheden die het te bieden heeft, zoals ontmoeting van leeftijdsgenoten op indoor en outdoor locaties, programma van activiteiten en workshops, jeugdparticipatie, bemiddeling tussen jong en oud bij overlast en zorgopties.

Dit moet zeker online gebeuren via social media (momenteel vooral Instagram, WhatsApp -een op een en groepsapps) en websites,. Maar ook flyers/posters op vindplaatsen en niet te vergeten het persoonlijk contact en mond tot mond-reclame.

Ook is het van belang ouders, vrijwilligersorganisaties en professionele partners goed te informeren over wat er in het jongerenwerk gaande is via bijvoorbeeld een goed verzorgde website.

6.6 Deskundigheidsbevordering, werkbegeleiding en bijscholing

Jongerenwerk is een mooi, maar ook een pittig beroep vanwege de dynamische doelgroep, gedeeltelijk functioneren in de straatcultuur, onregelmatige werktijden en hoge verwachtingen van verschillende samenwerkingspartners.

Daarom is regelmatige inhoudelijke werkbegeleiding en ondersteuning van uitvoerende jongerenwerkers op dilemma's en werkproblemen een absolute vereiste. Gezien de constante veranderingen in de leefwereld van de doelgroep en de systeemwereld van lokaal jeugdbeleid is actuele bijscholing ook een vereiste. Verder staat de methodiek- en programmaontwikkeling in dit vakgebied ook niet stil.

Behalve inzicht in de kwaliteit van professionals is het ook van belang kennis te hebben van de kwaliteit van vrijwilligers die meedraaien in het jongerenwerk.

Allereerst gaat het om jongeren uit de doelgroep die al participerend en lerend de handen uit de mouwen steken. Om hoeveel gaat het op jaarbasis, bij welke activiteiten/projecten zijn zij betrokken/wat zijn hun kwaliteiten/ hoe en wat leren zij/ hoe staat het voor met hun deskundigheidsbevordering/wat levert dat op/certificering? Hetzelfde geldt overigens ook voor volwassen vrijwilligers die een handje willen meehelpen in het jeugd- en jongerenwerk.

6.7 Communicatie met opdrachtgever

De gemeente bepaalt als democratisch gekozen wettelijk bestuursorgaan en als financier de opdracht voor het jeugd- en jongerenwerk. Dit behoort uiteraard een heldere en haalbare opdracht te zijn die zo weinig mogelijk openstaat voor tegenstrijdige interpretaties.

Belangrijke elementen in de opdrachtformulering voor jeugd- en jongerenwerk zijn:

- Visie en doelstelling
- Doelgroepkeuze (categorie van jongeren, leeftijdsafbakening, geografische afbakening, vindplaatsen)
- Kernfuncties (ontmoeting, talentontwikkeling, maatschappelijke vorming, preventieve zorg en veiligheid)
- Randvoorwaarden
- Beschikbaar budget
- Evaluatie

Daarnaast is regelmatig overleg over voortgang van het jeugd- en jongerenwerk noodzakelijk met de betrokken ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeente in het daarvoor bestemde accountoverleg. Goed is ook om periodiek de gemeenteraad of de raadscommissie die zich bezighoudt met het jeugd welzijnswerk te informeren over de actuele stand van zaken.

6.10 Verantwoording

Inzicht in de resultaten van jeugd- en jongerenwerk is belangrijk voor het maatschappelijk draagvlak van deze voorziening, waar zeker nog tot in het recente verleden flinke vraagtekens bij zijn geplaatst. Deze monitoring is ook van belang om te zien of en in welke mate de doelstellingen van het jongerenwerk worden behaald.

Bij verantwoording moet vooral aandacht zijn voor de pedagogische kwaliteit van het jeugd- en jongerenwerk, de individuele effecten bij deelnemende jeugd en de maatschappelijke effecten voor de buurt of wijk. Dat is een betere optie dan verantwoording in termen van geleverde productprestaties. Ergens in de jaren tachtig van de vorige eeuw is dit management denken in het welzijnswerk neergedaald. IJverige consultants hebben toen ook het jeugd- en jongerenwerk als een fabrieksproces ontleed in onderdelen die zijn aangemerkt als producten of diensten. Zo'n eenheid heeft een prijs en een bedacht effect, waarmee efficiënt gerekend kan worden. Probleem is dat het opgroeien van jeugd een delicaat samenhangend pedagogisch proces is van verschillende elementen die als je dat uit elkaar rafelt zijn waarde en ziel verliest. Dan organiseer je het tegendeel van efficiency. In professioneel jeugd- jongerenwerk dat een pedagogische bijdrage wil leveren aan de persoonlijke en maatschappelijke vorming van jongeren uit de doelgroep, is juist de brede ontmoetingsfunctie verbonden aan allerlei activiteiten. Dat organische en

pedagogisch heilzame mechanisme moet je niet willen opsplitsen in onderdelen, want dat slaat de boel dood. Jongerenwerk hoort juist een bonte afspiegeling te zijn van de maatschappij, waar veel gebeurt, een winkel van Sinkel waar jongeren van alles kunnen leren en de kunst van het volwassen worden ervarend onderwijs met elkaar en onder stimulerende begeleiding kunnen opdoen.

Dat neemt niet weg dat er verantwoord moet worden. In het volgende hoofdstuk wordt hier uitvoerig verder op ingegaan.

Belangrijk bij de verantwoording is op rekening te houden met de afspraken die hierover zijn gemaakt in het beleidskader Jeugd 2020:

- 'Vanuit de ambitie om integraal beleid te maken is de vorming van dit kader, als paraplu gewenst. De gemeente wil daarbij inzetten op een uniforme wijze van aansturing, door middel van subsidiëring of inkoop, het monitoren en meten van prestaties en het evalueren en bijsturen van de resultaten.'
- 'Het doel van het monitoren is om te volgen of de vastgestelde route van het nieuwe Jeugdkader effectief is. Hiervoor zullen per route/pijler prestatie-indicatoren worden geformuleerd, waarbij in ieder geval de volgende onderdelen meetbaar moeten zijn:
  - Kwantiteit (aantal bereikte jongeren, aantal activiteiten, leeftijd, geslacht, tijdsbesteding, etc.).
  - Kwaliteit: doel (preventieve inzet op), toelichting of doel behaald is of niet met reden, ingezette methodiek, aanleiding, samenwerking, evaluatie en voortgang etc.'

Hoofdstuk 7. Verantwoording

Inleiding

Bij verantwoording van jeugd- en jongerenwerk is het van belang aandacht te hebben voor een drietal aspecten:

- Pedagogische kwaliteit van het jongerenwerk
- Individuele effecten bij jongeren
- Maatschappelijke effecten in de buurt

Het is goed om te weten dat dit tegenwoordig op een gemakkelijke, weinig tijdrovende wijze is te regelen met specifieke software.

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op de maatschappelijke kosten en baten van deze werksoort. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een zogenaamde MKB-analyse.

7.1. Pedagogische kwaliteit

De pedagogische kwaliteit van professioneel jongerenwerk kan periodiek worden bepaald aan de hand van acht criteria met controleerbare indicatoren. Veel van deze kwaliteitsaspecten zijn speerpunten bij SJW.

- **Pedagogische opdracht.**

Essentieel voor professioneel jeugd- en jongerenwerk is de pedagogische opdracht. Jongerenwerk is een pedagogische voorziening in het kader van lokaal jeugdbeleid dat in aanvulling op de opvoeding in het gezin en de vorming op school en elders jongeren activeert op het gebied van hun persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling. Dat betekent dat er sprake moet zijn van een nadrukkelijke pedagogische visie die niet alleen is verwoord in het beleidsplan, maar ook zichtbaar moet zijn in communicatieve uitingen naar de doelgroep, ouders, buurtbewoners en samenwerkingspartners.

Daarnaast moet deze visie ook terug te vinden zijn in het programma van activiteiten en in de werkhouding van de professionals.

- **Bereik.**

Een tweede belangrijke kwaliteitsnorm voor professioneel jongerenwerk is het *bereik* van het aantal unieke jongeren op jaarbasis. Dat moet voldoende zijn in vergelijking met landelijke kengetallen. Bereikcijfers van de primaire en secundaire doelgroep moeten toch bij redelijke randvoorwaarden ongeveer 10 % van de totale jeugdpopulatie bedragen. Meer specifiek moet het vooral gaan om een flink deel van de categorie buurtjongeren, ongeorganiseerde jeugd en jeugd met lichte psychosociale moeilijkheden, naast incidenteel jeugdigen uit andere segmenten van de jeugdpopulatie.

- **Openingsgraad.**

Van belang is ook duidelijk te zijn over het aantal dagdelen van een week dat een werkeenheid jongerenwerk open is voor deelnemers. Het maakt daarbij niet uit of het gaat om accommodatiegebonden of ambulante activiteiten.

De openingstijden moeten voldoende zijn en met een redelijke mate van constantheid, anders komt er geen loop in. Op de 21 dagdelen (morgen, middag en avond) die een week kent is, afhankelijk van de omvang van de doelgroep, een minimum van 5 dagdelen aan middagen en avonden wel een ondergrens.

De aantrekkelijkheid van een voorziening heeft immers ook te maken met de tijden dat een aanbod wordt gedaan. Van belang is voldoende openingstijden op namiddagen, avonden en zo nodig ook in het weekend en op specifieke momenten dat het echt nodig is zoals in vakantieperiodes, jaarwisseling, en tijdens ramadan.

Voor het jeugd- en jongerenwerk geldt verder dat de doordeweekse openingstijden goed afgestemd moeten zijn op verplichtingen die school, bijbaan en werk met zich meebrengen. In het weekend moet het jongerenwerk niet onnodig concurreren met het aanbod van het uitgaanscircuit.

- **De mate van planrealisatie.**
De mate waarin afgesproken activiteiten van een jaarprogramma worden gehaald is ook een belangrijke norm. Daarmee wordt bedoeld op de verhouding van gerealiseerde en geplande activiteiten. Als dat ligt onder het niveau van 0.7 (70% realisatie van het geplande jaarprogramma) dan schort er toch iets aan de programmering of aan de uitvoering.
- **Verwijzingen.**
Goed om te weten is ook het aantal verwijzingen van individuele jongeren naar gespecialiseerde voorzieningen in verband met de functie van preventieve zorg.
- **Samenwerkingspartners.**
Met welke relevante partners werkt het jongerenwerk samen onder professionele voorzieningen, maar ook vrijwilligersinitiatieven en bedrijven? En werkt het jeugd- en jongerenwerk constructief mee aan netwerken met partners?
- **Werkbegeleiding.**
Jongerenwerk is een lastig beroep. Of jongerenwerkers daarbij worden begeleid en in welke mate is dan wel een kwaliteitsgegeven.
- **Deskundigheidsbevordering en bijscholing.**
Regelmatige deskundigheidsbevordering in de vorm van bijscholing of deelname aan innovaties is voor elk beroep dat zich ontwikkelt een must. Ook voor het jeugd- en jongerenwerk.

7.2. Individuele effecten

Individuele effecten bij deelnemers kunnen worden bepaald met de *vrijetijdscan*. Dat is een gebruiksvriendelijk instrument waarmee de vorderingen van jongeren die gebruik maken van jongerenwerk gedurende een seizoen of een deel ervan op een voor iedereen begrijpelijke manier zichtbaar worden gemaakt. De vrijetijdscan is bovendien zeer tijdbesparend in vergelijking met bestaande vormen van verantwoording.

Bij aanvang van het seizoen wordt de leefsituatie van afzonderlijke deelnemers aan het jongerenwerk op een beperkt aantal aspecten gescoord. Het gaat om wensen en patroon op het gebied van vrijetijdsbesteding, situatie op het gebied van school en werk, omgang met de buurt, thuissituatie en gedrag. Aan het eind van het seizoen gebeurt dat wederom. Vorderingen van leden van de doelgroep van het jongerenwerk, met name op het gebied van een meer actieve vrijetijdsbesteding en omgang met de buurt, worden geanalyseerd en gerelateerd aan de inbreng van het jongerenwerk. Dit levert een voor iedereen begrijpelijk inzicht op over de werkelijke betekenis van jongerenwerk voor buurtjongeren.

De vrijetijdscan heeft een hoog pedagogisch karakter in de zin dat deze functioneert als een leidraad voor nadere kennismaking met jongeren die bij het jongerenwerk aankloppen met veel nadruk op wensen en behoeften aan vrijetijdsactiviteiten. In het verlengde daarvan wordt ook aandacht besteed aan meer persoonlijke aspecten van de leefsituatie van de jongeren die op een wat later moment, als de basis voor contact tussen werkers en jongeren is gelegd, in beeld kunnen worden gebracht. De scan wordt verder ingevuld met informatie die is uitgewisseld tijdens observaties in en rond het centrum, in gesprekken met betrokken jongeren of van horen zeggen.

De scan bevordert ook het gericht waarnemen en beoordelen van jongeren in werksituaties in het jongerenwerk. Verder leidt toepassing van de vrijetijdscan tot beter nadenken over het rendement van het werk na een periode van inspanning. Tenslotte zijn de uitkomsten van de vrijetijdsscan goed te gebruiken bij de verantwoording naar de opdracht gevende partij, in dit geval de lokale overheid.

De vrijetijdscan bestaat uit een overzichtelijke, korte vragenlijst die jongerenwerkers zelfstandig of samen met een jongere kunnen invullen. Het invullen ervan kost weinig tijd en moeite. Aan de orde komen achtereenvolgens:

- Vrijtijdsbesteding in en buiten het jongerenwerk
- Situatie op het gebied van school
- Situatie op het gebied van werken
- Omgang met leeftijdsgenoten, volwassenen en de buurt
- Talentontwikkeling

Voor elke jongere die deelneemt aan het jongerenwerk is een korte kernachtige beschrijving op deze aspecten van belang op een zogenaamd nulmoment, bijvoorbeeld aan het begin van een seizoen. Aan het einde van het seizoen vindt wederom per jongere een beoordeling plaats op deze aspecten.

De vergelijking tussen het eerste en het tweede beoordeling levert materiaal op over de vorderingen die jongeren als totale doelgroep of als subcategorie daarvan hebben geboekt. Daarbij wordt een plausibele verklaring geleverd voor het aandeel dat het jongerenwerk heeft in de geconstateerde vorderingen in termen van activiteiten die zijn uitgevoerd. Hierbij wordt ook de vertrouwensrelatie met jongeren en de positieve invloed van jongerenwerk op groepen jongeren naar voren gebracht.

Voorbeeld vrijetijdsscan

Naam:	Begin seizoen	Einde seizoen
1) Vrijetijdspatroon		
In het jongerenwerk		
Buiten het jongerenwerk		
2) Schoolsituatie		
Type school		
Klas of leerjaar		
3) Werksituatie		
Baan/geen baan		
Bijbaan/geen bijbaan		
4) Thuissituatie (+/-)		
5) Omgang buurt (+/-)		
6) Gedrag (+/-)		

De gegevens die met behulp van de vrijetijdsscan worden verzameld dienen twee verschillende doelen. Ten eerste wordt het voor jongerenwerkers zelf inzichtelijk hoe de doelgroep er voor staat en wat zij hebben bereikt met afzonderlijke jongeren en de totale doelgroep in het afgelopen seizoen. Het is vaak lastig voor werkers om de geleidelijke verandering in situatie en gedrag van een jongere te zien.

Maar ook de gemeente als opdrachtgever en samenwerkingspartners kunnen op deze manier worden geïnformeerd over de concrete vooruitgang die is geboekt met de doelgroep als geheel of een enkele groep jongeren waar zorgen over zijn. Deze informatie kan direct worden verwerkt in de schriftelijke verantwoording naar de subsidiegever, maar is ook geschikt voor mondelinge presentaties naar de lokale politiek, samenwerkingspartners en bewoners.

7.3 Maatschappelijke effecten

Kleinschalige maatschappelijke effecten van jongerenwerk, zoals vermindering van jeugdoverlast en toename van leefbaarheid in een woongebied, kunnen worden vastgesteld met behulp van de effectmonitor. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van onafhankelijke externe informatie die wordt vergaard in het kader van een leefbaarheids- of veiligheidsmonitor en overlastrapportages van politie of gemeente. Op langere termijn kan de maatschappelijke impact van jongerenwerk samen met andere partners op het gebied van lokaal jeugdbeleid misschien ook worden vastgesteld ten aanzien van vermindering van verslavingsgedrag van jongeren (alcohol, drugs, gamen, gokken), toename van gezondheid door meer bewegingsactiviteiten en gezonder leven door jongeren en zelfs maatschappelijke integratie in de vorm van maatschappelijke participatie, betere scholing en minder jeugdwerkloosheid.

Belangrijke uitkomsten van de effectmetingen jongerenwerk tot nu toe zijn:

- actievere invulling van vrijetijdsbesteding van jongeren.
- betere sociale vaardigheden tussen jongeren onderling en in de omgang met volwassenen in het algemeen en buurtbewoners in het bijzonder.
- meer focus op talentontwikkeling bij de doelgroep.
- minder overlast (minder overlastmeldingen bij gemeente en politie) en toename van gevoelens van leefbaarheid onder buurtbewoners (volgens leefbaarheidsmonitor).
- beter zicht op bereik, verbetering samenwerking met relevante partners (professionals en vrijwilligers) en accentuering pedagogische visie (activerend pedagogisch jongerenwerk als instrument van lokaal jeugdbeleid).

In samenwerking met ICT-bedrijf DA Systems (www.dasystems.nl) is een softwarepakket Effectmeting Jongerenwerk ontwikkeld dat de effecten voor individuen genereert. Aanvullende opties zijn het vaststellen van maatschappelijke effecten en de pedagogische kwaliteit van het jongerenwerk.

7.4. Kosten en baten

Het wordt steeds duidelijker, dat goed professioneel jeugd- en jongerenwerk een probaat middel is ter voorkoming van met name lichte en beginnende maatschappelijke jeugdproblematiek. Ook is het waardevol voor de terugkeer van jongeren uit detentie en jeugdzorg in de maatschappij. Veiligheidsvoorzieningen en jeugdzorg slokken naast onderwijs in Nederland het meeste geld op dat publiek beschikbaar is voor jeugd. Met name de kosten voor jeugdzorg lopen steeds verder op. De gemeenten draaien daar sinds de decentralisatie voor op. Het einde van deze rekening is nog lang niet inzicht.

De vraag is of we niet beter wat meer in preventie moeten investeren vooral met betrekking tot de doelgroep van 12-24 jaar. Enerzijds om vroeg leed te besparen, anderzijds om publiek geld te besparen.

De overzichtelijke schaal van een gemeente als Waalwijk biedt daarvoor gunstige perspectieven. Inzet op goed professioneel jongerenwerk voor een brede doelgroep zou in meerdere opzichten een verstandige en rationele keuze zijn. Dat is zelfs een moedige en wijze stap te noemen.

Hoofdstuk 8. Over de kostprijs

Inleiding

In dit hoofdstuk worden voorstellen gedaan voor het vaststellen van de kostprijs voor jeugd- en jongerenwerk. Eenheden op basis waarvan de kostprijs wordt berekend zijn de methodisch samenhangende programma's. Voor een specificatie hiervan verwijzen we naar de bijbehorende begroting.

8.1 Kostenfactoren en kostenverdeling

De kosten van jeugd- en jongerenwerk bestaan uit 1) personele kosten uitgedrukt in fte, 2) kosten voor accommodatie en apparatuur en 3) kosten voor activiteitenbudget. Dit kan natuurlijk verder worden onderverdeeld.

Het is verstandig bij het berekenen van de kostprijs uit te gaan van de rekeneenheid van methodisch samenhangende programma's. Dit noemen we integrale kostprijsberekening op programma-niveau.

In wezen maken de kosten van de kernfuncties van ontmoeting, persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke vorming met de bijbehorende methodisch samenhangende programma's, ook deel uit van de kosten van programma's die deel uit maken van andere kernfuncties.

8.2 Voorstel voor kostenverdeling naar Integrale kostprijsberekening

Methodisch samenhangende programma's	Aandeel begroting
<i>Ontmoeting, inclusief persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke vorming: 60%</i>	
Accommodatiegerichte ontmoeting incl. talentontwikkeling & maatschappelijk vorming	40%
Ambulant werken	20%
Begeleiding van JOP en outdoorfaciliteiten	
Facilitair jongerenwerk	
Jeugdwerk	
Meidenwerk	10%
Online jeugd- en jongerenwerk	10%
Stage- en leerwerkplekken	5%
<i>Preventieve zorg: 40%</i>	
Signalering en verwijzing	15%
Voorlichting	15%
Coaching	15%
Detachering	15%
Trainingen	15%
Bijzondere projecten	15%
Dagbesteding	10%
<i>Veiligheid: zie accommodatiegerichte ontmoeting</i>	
Interne veiligheid	zie accommodatiegerichte ontmoeting inclusief
Overlastaanpak	zie accommodatiegerichte ontmoeting inclusief

Hoofdstuk 9. Prestatieafspraken in het kort

De belangrijkste afspraken met betrekking tot de te leveren prestaties zijn hieronder samengevat.

- Prestatieafspraken regelen in termen van methodisch samenhangende programma's met verwijzing naar vakinhoudelijke en wetenschappelijke onderbouwing.
- Financiering bepalen op grond van integrale kostprijsberekening
- Verantwoording via eenvoudige indicatoren per activiteit en in termen van pedagogisch kwaliteit en effecten.
- Periodiek inventariseren gemeente en betrokken partners de behaalde resultaten van de potentiële doelgroepen.
- Frequent netwerkoeverleg tussen gemeente en partners lokaal jeugdbeleid.
- Het ondersteunen van professionalisering door middel van deskundigheidsbevordering, bijscholing en het onderzoeken van de meerwaarde van aansluiten bij brancheorganisaties en kenniscentra.
- Producenten van een methodiekboek over de werkwijze van SJW in samenwerking met provinciale mbo- en hbo opleidingen en bureau Noorda en Co.
- Regelen van betrokkenheid bij academische werkplaats in samenwerking met Universiteit Tilburg) en gemeente Waalwijk.

Bijlage Jeugd in cijfers

Inleiding

Om een goed beeld krijgen van de jeugd in de gemeente Waalwijk zijn behalve demografische cijfers (§ 1) ook statistische gegevens verzameld over hun onderwijssituatie (§ 2), inkomen/werk (§ 3), zorg en gezondheid (§ 4), en veiligheid (§ 5). Waar mogelijk is een vergelijking gemaakt met gemiddelde cijfers van Nederland. Vervolgens is de risicograd van de jeugdpopulatie in Waalwijk uitgerekend (§ 6).

§ 1. Demografische cijfers

De gemeente Waalwijk telt in 2019 48.240 inwoners, waarvan 28,7 % jonger dan 27 jaar is (zie Tabel 1). Het jeugdaandeel van 0-26 jaar is daarmee lager dan het landelijke gemiddelde van 30,8 %. In 2019 woonden er in Waalwijk 5.920 kinderen van 0-11 jaar, 3.057 jeugdigen van 12-17 jaar, 3.680 jeugdigen van 18-24 jaar en 1.176 jongvolwassenen van 25-26 jaar.

Tabel 1. Jeugd naar leeftijdsgroep in Waalwijk en Nederland in 2019 (abs. en %). Bron: CBS Statline

Bevolking	Waalwijk		Nederland
0-11 jaar	5.920	12,3%	12,7%
12-17 jaar	3.057	6,3%	6,9%
18-24 jaar	3.680	7,6%	8,6%
25-26 jaar	1.176	2,4%	2,8%
0-26 jaar	13.833	28,7%	30,8%
Totaal inwoners	48.240	100%	100%

Wanneer de cijfers worden uitgesplitst naar de kernen van de gemeente, is te zien dat de meeste jeugdigen in de leeftijd 0-26 jaar in de kern Waalwijk wonen (8.333 jeugdigen, zie Tabel 2). Veel genomen heeft Sprang-Capelle het grootste aandeel jeugdigen van 0-26 jaar (respectievelijk 30,5%). Waspik heeft het kleinste aandeel jeugdigen (27,4%).

Tabel 2. Leeftijdsopbouw jeugd in de wijk Waalwijk naar buurten

Buurten	0-11		12-17		18-24		25-26		0-26		Totaal inwoners
Centrum	344	7,7%	206	4,6%	280	6,3%	111	2,5%	941	21,1%	4.470
Besoijen	456	12,1%	234	6,2%	280	7,4%	98	2,6%	1.068	28,3%	3.780
Baardwijk	244	11,1%	133	6,0%	168	7,6%	57	2,6%	602	27,4%	2.200
Laageinde	472	13,0%	262	7,2%	336	9,3%	91	2,5%	1.161	32,0%	3.625
Antoniusparochie	296	12,6%	145	6,1%	165	7,0%	66	2,8%	671	28,5%	2.355
Bloemenoord	368	12,4%	187	6,3%	221	7,4%	78	2,6%	853	28,7%	2.970
Zanddonk	744	14,6%	366	7,2%	420	8,3%	122	2,4%	1.652	32,5%	5.080
Meerdijk	312	11,0%	170	6,0%	214	7,5%	38	1,3%	733	25,8%	2.845
De Hoef	212	10,8%	122	6,2%	161	8,2%	48	2,5%	544	27,6%	1.970

Industrieterrein Zanddok	16	13,9%	7	6,1%	7	6,1%	4,5	3,9%	35	30,0%	115
Industrieterrein Haven	4	10,0%	3	6,3%	4	8,8%	0	1,3%	11	26,3%	40
Buitengebied Waalwijk Noord	4	8,9%	3	5,6%	4	7,8%	0	1,1%	11	23,3%	45
Eikendonk	8	4,2%	4	1,8%	4	1,8%	1	0,5%	16	8,4%	190
Recreatieoord	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	5
Wijk Waalwijk	3.492	11,7%	1.848	6,2%	2.275	7,7%	718	2,4%	8.333	28,0%	29.720

Tabel 3. Leeftijdsopbouw jeugd in de wijk Sprang-Capelle naar buurten

Buurten	0-11		12-17		18-24		25-26		0-26		Totaal inwoners
Sprang	340	12,0%	190	6,7%	245	8,7%	60	2,1%	835	29,6%	2.825
Vrijhoeve	524	12,8%	271	6,6%	326	7,9%	95,5	2,3%	1216	29,6%	4.105
Capelle/Nieuw Vaart	292	10,4%	171	6,1%	228	8,1%	59	2,1%	749	26,8%	2.795
Buitengebied	8	22,9%	2	5,7%	0	0,0%	1	2,9%	11	31,4%	35
Landgoed Driessen	692	18,7%	256	6,9%	193	5,2%	139	3,8%	1279	34,6%	3.695
Wijk Sprang-Capelle	1.864	13,8%	892	6,6%	994	7,4%	355	2,6%	4.106	30,5%	13.460

Tabel 4. Leeftijdsopbouw jeugd in wijk Waspik naar buurten

Buurten	0-11		12-17		18-24		25-26		0-26		Totaal inwoners
Waspik Beneden	388	10,4%	231	6,2%	312	8,3%	68	1,8%	998	26,6%	3.745
Waspik Boven	156	12,9%	77	6,3%	88	7,2%	32,5	2,7%	353	29,1%	1.210
Industrieterrein Waspik	8	12,3%	2	3,1%	0	0,0%	1	2,3%	12	17,7%	65
Buitengebied Waspik	8	26,7%	4	11,7%	4	11,7%	0	1,7%	16	51,7%	30
Wijk Waspik	564	11,2%	315	6,2%	406	8,0%	102,5	2,0%	1388	27,4%	5.055

Tabel 5. Prognose inwoners van 0-19 jaar in Waalwijk voor de jaren 2020, 2025, 2030, 2035 en 2040 (absoluut en %). Bron: CBS Statline

Jaartal	0-19 jaar	0-19 jaar
2020	10.100	20,8%
2025	10.000	20,1%
2030	10.500	20,5%
2035	11.100	21,1%
2040	11.800	21,8%

De prognose voor de aankomende vijf jaar is dat het aantal inwoners van 0-19 jaar een kleine daling zal kennen. Na 2025 wordt verwacht dat dit aandeel juist weer zal toenemen (van 20,1% in 2025 naar 21,8% in 2040).

Tabel 6. Overzicht van de bevolkingssamenstelling, inclusief aandeel (niet-) westerse allochtonen in 2018 in percentage. Bron: CBS Statline.

Gebied	Niet-westerse allochtonen (%)	Westerse allochtonen (%)	Totale bevolking
Waalwijk (wijk)	11%	11%	29.525
Sprang-Capelle (wijk)	4%	6%	13.230
Waspik (wijk)	2%	5%	4.970
Totaal gemeente	8%	9%	47.725

§ 2. Onderwijs

Basisonderwijs

In het schooljaar 2017/2018 volgen 3.850 kinderen uit Waalwijk basisonderwijs en 100 kinderen speciaal basisonderwijs.

Tabel 7. Leerlingen basisonderwijs naar onderwijstype in Waalwijk en Nederland (absoluut) 2017/2018. Bron: CBS Statline

Type onderwijs	Waalwijk	Nederland
Regulier basisonderwijs	3.850	1.414.347
Speciaal basisonderwijs	100	33.970

In totaal gingen 2.570 kinderen in 2018 naar de acht basisscholen in de gemeente Waalwijk: zes scholen in Waalwijk en een school in zowel Sprang-Capelle als Waspik.

Voortgezet onderwijs

In het schooljaar 2016/2017 hebben 511 scholieren woonachtig in de gemeente Waalwijk een diploma gehaald voor het voortgezet onderwijs. In Tabel 8 is een overzicht gegeven van de verdeling in onderwijstypen van de gediplomeerden. De meeste leerlingen (31.5%) haalden een diploma voor het onderwijstype vmbo gemengde leerweg en theoretische leerweg. Dit percentage is in lijn met de verdeling

in Nederland. In Nederland haalde 29.4 % van het totaal aantal gediplomeerden een diploma voor het vmbo gemengde leerweg en theoretische leerweg.

Tabel 8. Aantal gediplomeerden per onderwijstypen woonachtig in de gemeente Waalwijk en Nederland in schooljaar 2016/2017 (absoluut en percentage). Bron: CBS Statline

Onderwijssoort	Waalwijk		Nederland
	abs	%	%
Vwo	99	19,4	18,7
Havo	113	22,1	25,5
Vmbo gemengd/theoretisch	161	31,5	29,4
Vmbo basis/ kader	138	27,0	26,5
Vavo	26	5,1	3,9
Totaal	511	100	100

Leerlinggewicht

Aan het basisonderwijs worden sinds jaar en dag extra financiële middelen toegewezen voor leerlingen met laagopgeleide ouders. Er wordt gewerkt met drie gewichten, waarvan twee aanduidingen voor achterstandsleerlingen: 0.30 en 1.20.²⁰ In schooljaar betreft dat 308 kinderen. Het gaat om 8.8 % van het totaal aantal leerlingen. Dat ligt boven het landelijk gemiddelde van 7.7 %. Relatief en absoluut komen de meeste achterstandsleerlingen voor in de wijk 00 (Waalwijk). Het gaat met name om de buurten Zanddonk, Baardwijk en centrum.

Voortijdig schoolverlaten

Tabel 9. Voortijdige schoolverlaters voortgezet onderwijs en MBO in Waalwijk en Nederland in 2017. Bron Monitor Aansluiting Onderwijs-Jeugdhulp

Gebied	12-17	18-19	20-23	12-23
Waalwijk	0.2% / 4	4.9% / 37	4.9% / 19	1.7% / 60
Nederland	-	-	-	1.8%

Waalwijk telde in 2017 60 voortijdig schoolverlaters, vooral in de leeftijdsgroep 18-23 jaar. Dat ligt iets onder het landelijk gemiddelde.

²⁰ Het gewicht 0.30 wordt toegekend aan leerlingen van wie beide ouders of de ouder die belast is met de dagelijkse verzorging een opleiding heeft gehad van maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg (categorie 2). Het gewicht 1.20 wordt toegekend aan leerlingen van wie één van de ouders een opleiding heeft gehad van maximaal basisonderwijs (tot en met het dertiende levensjaar) of (v)so-zmlk (categorie 1) en de andere ouders een opleiding uit categorie 1 óf 2.

§ 3. Inkomen en werk

Tabel 10.   Inkomen huishoudens per wijk in Waalwijk. Bron: CBS Statline 2019

Huishoudens	Waalwijk	Sprang-Capelle	Waspik	Gemeente
Laag inkomen	41%	32%	32%	38%
Hoog inkomen	17%	23%	25%	19%

Er komen meer huishoudens met een laag inkomen voor in de kern Waalwijk.

Tabel 11.   Kinderen van 0 tot 18 jaar die opgroeien in bijstandsgezinnen in 2018.

Bron: CBS Statline

Absoluut en %	Waalwijk	Nederland
Percentage	4.5%	6.5%
Aantal	410	-

Vergeleken met Nederland groeit in Waalwijk een lager percentage minderjarige jeugd in armoede op. Toch zijn dat nog altijd 410 kinderen en jongeren.

Tabel 12.   Jongvolwassenen tussen de 15 en 27 jaar naar type uitkering in de gemeente Waalwijk, Arbeidsmarktregio Midden-Brabant en Nederland in 2018. Bron: CBS Jeugdmonitor

Type uitkering	Gemeente Waalwijk	Arbeidsmarktregio Midden-Brabant	Nederland
WW	0.6%	0.6%	0.6%
Bijstand	1.5%	1.6%	1.7%
Wajong	1.8%	1.6%	2.0%

Verhoudingsgewijs maken jongeren van 15 tot 27 jaar in Waalwijk iets minder gebruik van uitkeringen als WW, bijstand en Wajong. Qua aantal gaat het om resp. 38, 96 en 115 jongeren,

Tabel 13.   Werkzoekende jongeren van 16 tot 23 jaar in Waalwijk in 2018. Bron Monitor Aansluiting Onderwijs-Jeugdhulp

Gebied	%	Aantal
Waalwijk	2.7	100
Nederland	2.8	-

De jeugdwerkloosheid in Waalwijk lag in 2018 min of meer op landelijk niveau. Qua aantal ging het toen om naar schatting 80 á 90 jongeren tussen de 16 en 23 jaar.

§ 4. Zorg en gezondheid

Zorg

Tabel 14. Ouders van kinderen tussen 0 en 11 jaar die problemen bij opvoeden opvoeding ervaren. Bron: Jeugdmonitor 2017

Type opvoed-probleem	Waalwijk (wijk)	Sprang-Capelle (wijk)	Waspik (wijk)	Gemeente Waalwijk	Hart voor Brabant
Ontwikkeling en gezondheid	12%	18%	8%	13%	12%
(Faal)angst, onzekerheid	9%	15%	7%	11%	10%
Druk en agressief zijn	3%	8%	6%	5%	5%
Schoolprestatie	2%	2%	4%	2%	4%

In Tabel 14 zijn gegevens verzameld over opvoedproblemen van uit Waalwijk en de GGD regio Hart voor Brabant. Zorgen over de ontwikkeling en gezondheid van kinderen onder de 12 jaar, maar ook zorgen over angst, onzekerheid en faalangst bij deze leeftijdsgroep komen voor bij resp. 13 en 11 % van de ouders. Deze percentages liggen wat hoger in Sprang Capelle.

Tabel 15. Kinderen van 0 t/m 11 jaar die een verhoogd risico hebben op psychosociale problematiek in 2017 (%). Bron: CBS Jeugdmonitor

Type probleem	Waalwijk (wijk)	Sprang-Capelle (wijk)	Waspik (wijk)	Gemeente Waalwijk	Hart voor Brabant
Emotionele problemen	5%	10%	1%	6%	9%
Gedragsproblemen	7%	6%	9%	7%	6%
Hyperactiviteit	7%	11%	12%	9%	11%
Problemen met leeftijdsgenoten	8%	9%	5%	8%	8%

Wat betreft risico op psychosociale problemen bij kinderen onder de 12 jaar gaat het vooral om hyperactiviteit en omgangsproblemen met leeftijdsgenoten.

Tabel 16. Ouders van kinderen tussen 0 en 11 jaar die professionele hulpverlening ontvangen in 2017. Bron: Jeugdmonitor 2017

In afgelopen 12 maanden hulp gezocht	Waalwijk (wijk)	Sprang-Capelle (wijk)	Waspik (wijk)	Gemeente Waalwijk	Hart voor Brabant
Huisarts	35%	26%	28%	32%	28%
Schoolmaatschappelijk werk	0.5%	2%	0.7%	1%	3%
Centrum voor Jeugd en Gezin	2%	2%	2%	2%	3%
Bureau Jeugdzorg	0.7%	2%	1%	1%	1%
Psycholoog/GGZ	6%	10%	6%	8%	5%

Eén op de drie van alle ouders doet een beroep op de huisarts voor professionele hulp (zie Tabel 15). Verder wordt in Waalwijk in vergelijking met de GGD-regio Hart voor Brabant spaarzaam gebruik gemaakt van schoolmaatschappelijk werk en CJG, terwijl dat omgekeerd ligt voor hulp van een psycholoog.

Tabel 18. Jongeren met jeugdhulp, met jeugdbescherming en met jeugdreclassering in Waalwijk en Nederland in het tweede halfjaar van 2018 (%). Bron: CBS Jeugdmonitor.

Indicator	Waalwijk	Nederland
Jongeren met jeugdhulp (0-17)	5.9%	10.3%
Jongeren met jeugdbescherming (0-17)	0.6%	1.1%
Jongeren met jeugdreclassering (12-23 jaar)	0.3%	0.3%

Het percentage jongeren dat gebruik maakt van verschillende vormen van jeugdzorg in Waalwijk ligt lager dan het landelijk gemiddelde (Tabel 18). Al met al gaat het om bijna 1.200 kinderen en jongeren uit alle wijken van de gemeente (Tabel 19).

Tabel 19. Aantal jongeren met jeugdhulp en jeugdbescherming per wijk in gemeente Waalwijk in eerste half jaar 2019. Bron: CBS Jeugdmonitor

Type jeugdhulp	Waalwijk (wijk)	Sprang-Capelle (wijk)	Waspik (wijk)	Gemeente Waalwijk
Jeugdzorg	665	345	95	1.135
Jeugdbescherming	35	15	-	55

Gezondheid

Tabel 20. Kinderen 0 t/m 11 jaar met overgewicht in de wijken van Waalwijk.
Bron: Jeugdmonitor 2017

Probleem	Waalwijk (wijk)	Sprang-Capelle (wijk)	Waspik (wijk)	Gemeente Waalwijk	Hart voor Brabant
Overgewicht, incl. obesitas	11%	10%	13%	11%	11%

Overgewicht is een probleem dat in dezelfde verhoudingen voorkomt in Waalwijk als in Nederland (zie Tabel 20). Dat neemt niet weg dat er in absolute zin 650 kinderen mee te maken hebben.

Tabel 21. Alcohol- en druggebruik onder jongeren uit Waalwijk, regio Hart voor Brabant en Nederland. Bron: CBS Statline Jeugdmonitor 2017.

Categorie	Waalwijk	Hart voor Brabant	Nederland
In afgelopen 4 weken bij minstens één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken (binge drinker)	24%	23%	22%
In afgelopen 4 weken bij minstens één gelegenheid softdrugs (wiet of hasj) gebruikt	4	3	11%

In Waalwijk en de regio Hart voor Brabant wordt iets meer alcohol geconsumeerd dan in Nederland gemiddeld. Het gebruik van softdrugs ligt aanzienlijk lager (zie Tabel 18).

§ 5. Veiligheid

Jeugdoverlast

Tabel 23. Meldingen jeugdoverlast gemeente Waalwijk naar jaar.
Bron: Indebuurt.nl/politie

2014	2015	2016	2017	2018	2019
162	111	131	158	109	108

Over de periode 2014 t/m 2019 is er sprake van een daling van overlastmeldingen waarbij jeugd is betrokken.

Jeugdcriminaliteit

Het aandeel jongeren met de leeftijd 12 t/m 21 jaar dat in Waalwijk met een delict voor de rechter is verschenen in 2015 is 1.29 %. Dit is hoger dan het provinciale gemiddelde (1.20%) en lager dan het landelijk gemiddelde (1.45%).

Tabel 24. Jeugdcriminaliteit jongeren van 12 t/m 21 jaar in Waalwijk, Noord-Brabant en Nederland in 2015. Bron: Kinderen in Tel 2016

Gebied	Jeugdcriminaliteit (%)
Waalwijk	1.29%
Noord-Brabant	1.20%
Nederland	1.45%

Wat jeugdcriminaliteit betreft ligt Waalwijk onder het Nederlands gemiddelde.

Tabel 25. Percentage van 12- tot 25-jarige inwoners geregistreerd als verdachten in gemeente Waalwijk van 2015 en 2019 (voorlopige cijfers). Bron CBS Jeugdmonitor

Type delict	2015	2019
Vermogensmisdrijven	0.87%	0.55%
Geweldsmisdrijven	0.53%	0.41%
Drugsmisdrijven	0.25%	0.34%
Vernieling en openbare orde	0.35%	0.33%
Verkeersmisdrijven	0.27%	0.30
Vuurwapenmisdrijven	0.12%	0.09%

Van de jongeren en jongvolwassenen van 12 tot 25 jaar die als verdachte zijn geregistreerd in de jaren 2015 en 2019 worden vooral gelinkt aan vermogensmisdrijven en geweld

